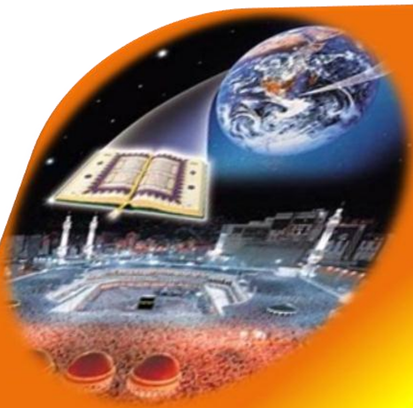

قرآن سره مرکه

Ketabton.com

لیکوال :

ډاکټر نثار احمد صمد

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قرآن

سره مرکه

لیکوال :

ډاکټر نثار احمد صمد

(c) ketabton.com: The Digital Library

د چاپ ټول حقوق خوندي دي.

د کتاب پېژندنه

دکتاب نوم:	د قرآن سره مرکه
ليکوال:	ډاکټر نثار احمد صمد
کمپوز:	خپله ليکوال
د ليکوال برېښناليک:	Nsamad57@hotmail.com
د پښتنې طرحه او انلاين چاري:	مختار احمد احسان - لراوبر ډاټ کام

www.Larawbar.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب لړلیک

·لومړۍ برخه
·دوهمه برخه
·دریيمه برخه
·څلورمه برخه
·پنځمه برخه
·شپږمه برخه
·اوومه برخه
·اتمه برخه
·نهمه برخه
·لسمه برخه
·یوولسمه برخه
·دوولسمه برخه
·دیارلسمه برخه
·څوارلسمه برخه
·پنځلسمه برخه
·شپاړسمه برخه
·اوولسمه برخه
·اتلسمه برخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

·نولسمه برخه
·شلمه برخه
·يوويشتمه برخه
·دوه ويشتمه برخه
·درويشتمه برخه
·ځلرويشتمه برخه
·پنځه ويشتمه برخه
·شپږ ويشتمه برخه
·اووه ويشتمه برخه
·اته ويشتمه برخه
·نهه ويشتمه برخه
·د قرآن سره د مرکې د پای ليکنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې لومړنۍ سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، د تير کال د مبارکی روژې غوندی سږ کال هم ستاسو درانه حضور ته دیرش سوغاتونه وړاندی کوم. د سږنۍ مبارکی روژې دغه دیرش تحفې « د قرآن سره مرکه » نومیږی چی د قرآن پوهنی ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده. دلته د قرآن کریم څخه پوښتنی کیږی او هغه د خپلو آیتونو له مخی ځوابونه وایی. هیله ده چی د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځی ، دا ځکه چی نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دا یې تاسو او دا یې هم د لومړنۍ روژې لومړنۍ تحفه (ن. صمد) :

د قران سره مرکه

سَلام عَلیکَ ، سلامتی دی وی پر تا (۱)
سَلام لکَ ، سلامتی دی وی در باندی (۲)

پوښتنه: که لطفاً خپل ځان را وپیژنې ؟
ځواب: زه د الله کتاب یم (۳) ، نوم می قرآن دی (۴).

پوښتنه: ډیر ښه ، تا وویل چی زه د الله کتاب یم. آیا کولای سې چی الله په لنډه توګه راوپیژنې ؟
ځواب: هو ولی نه ، الله د هغه هستۍ اصلی او فطری نوم دی (۵) چی هر څه او ټول کایّنات یې پیدا کړي دي (۶) ، الله یو دی او شریک نه لری (۷) ، الله د هر شي څښتن او مالک دی (۸) ، هغه د ټول عالم رب دی (۹) ، هغه مطلق حاکم دی (۱۰) ، یوازی الله د عبادت وړ دی او بس (۱۱) ، الله د عدم یعنی هیڅ څخه هر څه او هر شی خلق کوی (۱۲) ، هغه ظاهر دی (۱۳) ، هغه باطن دی (۱۴) ، الله ټول کایّنات چلوی (۱۵) ، هر څوک د هغه محتاج دی (۱۶) ، هغه هیچا ته هم اړ نه دی (۱۷) ، ژوند او مرګ د الله په اختیار کی دی (۱۸) ، صرف الله هر چا ته اولاد ورکوی (۱۹) ، الله تل موجود دی او تل به موجود وی (۲۰) ، هغه بی مثاله دی یعنی هیڅ ساری نه لری (۲۱) ، هر څه له منځه ځی خو الله تلپاته دی (۲۲) ، هغه پر هر څه قادر دی (۲۳) ، هغه توبه قبلونکی او مهربان دی (۲۴)....

پوښتنه: دا خو ډیر حیاتی معلومات وو. اوس به راسم دې ته چی تا مخکی وویل چی زما نوم قرآن دی ، خو ما داسی هم اورېدلي دي چی ته د قرآن څخه علاوه نور نومونه او صفتونه هم لرې ، آیا خپل دغسی څو نومونه او صفات را ښوولای سې ؟
ځواب: هو ، زه ډیر نومونه او صفتونه لرم چی د بیلګې په توګه به ځینی درونښیم :

(c) ketabton.com: The Digital Library

کتاب (۲۵) ، رحمت (۲۲) ، حکمت (۲۷) ، حدیث (۲۸) ، هُدا یعنی هدایت (۲۹) ، فرقان یعنی د حق او باطل بېلوونکی (۳۰) ، مُبین یعنی ښکاره دلیل (۳۱) ، ایمان (۳۲) ، کریم یعنی لوی (۳۳) ، کلام (۳۴) ، عدل (۳۵) ، برهان (۳۶) ، نور (۳۷) ، قول (۳۸) ، سراج (۳۹) ، شفا (۴۰) ، موعظت یعنی نصیحت (۴۱) ، ذکر (۴۲) ، عصمت (۴۳) ، مبارک (۴۴) ، علی یعنی لوړ رتبه (۴۵) ، حکیم (۴۶) ، مُهیمین یعنی ساتونکی (۴۷) ، منیر (۴۸) ، مصدق یعنی تصدیق کونکی ، د پیش ګویانو مصداق (۴۹) ، حبل الله یعنی د الله رسۍ (۵۰) ، ذکری یعنی یادوونکی (۵۱) ، قیَم یعنی سمه او مستقیمه خبره (۵۲) ، قول فصل یعنی فیصله کوونکی (۵۳) ، احسن الحدیث یعنی بهترین کلام (۵۴) ، مثانی یعنی جوړه جوړه (۵۵) ، متشابه (۵۶) ، تنزیل یعنی نازل سوی (۵۷) ، روح (۵۸) ، وحی (۵۹) ، عربی (۶۰) ، بصایِّر یعنی د فکر او سوچ پیدا کوونکي دلایل (۶۱) ، بیان (۶۲) ، علم (۶۳) ، نعمت (۶۴) ، حق (۶۵) ، هادی (۶۶) ، عجب (۶۷) ، تذکره یعنی یادونه (۶۸) ، عُروة الوثقی یعنی ټینګه رسۍ (۶۹) ، صدق یعنی رښتیا (۷۰) ، امر (۷۱) ، بُشری یعنی زیری ورکونکی (۷۲) ، عزیز (۷۳) ، بلاغ یعنی پیغام (۷۴) ، قصص یعنی بیان ، قصې (۷۵) ، صراط (۷۶) ، عظیم (۷۷) ، بشیر یعنی زیری ورکوونکی (۷۸) ، نذیر یعنی خبرداریُ ورکونکی (۷۹) ، مجید یعنی سترتیا لرونکی (۸۰) ، حُکم یعنی فیصله (۸۱)....

پوښتنه: دا خو ډېر په زړه پوری معلومات وو . آیا راته ویلای سې چی ته د چا تألیف یې یعنی مؤلف دی څوک دی ؟
ځواب: زما مؤلف الله دی ، دا ځکه چی زه د هغه کلام یم (۸۲) .

پوښتنه: نو چی داسی ده ، دنیا ته چا رالیږلی یې ؟
ځواب: دنیا ته هم الله را نازل کړی یم (۸۳) .

پوښتنه: دا صحیح ده چی الله نازل کړی یې ، خو مځکی یا دغه دنیا ته چا راوړیُ یې ؟
ځواب: د الله په امر یوې ملایکې راوړی یم چی جبریل نومیږی (۸۴) .

پوښتنه: نو پر مځکه دی چا ته تشریف راووړ ، یعنی جبریل (ع) چا ته ورتسلیم کولې ؟
ځواب: زه محمد (ص) ته راوړل کېدلم ، یعنی د هغه پر مبارک زړه را نازل کېدلم (۸۵) .

پوښتنه: تا د زړه خبره وکړه ، آیا دا ممکنه وه چی پر زړه باندی نه بلکی پر کوم غره باندی نازل سوی وای او خلکو هدایت درڅخه اخیستلای ؟
ځواب: دغسی کار ځکه هیڅ امکان نه درلود ، چی که زه پر کوم غره باندی نازل سوی وای نو لومړی خو به هغه غر د الهی جلال له امله چاودېدلی او ټوټه ټوټه سوی وای او تباهی به خپره سوې وای (۸۶) . که احیاناً

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه غر سلامت هم پاته سوی وای نو په هغه صورت کی زما د احکامو په عملی تشریح کی قاطعیت نسو راتلای چی د هغه له امله به ما عملأ د کوم هدایتی کتاب رول هم نسو لوبولای. وګوره پر نبی کریم (ص) باندی زما نزول او هغه ته زما د عملی تشریح او تعبیر د مسؤلیت اصلی مقصد دا دی چی په مسلمه امت کی فکری او عملی پیوستون او یووالی راسی (۸۷).

پوښتنه: آیا جبریل (ع) به ته کټ مټ او ټکی په ټکی راکښته کولې که څنګه ؟
ځواب: هو باالکل ، جبریل زه حرف په حرف راوړلم (۸۸). دا ځکه چی هغه امین دی ، د قوت او روح القدس (یعنی سپېڅلی روح) څښتن او د الهی حُکم پابند دی (۸۹).

پوښتنه: اوس به یوه بله مسأله مطرح کړم او هغه دا چی ته کله د غه دنیا ته را نازل سوې ؟
ځواب: زما د نازل کېدو پیل د روژې د مبارکی میاشتی په یوه شپه کی وسو چی لیلة القدر نومیږی (۹۰).
پوښتنه: آیا دنیا ته ستا نزول ټوله په یوه پلا یعنی یو ځایی سوئ دی ؟
ځواب: یا ، دنیا ته زما نازلېدل په یو ځایی توګه نه بلکی لږ لږ تعمیل سوی دی (۹۱).

پوښتنه: ولی لږ لږ نازلېدې او ولی په یوه پلا نه نازل کېدې ؟
ځواب: زه ځکه لږ لږ را لیږل کېدلم چی رسول الله او مسلمانان پرله پسې تشویق سی او د هغوی د زړونو د ډاډ باعث وګرځم (۹۲).

پوښتنه: نو چی داسی ده ، څنګه راغونډ او تدوین سوې ؟
ځواب: ډیر ښه سوال دی ، زما د راټولولو او تدوین انتظام هم پخپله الله ترسره کړی دی (۹۳)

پوښتنه: لطفأ راته ووایه چی ته چیری نازل سوی یې ؟
ځواب: زما نزول په مکه کی پیل سوی دی (۹۴).

پوښتنه: آیا صرف په همدې مکه او د هغې په مربوطاتو کی نازل سوی یې او که په نورو ځایو کی هم را نازل سوی یې ؟
ځواب: زه د مکې څخه علاوه په مدینه او د هغه په مربوطاتو کی هم نازل سوی یم (۹۵)

(۱): سورهً مریم ، آیت ۴۷. (۲): سورهً الواقعه ، آیت ۹۱. (۳): البقره: ۲ ؛ الانعام: ۹۲ ؛ الحجر: ۱ ؛ النمل: ۱. (۴): الانعام: ۱۹ ؛ یونس: ۳۷ ؛ یوسف: ۳ ؛ الاسراء (بنی اسرایًل): ۹. (۵): طه: ۱۴. (۶): الانعام: ۱۰۲ ؛ الزمر: ۶۲ ؛ الرعد: ۱۶ ؛ المؤمن: ۶۲ ؛ طه: ۵۰. (۷): البقره: ۱۲۳ ؛ النسأ: ۱۷۱ ؛ یوسف: ۳۹ ؛ الرعد: ۱۶ ؛ ابراهیم: ۴۸. (۸): البقره: ۲۵۵ ؛ آل عمران: ۱۲۹ ، ۱۸۰ ؛ النسأ: ۱۳۶ ؛ الانعام ۱۲ ؛ لقمان: ۳۶. (۹): الفاتحه

(c) ketabton.com: The Digital Library

:۲ ؛ الانعام: **۴۵** ؛ الاعراف: **۵۴** ؛ یونس: ۱۰ ؛ المطففین: ۶ . (۱۰) : یوسف: **۴۰** ؛ الکهف: **۲۶** ؛ الاعراف: **۵۴**
؛ یونس: **۳۱** ؛ السجده: **۵** . (۱۱) : البقره: **۱۲۳** ؛ آل عمران: ۲ ؛ النسأ: ۱۷۱ ؛ المایِّده: **۷۳** ؛ الناس: ۳ . (۱۲) :
البقره: ۱۱۷ ، **۱۵۴** ؛ الانعام: ۱۰۱ ؛ الحشر: **۲۴** . (۱۳) : الحدید : ۳ . (۱۴) : الحدید : ۳ . (**۱۵**) : یونس: **۳۱** ؛
الاعراف: **۵۴** ؛ الطلاق: ۱۲ ؛ الروم: **۲۵** ؛ حم السجده: ۱۲ . (۱۶) : فاطر: **۵۵** ؛ محمد : **۳۸** . (۱۷) : الاخلاص:
۲ ؛ البقره: **۲۶۷** ؛ آل عمران: **۹۷** ؛ الانعام: **۱۳۳** ؛ التغابُن: ۶ . (۱۸) : الملک: ۲ ؛ آل عمران: **۵۶** ؛ الاعراف:
۵۸ ؛ التوبه: ۱۲ ؛ الحدید : ۲ . (۱۹) : الشوری: **۴۹** ؛ الانبیأ : **۹۰** ؛ ال عمران: **۳۸** ؛ مریم: **۵** ؛ ص: ۳۰ . (۲۰) :
الحدید : **۳** ؛ الرحمن: **۲۷** ؛ ق: **۱۵** ؛ حم السجده: ۲۱ ؛ یس: **۷۹** . (۲۱) : الشوری: ۱۱ ؛ الاخلاص: ۱ ؛ النحل:
۱۷ ؛ الاعراف: ۱۹۱ . (۲۲) : الرحمن: ۲۷ . (۲۳) : البقره: ۱۰۹ . (۲۴) : التوبه: ۱۰۴ . (**۲۵**) : البقره: ۲ ؛ النسأ : **۲۹**
؛ فاطر: **۱۰۵** . (۲۶) : الانعام: **۱۵۷** ؛ الاعراف: **۵۲** ، **۲۰۳** ؛ یونس: **۵۷** ؛ یوسف: ۱۱۱ ؛ النحل: **۶۴** ، **۸۹** . (۲۷) :
الاسرأ : **۳۹** ؛ الاحزاب: **۳۴** (۲۸) : النجم: **۵۹ـ۶۰** ؛ الکهف: ۶ ؛ الطور: **۳۴** . (۲۹) : البقره: ۲ ، **۹۷** ، **۱۸۵** ؛
آل عمران: **۱۳۸** ؛ المایِّده: **۴۶** ؛ الانعام: **۱۵۷** ؛ القصص: **۴۳** . (۳۰) : البقره: **۱۸۵** ؛ آل عمران: **۴** ؛ الفرقان: ۱
. (۳۱) : المایِّده: **۱۵** ؛ یوسف: ۱ ؛ الحجر: ۱ ؛ الشعرأ : ۲ ؛ النمل: ۱ . (۳۲) : آل عمران: **۱۹۳** . (۳۳) : الواقعه:
۷۷ . (۳۴) : التوبه: ۶ ؛ الفتح: **۱۵** . (**۳۵**) : الانعام: **۱۱۵** . (۳۶) : النسأ : **۱۷۴** . (۳۷) : النسأ : **۱۷۴** ؛ المایِّده:
۱۵ ؛ الاعراف: **۱۵۷** ؛ الشوری: **۵۲** ؛ التغابُن: ۸ . (۳۸) : القصص: **۵۱** . (۳۹) : الاحزاب: **۴۶** . (۴۰) : یونس:
۵۷ ؛ الاسرأ : ۸۲ ؛ حم السجده: **۴۴** . (۴۱) : آل عمران: **۱۳۸** ؛ المایِّده: **۴۶** ؛ یونس: **۵۷** ؛ هود : ۱۲۰ ؛ النور:
۳۴ . (۴۲) : الحجر: ۹ ؛ النحل: **۴۴** ؛ الانبیأ : **۵۰** ؛ یوسف: **۱۰۴** ؛ الطلاق: ۱۰ . (۴۳) : آل عمران: **۱۰۳**

(۴۴) : الانعام: ۹۲ ، **۱۵۵** ؛ الانبیأ : **۵۰** ؛ ص: **۲۹** . (۴۵) : السبا : **۲۳** ؛ الزخرُف: ۴ . (۴۶) : آل عمران: **۵۸** ؛
یونس: ۱ ؛ لقمان: ۲ ؛ الزخرف: ۴ . (۴۷) : المایِّده: ۴۸ . (۴۸) : الاحزاب: **۴۶** . (۴۹) : البقره: **۴۱** ، **۸۹** ، **۹۷** ؛
الانعام: **۹۲** ؛ آل عمران: **۳** ؛ یس: ۲ ؛ الاحقاف: ۱۲ ، ۳۰ . (۵۰) : آل عمران: **۱۰۳** . (**۵۱**) : هود : ۱۲۰ . (**۵۲**) :
الکهف: ۲ . (**۵۳**) : الطارق: ۱۳ . (**۵۴**) : الزمر: **۲۳** . (**۵۵**) : الحجر: ۸۷ ؛ الزمر: **۲۳** . (**۵۶**) : الزمر: **۲۳** . (**۵۷**)
: الشعرأ : **۱۹۲** ؛ یس: **۵** ؛ الواقعه: ۸۰ . (**۵۸**) : الشوری: **۵۲** . (**۵۹**) : الانبیأ : **۴۵** ؛ الاحزاب: ۲ . (۶۰) : یوسف
:۲ ؛ الرعد : **۳۷** ؛ طه: **۱۱۳** ؛ الزمر: **۲۸** ؛ الزخرف: **۳** . (۶۱) : الانعام: **۱۰۴** ؛ الاعراف: **۲۰۳** ؛ القصص: **۴۳** ؛
الجاثیه: ۲۰ . (۶۲) : آل عمران: **۱۳۸** . (۶۳) : البقره: ۱۲۰ ؛ آل عمران: ۶۱ ؛ الرعد : **۳۷** . (۶۴) : الاضحی: ۱۱ .
(**۶۵**) : البقره: **۲۶** ، **۹۱** ؛ المایِّده: **۸۴** ؛ الانعام: **۶۶** ؛ الانفال: ۶ ؛ القصص: **۵۳** . (۶۶) : الاسرأ : **۹** ؛ الاحقاف:
۳۰ ؛ الجن: ۲ . (۶۷) : الجن: ۱ . (۶۸) : الحاقه: **۴۸** ؛ المدثر: **۴۹** ، **۵۴** ؛ الدهر: **۲۹** ؛ المزمل: **۱۹** ؛ طه: **۳** .
(۶۹) : البقره: **۲۵۶** . (۷۰) : الزمر: **۳۲** . (۷۱) : الطلاق: **۵** . (۷۲) : البقره: **۹۷** ؛ النحل: **۸۹** ، ۱۰۲ ؛ النمل: ۲ ؛
الاحقاف: ۱۲ . (۷۳) : حم السجده: **۴۱** . (۷۴) : ابراهیم: **۵۲** ؛ الانبیأ : ۱۰۶ . (**۷۵**) : آل عمران: ۲۲ . (۷۶) : الفاتحه
: ۶ . (۷۷) : الحجر: ۸۷ . (۷۸) : حم السجده: ۴ . (۷۹) : حم السجده: ۴ ؛ الفرقان: ۱ ؛ النجم: **۵۶** . (۸۰) : ق: ۱ ؛
البروج: ۲۱ . (۸۱) : الرعد : **۳۷** . (۸۲) : التوبه: ۶ ؛ الزمر: **۲۳** ؛ الفتح: **۱۵** . (۸۳) : الواقعه: ۸۰ ؛ الشوری: ۱۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

؛ البقره: ۷۲ ؛ النسأ : ۱۱۳ ؛ الکهف: ۱ . (۸۴) : البقره: ۹۷ ؛ النحل: ۱۰۲ ؛ الشعرا : ۱۹۳ . (۸۵) : محمد : ۲ ؛ البقره: ۹۷ ؛ آل عمران: ۳ ؛ الاعراف: ۲ ؛ النحل: ۴۴ . (۸۲) : الحشر: ۲۱ . (۸۷) : النحل: ۴۴ ، ۲۴ ؛ الاحزاب : ۲۱ ؛ آل عمران: ۱۲۴ ؛ الجمعه: ۲ . (۸۸) : النحل: ۱۰۲ ؛ الاسرأ : ۱۰۵ ؛ هود : ۱۴ . (۸۹) : تاشعرأ : ۱۹۳ ؛ التکویر: ۱۹ـ۲۱ . (۹۰) : البقره: ۱۸۵ ؛ الدخان: ۳ ؛ القدر: ۱ . (۹۱) : الفرقان: ۳۲ ؛ الاسرأ : ۱۰۲ ؛ الدهر: ۲۳ ؛ النحل ۱۰۱ـ۱۰۲ . (۹۲) : الفرقان: ۳۲ ؛ النحل: ۱۰۱ـ۱۰۲ ؛ الاسرأ : ۳ . (۹۳) : القیامه: ۱۷ـ۱۹ ؛ الفرقان: ۳۲ . (۹۴) : الانعام: ۹۲ . (۹۵) : التوبه: ۱۰۸ ؛ آل عمران: ۱۲۳ ، ۱۴۰ ، ۱۴۲ ؛ الاحزاب: ۲۲ ؛ البقره: ۱۴۴ ، ۱۹۸ ؛ الحج: ۲۷ـ۲۸ ؛ الفتح: ۱۰ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې دوهم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، د تیر کال د مبارکې روژې غوندې سږ کال هم ستاسو درانه حضور ته دیرش سوغاتونه وړاندی کوم. د سږنۍ مبارکې روژې دغه دیرش تحفې « د قرآن سره مرکه » نومیږی چې د قرآن پوهنی ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده. دلته د قرآن کریم څخه پوښتنی کیږی او هغه د خپلو آیتونو له مخی ځوابونه وایی. هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځی ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !
نو دا یې تاسو او دا یې هم د روژې د دوهمی ورځی تحفه (ن. صمد) :

د قران سره مرکه (دوهمه برخه) :

پوښتنه: آیا راته ویلای سې چې ستا ژبه کومه یوه ده ، یعنی په کومه ژبه ارشاد فرمایې ؟
ځواب: زه په فصیح او بلیغ عربی ژبه نازل سوی یم او په همدې ژبه ږغیږم (١) .

پوښتنه: ولی په عربی ژبه نازل سوی یې ؟
ځواب: دا ځکه چې د الله هر کتاب په هغه ژبه نازلیږی چې پخپله د رسول او د هغه د قوم ژبه وی تر څو په دې ډول خلک ښه په وپوهیږی. نو زه چې پر کوم رسول باندی نازل سوی یم څنګه چې د هغه او د هغه د قوم ژبه عربی ده ، نو همدا علت دی چې زه د الله لخوا په همدغه عربی ژبه راولیږل سوم که نه ، کافرانو به پلمه کولای چې رسول عرب دی ، مخاطب قوم یې هم عرب دی ، خو کتاب یې په بله ژبه دی چې موږ هیڅ نه په پوهیږو . (٢) .

پوښتنه: ستا مخاطب انسانان څوک دي ؟
ځواب: زما لومړنی مخاطب هماغه زما حامل یعنی محمد رسول االله دی (٣) . تر هغه وروسته د هغه قوم یعنی عرب قوم ته خطاب کوم (۴) ، او تر هغه وروسته تر قیامت پوری د هری سیمی ټولو انسانانو ته مخاطب یم(۵) چې په هغو کی مشرکین (٦) ، مجَوَسي (٧) ، صابی (٨) او اهل الکتاب (٩) یعنی یهودیان (١٠) او عیسویان (١١) شامل دي.

پوښتنه: آیا د دې خبری معنا دا ده چې ته یو نړۍ شموله کتاب یې ؟
ځواب: هو باالکل ، زما هدایت د ټول بشر لپاره دی (١٢) .

پوښتنه: اوس به راسم دې ته چې ستا موضوع څه ده ؟
ځواب: دا خو ډیره ښه خبره ده ، زما موضوع انسان دی (١٣) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: آیا را ته ویلای سې چې ستا مقصد او مطلب څه دی ؟
ځواب: زما اصلي مقصد دا دی چې انسان د ګمراهۍ څخه وژغورم او هدایت او ښېګڼه ور په برخه کړم (۱۴) .

پوښتنه: دا خو ډېر عالي هدف دی ، نو آیا ستا په کومه خبره کې څه شک او شبهه پیدا کېدای سی ؟
ځواب: یا ، زما په هیڅ خبره کې آن د شک کوم ګنجایش هم نه ځاییږي او زما هره خبره حقیقي ، یقیني او قطعي ده (۱۵) .

پوښتنه: آیا ستا د متن سره نوري خبري او بل څه اضافه کېدای سی که یا ؟
ځواب: یا ، زما سره څکه هیڅ شی او هیڅ درواغ نسی ګډېدای چې زه د الله سپېڅلی کلام یم (۱۶) .

پوښتنه: نو چې ته حق یې ، آیا ستا د حقانیت لنډ دلایل راته ویلای سې ؟
ځواب: هو ، زما د حقانیت څو بیلګې به دا سې در وښیم :
الف ـ زما هره خبره پر حقیقت ولاړه ده (۱۷) .
ب ـ زما په خبرو کې هیڅ تضاد نسته (۱۸) .
ج ـ زما غوندي بل هیڅ کلام وجود نه لري (۱۹) .
د ـ زما په متن کې آن د یوې ذرې په اندازه هم لږښت او ډېرښت نسی راتلای (۲۰) .

پوښتنه: تا وویل چې زما په متن کې هیڅ ډول لږښت او ډېرښت نسی راتلای ، آیا دغسی کار پخپله رسول الله (ص) هم نسو کولای ؟
ځواب: یا ، دغسی کار هیڅوک هم نسی کولای (۲۱) .

پوښتنه: آیا ستا څخه مخکې الله (ج) نور کتابونه هم دنیا ته رالیږلي وو ؟
ځواب: هو ، خدای زما څخه مخکې نور کتابونه هم را نازل کړي وو (۲۲) ، لکه پر موسی (ع) باندې تورات (۲۳) ، پر داؤد (ع) باندې زبور (۲۴) ، او پر عیسی (ع) باندې انجیل (۲۵) . له دې نه علاوه ، خدای پر پیغمبرانو صحیفې (یعنی کوچني کتابونه) هم نازل کړي دي (۲۶) .

پوښتنه: ډېر ښه وضاحت دی راکړ . آیا دا رښتیا ده چې پر تا باندې ایمان راوړل ضروري او حتمي دی ؟
ځواب: هو باالکل ، پر ما باندې بشپړ ایمان راوړل حتمي دی (۲۷) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: اوس به راسم یوې بلې حساسې مسألې ته او هغه دا چې ځینې خلک وایې چې زه خو مسلمان یم (یا موږ خو مسلمانان یو) ، خیر دی چې د قرآن یعنې ستا بعضې احکام او اوامر عملې نکړو (چې مثالونه به یې وروسته درسره مطرح کړم) . نو آیا په دغسې حیلو او پلمو به برائت حاصل کړي ؟
ځواب: نه ، داسې نه ده بلکې زما ټول حکمونه او هدایتونه به عملې کوي ، او زما د یوې برخې څخه انکار زما د ټول متن څخه د انکار په معنا دی او داسې کسان به په الهی عذاب مبتلا کیږی (۲۸) .

(۱) : یوسف:۲ ؛ الرعد : ۳۷ ؛ النحل: ۱۰۳ ؛ الشعرأ : ۱۹۵ ؛ الاحقاف:۱۲ . (۲) : ابراهیم: ۴ ؛ مریم: ۹۷ ؛ الدخان: ۵۸ ؛ الاحقاف:۱۲ ؛ النحل: ۱۰۳ ؛ حم السجده: ۴۴ . (۳) : الانعام: ۶ ؛ یونس: ۱۰۹ ؛ الاحزاب:۲ . (۴) : الزخرف: ۴۴ ؛ آل عمران: ۲۰ ؛ یوسف:۲ ؛ الزمر: ۲۸ ؛ حم سجده: ۳ . (۵) : یوسف: ۱۰۴ ؛ الفرقان:۱ ؛ ص: ۸۷ ؛ القلم: ۵۲ ؛ التکویر: ۲۷ . (۶) : الانعام: ۱۰۶ ؛ التوبه: ۳۳ ؛ البقره: ۱۰۵ ؛ البینه:۱ . (۷) : الحج: ۱۷ . (۸) : البقره: ۶۲ ؛ المایّده ۶۹ ؛ الحج: ۱۷ . (۹) : آل عمران: ۶۴ ، ۷۱ ، ۹۹ ؛ النسأ : ۴۷ ؛ المایّده ۱۵ . (۱۰) : البقره: ۶۲ ؛ المایّده: ۶۹ ؛ الحج: ۱۷ ؛ الجمعه: ۶ . (۱۱) : البقره :۶۲ ؛ المایّده: ۱۸ ، ۶۹ ؛ التوبه: ۳۰ ؛ الحج: ۱۷ . (۱۲) : یوسف: ۱۰۴ ؛ الفرقان:۱ ؛ ص: ۸۷ ؛ القلم: ۵۲ ؛ التکویر: ۲۷ . (۱۳) : الانفطار : ۶ ؛ الانشقاق: ۶ ؛ العصر: ۲ ؛ الدهر:۱ ؛ یس: ۷۷ . (۱۴) : العصر: ۱ـ۴ ؛ ابراهیم: ۱ ؛ الحدید : ۹ ؛ الطلاق: ۱۱ ؛ البقره: ۲۵۷ . (۱۵) : الحاقه: ۵۱ ؛ الواقعه: ۹۵ ؛ آل عمران: ۶۰ ؛ الاحزاب: ۴ . (۱۶) : حم سجده: ۴۲ . (۱۷) : الانعام: ۵ ؛ یونس: ۱۰۸ ؛ البقره: ۹۱ ؛ المایّده: ۸۴ ؛ الرعد : ۱ . (۱۸) : النسأ : ۸۲ . (۱۹) : البقره: ۲۳ ؛ یونس: ۳۸ ؛ هود : ۱۳ . (۲۰) : حم سجده: ۴۱ـ۴۲ ؛ الحجر: ۹ . (۲۱) : یونس: ۱۵ ؛ الحاقه: ۴۴ـ۴۷ . (۲۲) : البقره: ۲۸۵ ؛ آل عمران: ۱۸۴ ؛ النسأ: ۱۳۶ ؛ التحریم: ۱۲ ؛ فاطر: ۲۵ . (۲۳) : الانعام: ۹۱ ، ۱۵۵ ؛ هود : ۱۱ ؛ الاسرأ : ۲ ؛ المومنون: ۴۹ ؛ الفرقان: ۳۵ . (۲۴) : النسأ : ۱۲۳ ؛ الاسرأ : ۵۵ . (۲۵) : آل عمران: ۳ ؛ المایّده: ۴۶ ؛ الاعراف: ۱۵۷ ؛ التوبه: ۱۱۱ ؛ الحدید : ۲۷ . (۲۶) : الاعلی: ۱۸ـ۱۹ ؛ طه: ۱۳۳ ؛ النجم: ۳۶ . (۲۷) : البقره: ۴۱ ، ۹۱ ؛ النسأ : ۴۷ ؛ التغابُن: ۸ . (۲۸) : آل عمران: ۱۱۹ ؛ البقره: ۸۵ ، ۲۰۸ ؛ التوبه: ۸۶ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې درېيم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، د تير کال د مبارکې روژې غونډې سږ کال هم ستاسو درانه حضور ته دېرش سوغاتونه وړاندې کوم. د سږنۍ مبارکې روژې دغه دېرش تحفې « د قرآن سره مرکه » نوميږي چې د قرآن پوهنې ډېره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طريقه ده. دلته د قرآن کريم څخه پوښتنې کيږي او هغه د خپلو آيتونو له مخې ځوابونه وايي. هيله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دا يې تاسو او دا يې هم د روژې د درېيمې ورځې تحفه (ن.صمد) :

د قران سره مرکه ، (درېيمه برخه) :

پوښتنه: آيا ستا د راتګ په باره کې د مخکې څخه لا پيش ګويي موجوده وه که يا ؟
ځواب: هو ، وګوره حضرت ابراهيم (ع) په خپله يوه دعا کې ما ته واضحاً اشاره کړې ده (۱) .

پوښتنه: آيا ستا څخه وروسته به هم کوم بل آسماني کتاب را نازل سي ؟
ځواب: يا ، تر ما وروسته به هيڅ کوم بل آسماني کتاب نازل نسي او زه پر آخري نبي (ص) باندې نازل سوی يم نو ځکه زه وروستی کتاب يم (۲) .

پوښتنه: نو چې ته آخري کتاب يې معنا يې دا ده چې بايد تر قيامت پورې وساتل سې ، که داسې وي نو ته د خپلې تلپاتې ساتنې څه ثبوت او تضمين لرې ؟
ځواب: ډېر ښه سوال دې وکړ ، الله پخپله تر قيامته زما د ساتنې ذمه او مسؤليت اخيستی دی (۳) . زه په هره دوره او هره موده کې د ژونديو انسانانو په سينو کې ساتلیٰ پاتيږم (۴) . هسې خو زه په هره زمانه کې په شفاهي او تحريري دواړو شکلونو سره پاته يم او شتون لرم (۵) .

پوښتنه: د دې معنا دا ده چې ته د ټول انساني ژوندانه لپاره هدايت يې ، آيا همداسې ده ؟
ځواب: هو باالکل همداسې ده (۶) .

پوښتنه: اوس به راسم دې موضوع ته چې ستا دعوت څه شي دی ، يعنې خلک څه ته رابولې ؟
ځواب: زما دعوت (بلنه) دا ده چې انسان د خپل خالق خوښ کړئ او ټاکلې دين چې هماغه اسلام دی قبول کړي (۷) ، د خپل رب د احکامو اطاعت وکړي (۸) ، په هر کار او معامله کې د رسول الله(ص) پيروی وکړي (۹) ، او د آخرت د برياليتوب لپاره ايمان او ښه عمل خپل کړي (۱۰) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: نو چې داسې ده ، آیا تا د انسانی مسایلو ټول جزئّیات بیان کړي دي که یا ؟
ځواب: ما اصلاً د انسانی ژوندانه اصول او مبادي په بشپړ تفصیل سره بیان کړي دي (۱۱) ، د جزئّیاتو د تفصیل او عملی تشریح مسؤلیت زما حامل یعنی محمد (ص) ته سپارل سوی دی (۱۲) .

پوښتنه: آیا دا راته ویلای سې چې ته مشکل کتاب یې که آسانه ؟
ځواب: خدای زه د هدایت او لارښوونی لپاره ډیر آسانه او د پوهېدو وړ ګرځولی یم (۱۳) . خو تر کومه ځایه چې زما په علومو او ښه پیژندنی پوری اړه لری ، نو بیا ډیر غور او تدبر ته اړتیا لیدل کیږی (۱۴) .

پوښتنه: آیا پوښتلی سم چې ستا د بیان ترتیب او طریقه څنګه ده ؟
ځواب: زما د بیان ترتیب ډیر څرګند او واضح دی (۱۵) ، باالکل طبیعی او پر زړه کښېنا ستونکی دی (۱۶) ، په هغه کی هیڅ ډول مغلق تیا او ابهام وجود نلری (۱۷) ، که ته ښه ځیر سې نو زه په ذهن کی د عین یوې خبری د کښېنولو په خاطر هغه په څو طریقو او ډولونو سره بیانوم تر څو په پوهاوي کی یې څه ستونزه پیښه نسی (۱۸) .

پوښتنه: نو ستا د استدلال طریقه څنګه ده ؟
ځواب: زما استدلال باالکل فطری دی چې د هغه بنسټ د مخاطب پر اقرار او اعتراف باندی ولاړ دی (۱۹) . له دې نه علاوه ، زه انسان ته بلنه ورکوم چې د خپل دننه او بهر ټول کائّنات او د هغه اغېزو او پیښو ته ښه غور وکړي تر څو د خپل دننه او دباندی ټول حقایق ښه ورمعلوم سی او د هغو د غوښتنو سره سم صحیح لاره غوره کړی (۲۰) .

پوښتنه: اوس به یوه بله موضوع مطرح کړم او هغه دا چې آیا راته ویلای سې چې ستا ترتیب څنګه جوړ سوی دی ؟
ځواب: ښه پوښتنه دې وکړه ، زه د ډیرو سورتونو د مجموعې څخه جوړ سوی یم (۲۱) .

(۱) : البقره : **۱۲۹** ؛ آل عمران : **۱۷۴** . (۲) : الاحزاب : **۴۰** . (۳) : الحجر : **۹** . (۴) : العنکبوت : **۴۹** . (**۵**) : القیامه : **۱۷** ؛ الانعام : **۹۲** ؛ الاحقاف : ۱۲ ؛ ص : **۸۷** ؛ القلم : **۵۲** . (۶) : البقره : **۲۰۸** ؛ آل عمران : **۱۹** ، **۸۵** ؛ الاسرأ : **۹** ؛ الذاریات : **۵۶** . (۷) : آل عمران : **۱۹** ، **۲۰** ، **۸۵** ؛ المایّده : **۳** ؛ الانعام : **۱۲۵** ؛ الحج : **۳۴** ؛ البقره : **۲۰۸** . (۸) : آل عمران : **۱۳۲** ؛ النسأ : **۵۹** ؛ المایّده : **۹۲** ؛ الانفال : **۴۶** ؛ التغابُن : ۱۲ . (۹) : آل عمران : **۳۱** ؛ الاعراف : **۱۵۸** ؛ النسأ : **۵۹** ؛ الانفال : **۴۶** ؛ محمد : **۳۳** . (۱۰) : البقره : **۲۲** ، **۸۲** ؛ المایّده : **۷۹** ؛ هود : **۲۳** ؛ ابراهیم : **۲۳** ؛ العصر : **۳** . (۱۱) : الانعام : **۱۵** ؛ هود : ۱ . (۱۲) : النحل : **۴۴** ، **۴۶** ؛ آل عمران : **۱۳۲** ؛ النسأ **۵۹** ؛ الاحزاب : **۲۱** . (۱۳) : القمر : **۱۷** ، **۲۲** ، **۳۲** ، **۴۰** ؛ مریم : **۹۷** ؛ الدخان : **۵۸** . (۱۴) : النسأ : **۸۲** ؛ محمد : **۲۴** ؛ ص : **۲۹** . (**۱۵**) : المایّده : **۱۵** ؛ یوسف : ۱ ؛ الحجر : ۱ ؛ النحل : **۱۰۳** ؛ الشعرأ : ۲ . (۱۶) : المایّده : **۹۲** ، **۹۹** ؛ ابراهیم : **۹۲** ؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

النحل: **۳۵** ، ۸۲ ؛ النور: **۵۴** ؛ العنکبوت: ۱۸. (۱۷): الکهف: ۱ ؛ الزمر: ۲۸. (۱۸): الاسرأ: ۴۱ ، ۸۹ ؛ الکهف: **۵۴** ؛ طه: ۱۱۳ ؛ الاحقاف: ۲۷ ؛ الفرقان: ۵۰. (۱۹): یونس: ۳۱ ؛ المومنون: **۸۵** ، ۸۷ ، ۸۹. (۲۰): حم سجده: **۵۳-۵۴** ؛ الذاریات: ۲۰-۲۳ ؛ البقره: ۱۲۴ ؛ آل عمران: ۱۹۰-۱۹۱ ؛ الاعراف: ۱۹۱. (۲۱): هود: ۱۳ ؛ البقره: ۲۳ ؛ التوبه: ۲۴ ، ۸۲ ، ۱۲۴ ، ۱۲۷ ؛ یونس: ۳۸ ؛ النور: ۱.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې څلورم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، خدای دی وکړی چی د روژې تیر درې سوغاتونه ګټور تمام سوي وی. دغه لړی چی « د قرآن سره مرکه» نومیږی د قرآن پوهنی ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده. دلته د قرآن کریم څخه پوښتنی کیږی او هغه د خپلو آیتونو له مخی ځوابونه وایی. هیله ده چی د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځی ، دا ځکه چی نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !
نو د څلورمی روژې لپاره څلورم سوغات لطفاً ملاحظه کړئ ، (ن. صمد)

د قران سره مرکه (څلورمه برخه) :

پوښتنه: ستا آیتونه څو ډوله دي ؟
ځواب: زما آیتونه دوه ډوله دي چی هغه محکم او متشابه نومیږی (۱) .

پوښتنه: آیا تسمیه یعنی بسم الله هم ستا آیت دی ؟ ځکه په دې باره کی ډول ډول نظریات وړاندی کیږی.
ځواب: هو ، بسم الله الرحمن الرحیم زما یو مستقل آیت دی (۲) .

پوښتنه: آیا تا ځینی آیتونه تکراراً هم ذکر کړي دي ؟ که وی ، نو څو بیلګې یې را ښوولای سې ؟
ځواب: هو ، ما څو ځله بعضی آیتونه تکراراً ذکر کړي دي ، مثلاً:
الف- فبِای الآءِ ربِکُما تُکذِبن (پس د خپل رب په کوم نعمت د نعمتونو درواغ وایاست) ۳۱ واره (۳) .
ب- ولَقد یسَرنَا القُرآن لِذِکر فهل مِن مُدکِر (مونږ دا [قرآن] آسانه کړی دی ، نو آیا نصیحت منونکی څوک سته ؟) ۴ واره (۴) .
ج- ویلٌ یو مئِذٍ لِلمُکذِبین (د هماغه ورځی درواغ ګڼونکو ته تباهی ده) لس ځله (۵) .

پوښتنه: دا خو په زړه پوری معلومات وو. آیا خپل څو جامع آیتونه هم را ښوولای سې ؟
ځواب: هو ولی نه ، دا درې بیلګی په غور سره واوره:
الف- ومَن یُطِع اللهَ ورَسُوله ویَخش اللهَ ویتقهُ فالیک هُمُ المُفلِحُون (۶) ، یعنی: او هغه څوک چی د الله او د هغه د رسول اطاعت وکړی ، د الله څخه وبیریږی او پرهیزګاري غوره کړي نو هغوی به په مراد ورسیږی.
ب- انَ اللهَ یامُرُ بالعَدل والاِحسَان وایتآ ذِی القربی ویَنهی عن الفحشآءِ والمُنکر والبَغی یعِظکُم لعَلکُم تذکرُون (۷) ، یعنی: الله د عدالت ، ښېګڼی او صلهً رحمی حکم کوي او د بدی ، بې حیایی او ظلم او تیري څخه منع کوی ، هغه تاسی ته نصیحت کوی تر څو قبول یې کړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ج. یَا ایُها الذِینَ آمَنوا اصبرُوا وَصَابرُوا وَرَابِطو وَاتَقوا اللهَ لعَلکُم تُفلحُون (۸) ، یعنی: اې ایمان لرونکو ، صبر وکړئ ، یو بل ته د صبر تلقین وکړئ ، مقابلې ته چمتو سئ او د الله څخه وبیرېږئ تر څو بریالي سئ.

پوښتنه: دا خو ډیر مهم آیتونه وو. اوس به راسم دې پوښتنې ته چې آیا تا داسې حروف هم استعمال کړي دي چې د بیلو بیلو تورو په شکل وي؟ که وي، نو تعداد یې څو ته رسیږي؟
ځواب: هو، ما دغسې حروف ذکر کړي دي چې شمیر یې ۱۴ ته رسیږي او هغه «مقطعات» بلل کیږي چې ټول د سورتو په پیل کې راغلي دي، مثلاً:
الم (۹)، المص (۱۰)، الر (۱۱)، طه (۱۲)، طس (۱۳)، طسم (۱۴)، حم (۱۵)، حم عسق (۱۶)، ق (۱۷)، ن (۱۸)، ص (۱۹)، یس (۲۰)، المر (۲۱)، کهیعص (۲۲).

پوښتنه: آیا ستا د تلاوت پر مهال سجده کول واجب دي؟
ځواب: زما په متن کې څو ځایه داسې دي چې د هغو د تلاوت یا اورېدو پر مهال سجده کول واجب ده (۲۳).

پوښتنه: اوس به راسم دې ته چې آیا تا په خپل متن کې قسم هم اخیستی دی که یا؟
ځواب: هو، ما ډیر ځله قسمونه اخیستي دي، مثلاً: والعصر (۲۴) یعنی په زمانه مې قسم، والشمس (۲۵) یعنی په لمر مې قسم، والیل (۲۶) یعنی په شپه مې قسم او ډیر نور.

پوښتنه: آیا تا تشبیهه هم استعمال کړې ده؟ که وي یو مثال یې راکړه.
ځواب: هو ډیر تشبیهات مې کارولي دي مثلاً: مَثلُ الذین اتَخَذوا من دُون الله اولیأ کمَثلِ العَنکبُوتِ اتَخَذت بَیتا وَان اوهَنَ البُیُوتِ لبَیتُ العَنکبُوت لو کانوا یَعلمُون (۲۷) یعنی: هغه کسان چې الله یې پریښود بل معبود یې غوره کړ نو د هغه غنې په شان دي چې کور یې جوړ کړی دی، حقیقت دا دی چې تر ټولو کمزوره هماغه د غنې کور دی کاشکې دغه خلک پوهېدای.
په دغه مثال کې د مشرکانو معبودان د غنې د ځالې سره تشبه سوي دي معنا دا چې څومره چې د غنې ځاله کمزوره ده په هماغه اندازه د دغو خلکو معبودونه هم کمزوره او بې اغیزې دي.

پوښتنه: آیا تا کومه استعاره یا کنایه هم بیان کړې ده؟ خصوصاً د پرونیو او ننیو ګمراهانو لپاره؟
ځواب: هو، ما ډیرې کنایې استعمال کړي دي، مثلاً: صُم بُکم عُمی فهُم لا یَرجعون (۲۸)، یعنی: هغوی کاڼه دي، ګونګیان دي او ړانده دي، نور به نو هغوی بیرته را و نه ګرځي.
په دې مثال کې د کنایې په ډول هغه خلک کاڼه، ګونګیان او ړانده بلل سوي دي چې حق نه اوري، نه یې وایي او نه یې هم ویني.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: آیا تا پیش بینۍ هم کړي دي که یا ؟
ځواب: هوکی ، ما ځینی پیش ګویانی کړي دي چی ټولی ثابتی سوي هم دي ، مثلاً دا چی تا به خدای د خلګو څخه وساتی ، یا دا چی د غسی قرآن به هیڅکله هم رانه وړای سي ، یا دا چی کافران به ناکامه کیږی ، یا دا چی هغوی به مات سی (۲۹) . زما دغه پیش بینی ملاحظه کړه : وَاِن کادُوا لیَستفِزُونکَ مِنَ الارض لِیُخرجُوکَ مِنهَا وَاِذاً لا یَلبَثوُن خِلفکَ اِلا قلِیلا (۳۰) ، یعنی : او هغوی غوښته چی تا د دې سیمی څخه په شړلو سره وبیروی او نور به هغوی پخپله هم تر تا وروسته خورا لږ موده پاته سی .
کله چی د مکې کفارو محمد (ص) له وطنه شړلو ته اړیوست ، نو پخپله هغوی هم ډیر ژر د دنیا څخه ولاړل .

(۱) : آل عمران : ۷ . (۲) : النمل : ۳۰ . (۳) : الرحمن : ۱۳ . (۴) : القمر : ۱۷ ، ۲۲ ، ۳۲ ، ۴۰ . (۵) : المرسلات : ۱۵ ، ۱۹ ، ۲۴ ، ۲۸ ، ۳۴ ، ۳۷ ، ۴۰ ، ۴۵ ، ۴۷ ، ۴۹ . (۶) : النور : ۵۲ . (۷) : النحل : ۹۰ . (۸) : آل عمران : ۲۰۰ . (۹) : البقره : ۱ ؛ ال عمران : ۱ ؛ العنکبوت : ۱ ؛ الروم : ۱ ؛ لقمان : ۱ ؛ السجده : ۱ . (۱۰) : الاعراف : ۱ . (۱۱) : یونس : ۱ ؛ هود : ۱ ؛ یوسف : ۱ ؛ ابراهیم : ۱ ؛ الحجر : ۱ . (۱۲) : طه : ۱ . (۱۳) : النمل : ۱ . (۱۴) : الشعرأ : ۱ ؛ القصص : ۱ .
(۱۵) : المومن : ۱ ؛ حم سجده : ۱ ؛ الزخرف : ۱ ؛ الدخان : ۱ ؛ الجاثیه : ۱ ؛ الاحقاف : ۱ ؛ الشوری : ۱ . (۱۶) : الشوری : ۱-۲ . (۱۷) : ق : ۱ . (۱۸) : القلم : ۱ . (۱۹) : ص : ۱ . (۲۰) : یس : ۱ . (۲۱) : الرعد : ۱ . (۲۲) : مریم : ۱ . (۲۳) : الاسرأ : ۱۰۷ ؛ مریم : ۵۸ ؛ السجده : ۱۵ ؛ الاعراف : ۲۰۶ ؛ الرعد : ۱۵ . (۲۴) : العصر : ۱ . (۲۵) : الشمس : ۱ .
(۲۶) : الیل : ۱ . (۲۷) : العنکبوت : ۴۱ . (۲۸) : البقره : ۱۸ . (۲۹) : الاسرأ : ۷۶ ؛ المایَّده : ۶۷ ؛ البقره : ۲۳-۲۴ ؛ آل عمران : ۱۲ ، ۱۵۱ ؛ القمر : ۴۵ . (۳۰) : الاسرأ : ۷۶ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې پنځم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومیږي د قرآن پوهنې ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده. دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وایي. هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !
نو دا دی د پنځمی روژې لپاره پنځم سوغات لطفاً مطالعه کړئ ، (ن. صمد)

د قران سره مرکه (پنځمه برخه) :

پوښتنه: آیا ته د علم ښېګنې ته تسلیم یې ، یعنی هغه منې ؟ ځکه بعضی کسان ګمراه کونکي ادعاګانی کوی.
ځواب: زما په نظر د علم ښېګڼه ثابته او غوڅه ده او زه پر علم ډیر ټینګار کوم. ما علم رڼا او عالم اصلی لیدونکی بللی دی ، د عالمانو درجې خدای لوړوی ، علم د انسان پوهه ، ایمان ، ادب او مدنیت پیاوړی کوی. نو آیا دا هر څه د علم سره زما علاقه او رابطه نه ثابتوی ؟(۱).

پوښتنه: هو باالکل همداسی ده. آیا کولای سم چې وپوښتم ستا د تلاوت آداب کوم دي ؟
ځواب: ډیر ښه ، زما د تلاوت څو مهم آداب په دې ډول دي:
لومړی- پاک او صاف والی(۲) ؛
دوهم- تر هر څه مخکی تعوذ (یعنی اعوذ باالله من الشیطن رجیم) ویل(۳) ؛
دریم- وروسته تسمیه (یعنی بسم الله الرحمن الرحیم) ویل(۴) ؛
څلورم- سَوکه سَوکه او په سړه سینه تلاوت کول(۵) ؛
پنځم- په تلاوت کی له تلوار کار نه اخیستل(۲) ؛
شپږم- په خشوع او خضوع سره تلاوت کول(۷) ؛
اووم- پر هغه باندی غور او تدبُر کول(۸) ؛
اتم- د نورو لخوا په چوپتیا او ډیره توجه سره زما تلاوت اورېدل(۹) ؛
نهم- د سجده آیتونو په لوستلو یا اورېدلو سره سجده ادا کول(۱۰) ؛

پوښتنه: ستا فضایل یا ښېګنې څه دي ؟
ځواب: زما ښېګنې ډیری دي چې څو مختصری بیلګې به یې داسی در وپیژنم:
لومړی- زه د الله کلام یم(۱۱) ؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوهم-زما غوندی بل کلام نسته او زه بهترین کلام یم(۱۲) ؛
دریيم-زما کار دا دی چی انسانان د گمراهی د تیارې څخه راوباسم او د هدایت رڼا ته یې راوبولم(۱۳) ؛
څلورم-زه زړونو ته حوصله بخښم او ذهن او فکر ته ټینګښت عطأ کوم(۱۴) ؛
پنځم-زه د ټولو انسانانو د روحی ناروغیو لپاره د شفا پیغام یم(۱۵) ؛
شپږم-زه ایمان والاوو ته بشارت یا زیری یم(۱۶) ؛
اووم-زما اغیزه ثابته او مُسَلمه ده(۱۷) ؛
اتم-زما تلاوت یو ډیر لوی عبادت دی(۱۸) ؛

پوښتنه: ډیره مننه ، آیا راته ویلای سې چی پر تا باندی مخالفینو اعتراضونه کړي دي که یا ؟که وی لطفأ یې څو بیلګې راته ووایه.
ځواب: هو ، پر ما مخالفینو یو څه اعتراضات او نیوکي کړي دي چی ځینی یې دا دي:
لومړی-وایی چی زه د رسول الله(ص) لخوا جوړ سوی یم او ګواکی الله تعالی نه یم نازل کړی(۱۹) ؛
دوهم-وایی که موږ دا ومنو چی ته د الله لخوا نازل سوی یې ، نو بیا سوال دا دی چی ولی په یو ځایی توګه نه یې نازل سوی او ولی لږ لږ نازل سوی یې(۲۰) ؛
دریيم-وایی چی رسول الله(ص) زه د یو عجمی شخص (غیر عرب) په مرسته جوړ کړی یم(۲۱) ؛
څلورم-وایی چی زه باید د هغو دوو مشهورو کسانو څخه پر یوه نازل سوی وای چی د عربو د دوو مشهورو ښارونو (یعنی مکې او طایف) مشران وو(۲۲) ؛
پنځم-وایی چی زما پر ځای کوم بل [نرم دریځه] قرآن باید نازل سوی وای تر څو د دوی لپاره د منلو وړ وای(۲۳) ؛
شپږم-وایی چی زه باید د دوی د هیلو مطابق بدل سم(۲۴) ؛
اووم-زه یې شعر او شاعري بللی یم(۲۵) ؛
اتم-زه یې د پخوانیو خلکو بې سر او بې پښو داستانونه ګڼلی یم(۲۶) ؛
نهم-زه یې د خوب او خیال پاشلی بیان بللی یم(۲۷) ؛
لسم-زه یې جادو بللی یم(۲۸) ؛

پوښتنه: هغوی ولی داسی کول یا یې اوس کوی ؟ یعنی ستا مخالفت ولی سوی دی ؟
ځواب: د بیلا بیلو خلکو لخوا زما سره مخالفت سوی دی چی د علتونو څو مثالونه یې دا دي:
لومړی-د نفسانی غوښتنو پیروی(۲۹) ؛
دوهم-د لاس تنګی او بدحالی خطر(۳۰) ؛
دریيم-د ظلم او زیادتیو ناوړه عادت(۳۱) ؛
څلورم-د پلرونو او نیکونو په پټو سترګو تقلید(۳۲) ؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځم- خپل منځي تعصب او ډلې ډلې والی (۳۳) ؛
شپږم- مجرمانه ذهنیت او تفکر (۳۴) ؛
اووم- ضدیت او سپین سترګي (۳۵) ؛

پوښتنه: هغوی دی الله اصلاح یا تباه کړي چې بې دلیله او چټې دغسې ضدیت درسره لري. اوس به یوه بله موضوع مطرح کړم او هغه دا چې د دې دنیا په باره کې څه فکر کوې ؟
ځواب: دا دنیا د انسانانو ازمویَنځی دی (۳۶) ، دا یو مؤقتي او فاني ځای دی او تر دې وروسته به قیامت راځي او یو بل مستقل او تلپاته جهان به شتون ولري (۳۷) . دا دنیا د لوبو ځای دی (۳۸) ، د خطا ایستلو ځای دی (۳۹) ، د ښکلاوو او ویاړ ښودلو نوم دی (۴۰) ، د آخرت په پرتله دا ډیر محدود او کوچنی دی (۴۱) .

پوښتنه: ستا په نظر د انسان د ژوند څه مقصد څه دی ؟
ځواب: زما په نظر د انسان د ژوندانه مقصد د الله بشپړ اطاعت ، عبادت او بندګي ده (۴۲) .

پوښتنه: آیا دا به لازمه وی چې در څخه وپوښتم چې لوی خدای ټوله کایٍنات په څومره موده کې جوړ کړل ؟
ځواب: هو ، هر سوال چې لرې ، آزادانه یې مطرح کولای سې. ستا د دې پوښتنې په ځواب کې به درته ووایم چې لوی الله ټول کاینات په شپږو ورځو کې بېله هیڅ ډول ستړیا څخه جوړ کړي دي (۴۳) . خو دا مې هم ویلی دي چې ښه غور او تدبر وکړه (۴۴) .

پوښتنه: داسې ادعا کیږي چې د ساینس له مخې د کایٍنات هر شی جوړه جوړه پیدا سوی دی. خو داسې هم اورېدل کیږي چې کله ساینس د خالپوڅو په حال کې و ، تا ویلي وو چې الله هر شی جوړه جوړه خلق کړی دی. آیا په دې هکله څه راته ویلای سې ؟
ځواب: هو ، په دې کې هیڅ شک نسته چې ما واضحاً ویلي دي چې الله هر شی جوړه جوړه پیدا کړی دی (۴۵) . آن دا چې زما یو نوم پخپله هم مثاني (یعنی جوړه جوړه) دی (۴۶) .

(۱) : الزمر : ۹ ؛ الرعد : ۱۲ ؛ المجادله : ۱۱ ؛ الکهف : ۱۱۴ ؛ الحجرات : ۱۳ . (۲) : الواقعه : ۷۹ . (۳) : النحل : ۹۸ . (۴) : العلق : ۱ . (۵) : المزمل : ۴ . (۶) : القیامه : ۱۲ ؛ طه : ۱۱۴ . (۷) : الاسرأ : ۱۰۹ . (۸) : النسأ : ۸۲ ؛ ص : ۲۹ . (۹) : الاعراف : ۲۰۴ . (۱۰) : مریم : ۵۸ ؛ الاسرأ : ۱۰۷ ؛ السجده : ۱۵ . (۱۱) : التوبه : ۲ ؛ الفتح : ۱۵ ؛ یونس : ۳۷ . (۱۲) : الاسرأ : ۸۸ ؛ یونس : ۳۸ ؛ البقره : ۲۳-۲۴ ؛ هود : ۱۳-۱۴ . (۱۳) : ابراهیم : ۱ ؛ الاسرأ : ۹ . (۱۴) : النحل : ۱۰۲ . (۱۵) : یونس : ۵۷ ؛ الاسرأ : ۸۲ ؛ حم سجده : ۴۴ . (۱۶) : البقره : ۹۷ ؛ النحل : ۸۹ ، ۱۰۲ ؛ النمل :

۲ ؛ الاحقاف: ۱۲ . (۱۷) : الزمر : ۲۳ ؛ الاسرأ : ۱۰۷ ، ۱۰۹ ؛ الحشر : ۲۱ . (۱۸) : فاطر : ۲۹ ؛ البقره : ۱۲۱ ؛ الاحزاب : ۳۴ . (۱۹) : یونس : ۳۸ ؛ هود : ۱۳ ؛ الانبیأ : ۵ ؛ الفرقان: ۴ ؛ السجده : ۳ . (۲۰) : الفرقان: ۳۲ ؛ الاسرأ : ۱۰۶ ؛ التوبه: ۸۶ ، ۱۲۴ ، ۱۲۷ ؛ محمد : ۲۰ . (۲۱) : النحل: ۱۰۳ ؛ الفرقان: ۴ . (۲۲) : الزخرف: ۳۱ . (۲۳) : یونس: ۱۵ . (۲۴) : یونس: ۱۵ . (۲۵) : یس: ۶۹ ؛ انبیأ : ۵ ؛ الحاقه: ۴۱ ؛ الطور: ۳۰ . (۲۶) : الانعام: ۲۵ ؛ الانفال: ۳۱ ؛ النحل: ۲۴ ؛ الفرقان: ۵ ؛ المطففین: ۱۳ . (۲۷) : الانبیأ : ۵ . (۲۸) : السبا : ۴۳ ؛ الزخرف: ۲۰ ؛ الانبیأ : ۳ ؛ الاحقاف: ۱۷ ؛ المدثر: ۲۴ . (۲۹) : القمر : ۳ . (۳۰) : القصص: ۵۷ . (۳۱) : العنکبوت: ۴۹ . (۳۲) : البقره: ۱۷۰ ؛ المایّده: ۱۰۴ . (۳۳) : ص: ۱ـ۲ ؛ الفتح: ۲۶ . (۳۴) : المطففین: ۱۲ . (۳۵) : البقره: ۸۹ـ۹۰ ؛ العنکبوت: ۴۷ . (۳۶) : الملک: ۲ ؛ هود : ۷ ؛ المایّده: ۴۸ ؛ الانعام: ۱۲۵ ؛ الکهف: ۷ . (۳۷) : یونس: ۲۴ ؛ الکهف: ۴۵ . (۳۸) : الانعام: ۳۲ ؛ العنکبوت: ۶۴ ؛ محمد : ۳۶ ؛ الحدید : ۲۰ . (۳۹) : آل عمران: ۸۵ : الانعام: ۷۰ ، ۱۳۰ ؛ الاعراف: ۵۱ ؛ لقمان: ۳۳ ؛ فاطر: ۵ . (۴۰) : الحدید : ۲۰ . (۴۱) : النسأ : ۷۷ ؛ التوبه: ۳۸ ؛ الرعد : ۲۶ ؛ یونس: ۲۴ . (۴۲) : الذاریات: ۵۶ ؛ البقره: ۲۱ ؛ یونس: ۳ ؛ النحل: ۳۶ ؛ الانبیأ : ۲۵ . (۴۳) : الاعراف: ۵۴ ؛ یونس: ۳ ؛ هود : ۷ ؛ الفرقان: ۵۹ ؛ ق: ۳۸ . (۴۴) : النسأ ۸۲ ؛ ص: ۲۹ ؛ محمد : ۲۴ . (۴۵) : الذاریات: ۴۹ ؛ الزمر: ۶۲ ؛ یس: ۳۶ ؛ الرعد : ۳ ؛ الزخرف: ۱۲ . (۴۶) : الحجر: ۸۷ ؛ الزمر : ۲۳ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې شپږم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومیږي د قرآن پوهنې ډېره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده . دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وايي . هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !
نو دا یې هم د شپږمې روژې لپاره شپږم سوغات ، (ن . صمد)

د قران سره مرکه (شپږمه برخه) :

پوښتنه : انسان په کومه درجه یا کوم مقام کې ځای لري ؟
ځواب : انسان تر ټولو مخلوقاتو افضل دی او بهتر مقام لري یعنې اشرف المخلوقات دی (۱) .

پوښتنه : ما داسې هم اورېدلي چې تا انسان د خدای نایب یعنې نماینده بللی دی ، آیا دا رښتیا ده ؟
ځواب : ما انسان ته تر هر څه دا ستر نعمت عطا کړی چې هغه مې د الله نایب او خلیفه بللی دی او کله چې الله د هغه د جوړولو په هکله ملایکو ته خبر ورکړ نو فرشتو ورته وویل چې آیا هغه څه ایجادوې چې پر مځکه فساد جوړوی او وینې توییوي ؟ خو الله ورته وویل چې بیشکه ما ته هر څه ښه معلوم دي نه تاسو ته (۲) .

پوښتنه : دا خو ډېر مهم معلومات وو . اوس به را سم دې ته چې د بشر دغه لومړنی انسان څوک و ؟
ځواب : دا لومړنی انسان آدم (علیه السلام) نومیږي او ټول بشر د هغه اولاد دی (۳) .

پوښتنه : آیا دا صحیح ده چې ملایکو دغه انسان ته سجده وکړه ؟ که وی آیا دا تر هر څه ستر درښبت نه دی ؟
ځواب : هو باالکل همداسې ده . کله چې الله هغه خلق کړ نو فرشتو ته یې د سجدې امر وکړ او هغوی هم ټولو بېله شیطان څخه آدم (ع) ته سجده وکړه (۴) .

پوښتنه : نو آیا انسان د دې ستر امتیاز تر څنګ یو مسؤل او ذمه وار مخلوق هم دی که یا ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: هو ، هغه ډیر مسؤلیتونه لری. مثلأ: بې خبره او بې ثبوته باید په چا پسی څه و نه وایی او نه هم څه وکړی ، هغه د الله د عبادت لپاره خلق سوی دی (۵) ، نو ځکه به د هر انسان حتی رسولانو سره هم حساب کتاب کیږی (۲).

پوښتنه: خدای دی هر انسان خصوصاً مسلمانان منجمله افغانان په خپل دغه حساس مسؤلیت پوه کړی.
بله پوښتنه می دا ده چی د انسانی فطرت مهمی ځانګړتیاوی کومی دي ؟
ځواب: د انسان د فطرت څو مهمی ځانګړنی دا دي:
۱- لومړنی انسان د خاورو څخه جوړ سو (۷) ، وروسته نور د نطفې څخه پیدا سوي دي (۸).
۲- د هغه په خټه (فطرت) کی د نیکۍ او بدۍ دواړو شعور موجود دی (۹).
۳- په هغه کی هدایت تعبیه سوی دی (۱۰).
۴- هغه د زحمت او مشقت ګاللو لپاره پیدا سوی دی (۱۱).
۵- هغه په عمومی توګه تلواري (۱۲) ، ناشکره (۱۳) ، زړه تنګیً او کم ظرفه (۱۴) ، ناپوه (۱۵) ، ظالم او تیری کونکی (۱۲) ، جګړه پال (۱۷) ، بخیل (۱۸) ، حریص (۱۹) او دنیا پرست (۲۰) دی.
۲- د خوښۍ په حالت کی انسان فخر او لویی کوی ، خو د لاس تنګۍ او بد حالۍ پر مهال د بې صبرۍ او مأیوسۍ په غیږ ورځی (۲۱).
۷- په هغه کی د میرمنی او اولادو طبیعی شوق او رغبت موجود دی (۲۲).
۸- که پر انسان څه مصیبت راسی نو الله ته مراجعه کوی (۲۳) ، او ځکه نو په تاوان کی دی (۲۴).

پوښتنه: آیا انسان دښمن لری ؟ که وی نو ستا په نظر هغه څوک دی ؟
ځواب: د انسان تر ټولو ستر دښمن شیطان دی (۲۵).

پوښتنه: آیا تا داسی هم ویلی چی الله پر ځینو کسانو باندی شیطان مسلط کړی دی حال دا چی هغوی ځانونه سم بولی ؟
ځواب: هو دا صحیح ده. هر څوک چی د رحمان د ذکر څخه غافل وی نو الله پر هغوی شیطان مسلط کوی او هغه یې ملګرئ وی او د سمی لاری څخه یې لیری ساتی حال دا چی هغوی ځانونه پر سمه لار روان بولی (۲۲).

پوښتنه: الله دی ټولو مسلمانانو ته د دغسی مُهلکی ناروغۍ څخه چی ډیرئ په مبتلا دي ، نجات ورکړی.
بله پوښتنه می دا ده چی آیا په انسانی خټه کی الله تعالی د لومړۍ ورځی څخه د خپل ربوبیت اقرار تعبیه کړی دی ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: هو باالکل همداسی ده ، د هر انسان روح د لومړی ورځی څخه الله د خپل رب په حیث منلی دی (۲۷).

پوښتنه: آیا راته ویلای سې چی د انسان لویې لویې نفسانی غوښتنی کومی دي ؟
ځواب: د انسان څو عمده نفسی خواهشات چی ما ذکر کړي دي ، دا دي:
۱ـ جنس (۲۸) ؛
۲ـ اولاد (۲۹) ؛
۳ـ مال او دولت (۳۰) ؛
۴ـ سوَرلي (۳۱) [لکه د آس ، موټر او نورو] ؛
۵ـ څاروی او اهلی حیوانات (۳۲) ؛
۶ـ مځکه او د هغې پیداوار (۳۳) ؛
۷ـ کور او محل (۳۴) ؛

پوښتنه: د دې اړینو معلوماتو څخه مننه. بله پوښتنه می دا ده چی ستا په نظر انسانی عقل څه اهمیت لری ؟
ځواب: انسان ته چی الله تر ټولو غټ نعمت عطأ کړی دی هماغه عقل دی. نو د هغه څخه سم کار نه اخیستل د الله ناشکري ده (۳۵). ما په خپل متن کی انسانی عقل ته بلنه ورکړې ده چی کایناتو ته ښه غور او فکر وکړی او په هغه کی د الله قدرت او حکمت ووینی (۳۶). د الله شریعت هم د عقل او حکمت سره باالکل سمون لری (۳۷). د بل چا په پټو سترګو تقلید کول او د خپل عقل څخه کار نه اخیستل غلط کار دی (۳۸). په کومه معامله او مسأله کی د علم او تحقیق څخه پرته صرف د وهم او ګومان څخه کار اخیستل ښه نه دی (۳۹). د هر انسان څخه به د هغه د عقل د نه استعمالولو له کبله پوښتنه کیږی (۴۰).

پوښتنه: ډیره مننه. اوس به راسم دې ته چی آیا هر انسان مړ کیږی که څنګه ؟
ځواب: هوکې ، هر پیدا کېدونکی انسان مړ کیږی (۴۱).

(۱): الاسرأ: ۷۰ ؛ التین: ۴ ؛ البقره: ۳۴. (۲): البقره: ۳۰. (۳): آل عمران: ۵۹ ؛ الاعراف: ۲۲ ؛ الحجر: ۳۳ ؛ الاسرأ: ۷۰ ؛ یس: ۶۰. (۴): البقره: ۳۴. (۵): الذاریات: ۵۶. (۶): القیامه: ۳۶ ؛ الاسرأ: ۳۶ ؛ الاعراف: ۲. (۷): الحجر: ۲۶ ؛ السجده: ۷ ؛ الرحمن: ۱۴. (۸): النحل: ۴ ؛ السجده: ۸ ؛ الدهر: ۲ ؛ الطارق ۵ـ۷. (۹): الشمس: ۸ ؛ البلد: ۱۰. (۱۰): طه: ۵۰ ؛ الدهر: ۳ ؛ الاعلی: ۳ ؛ البلد: ۱۰ ؛ الشمس: ۸. (۱۱): البلد: ۴. (۱۲): الاسرأ: ۱۱ ؛ الانبیأ: ۳۷. (۱۳): ابراهیم: ۳۴ ؛ الاسرأ: ۶۷ ؛ الحج: ۶۶ ؛ الشوری: ۴۸ ؛ الزخرف: ۱۵. (۱۴): الاسرأ: ۱۰۰. (۱۵): الاحزاب: ۷۲. (۱۶): ابراهیم: ۳۴ ؛ الاحزاب: ۷۲. (۱۷): الکهف: ۵۴ ؛ یس: ۷۷. (۱۸):

(c) ketabton.com: The Digital Library

المعارج:۲۱ ؛ النسأ : ۱۲۸ . (۱۹) : المعارج: ۱۹ ؛ النسأ : ۱۲۸ . (۲۰) : العادیات: ۸ ؛ الفجر : ۲۰ ؛ آل عمران: ۱۵۲ ؛ النسأ : ۱۲۸ . (۲۱) : الشوری : ۴۸ ؛ هود : ۱۰ ؛ الروم: ۳۶ ؛ المعارج: ۲۰ ؛ هود : ۹ ؛ حم سجده : ۹ ؛ الاسرأ : ۸۲ . (۲۲) : الفرقان: ۷۴ ؛ الروم: ۲۱ ؛ آل عمران : ۳۸ ؛ ابراهیم : ۳۹ . (۲۳) : یونس: ۱۲ ؛ الزمر : ۸ ، ۴۹ . (۲۴) : العصر : ۲ . (۲۵) : البقره : ۳۶ . (۲۶) : الزخرف: ۳۶ـ۳۷ . (۲۷) : الاعراف: ۱۷۲ . (۲۸) : آل عمران: ۱۴ . (۲۹) : آل عمران: ۱۴ . (۳۰) : آل عمران: ۱۴ . (۳۱) : آل عمران: ۱۴ . (۳۲) : آل عمران: ۱۴ . (۳۳) : آل عمران: ۱۴ . (۳۴) : التوبه ۲۴ . (۳۵) : الملک : ۲۳ . (۳۶) : البقره : ۱۷۴ ؛ الانعام: ۹۵ـ۹۹ ؛ الروم : ۸ ؛ الجاثیه: ۲۲ ؛ التغابن : ۳ . (۳۷) : البقره : ۱۷۹ ، ۱۸۴ ، ۲۸۲ ؛ الاعراف: ۱۵۷ . (۳۸) : البقره ک ۱۷۰ ؛ المایّده : ۱۰۴ . (۳۹) : الاسرأ : ۳۶ ؛ النجم: ۲۳ و ۲۸ . (۴۰) : الاسرأ : ۳۶ . (۴۱) : آل عمران : ۱۵۸ ؛ الانبیأ : ۳۴ ، ۳۵ ؛ العنکبوت: ۵۷ ؛ الزمر : ۳۰ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې اووم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومېږي د قرآن پوهنې ډېره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده. دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وایي. هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو د اوومې روژې لپاره اووم سوغات وړاندې کوم ، (ن. صمد)

د قران سره مرکه (اوومه برخه) :

پوښتنه: لوی خدای انسانانو ته څومره نعمتونه عطأ کړي دي ؟
ځواب: الله تعالی انسان په بې حده ډیرو حتی بې حسابه نعمتونو سره نازولی دی (۱) .

پوښتنه: د دغو ډیرو او بې حسابه نعمتونو یو مثال راکولای سې ؟
ځواب: اولین او تر ټولو غټ نعمت د الله روح ده ، یعنی الله خپله روح هغه ته ورکړې ده (۲) .

پوښتنه: خو د دې سترو پیرزوینو سره سره ما داسی هم اورېدلي چې تا ځینی انسانان ړانده بللي دي. که وی ، نو دا څوک دي ؟
ځواب: هو دا صحیح ده. زه هغه کسان ړانده بولم چې د الله سبحان وتعالی نښانیو ته غور او فکر نه کوی (۳) .

پوښتنه: چې داسی ده ، نو الهی نښې چیری دي او څنګه يې باید وپیژنو ؟آیا څو بیلګې راته ویلای سې ؟
ځواب: هو ولی نه. څو الهی نښی دا دي: د آسمانو او مځکی پیدا کول ، د شپې او ورځی یو په بل اړول ، په سمندر کی د ګټورو شیانو د حصول په خاطر تګ راتګ ، د آسمان څخه د اوبو اورول چې په هغه سره مړه مځکه ژوندۍ کیږی ، پر مځکه ډول ډول حیوانات ، د موسمونو یو په بل بدلېدل ، د آسمان او مځکی تر منځ لویې لویې اوریځی د پوهو انسانانو لپاره الهی نښانې دي (۴) . د انسانانو د ژبو او رنګونو تنوع پخپله الهی نښی دي (۵) . نو که د الله د ستاینو د لیکلو لپاره د سمندر اوبه رنګ سی ، دغه رنګ به پای ته ورسیږی خو د الله بیان به لا نه وی ختم سوی او که یو بل دغسی سمندر هم راوړه سی ، بیا به هم الهی ستاینه پای و نه مومی (۲) . دا لا څه ، که د مځکی ټولی ونی قلمونه او د سمندر اوبه يې هم رنګ سی ، آن که د اوو سمندرونو ټولی اوبه هم رنګ سی بیا به هم د الله بیان ختم نسی (۷) . نو ځکه الله انسانانو ته غوږونه ، سترګی او زړه عطا کړی دی تر څو د هغه شکر ادا کړی (۸) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: دا خو ډېر په زړه پوري ارشادات او معلومات وو. دا سې هم ويل کيږي چې تا د انساني زړه ډېر انواع ذکر کړي دي. آيا په دې هکله هم څه وضاحت را کولای سې ؟
ځواب. تا صحيح اورېدلي دي. ما په خپل متن کې د انسانانو څو ډوله زړونه بيان کړي دي چې څو مثالونه يې دا دي:

۱ـ سخت زړه (۹).
۲ـ زنګ وهلی زړه (۱۰).
۳ـ کوړ يا خيرن زړه (۱۱).
۴ـ سم او نه کږېدونکی زړه (۱۲).
۵ـ بيرېدونکی زړه (۱۳).
۶ـ په ګناه لړلی زړه (۱۴).
۷ـ بند يا مُهر لګېدلی زړه (۱۵).
۸ـ ډاډه يا مطمئَن زړه (۱۶).
۹ـ تياره يا تور زړه (۱۷).
۱۰ـ روغ يا سالم زړه (۱۸).
۱۱ـ بې ايمانه يا درېدونکی زړه (۱۹).
۱۲ـ مغرور او متکبر زړه (۲۰).
۱۳ـ ايمان لرونکی يعنی ايمانداره زړه (۲۱).
۱۴ـ نرم زړه (۲۲).

پوښتنه: آيا تا د زړه د تسکين او ډاډمنېدو کومه طريقه هم ويلې ده ؟
ځواب: هو ، ولی نه. يوه بېلګه يې دا ده چې مؤمنان د الله په ذکر سره ډاډمن کيږي او زړونه يې له خوفه بېغمه کيږي (۲۳).

پوښتنه: ما داسی هم اورېدلي چې ته مو پرله پسې صبر ته هڅوې. آيا د دې کار يوه ګټه را ته ويلای سې ؟
ځواب: هو باالکل همدا سی ده. ستر ښښتن تا سی په لوږه ، بېره ، ځاني او مالي زيانونو سره امتحانوی او زېرئ درکوي چې کله د څه مصيبت سره مخامخ سی ، نو وو ايی چې موږ صرف د الله مال يو او د هغه خوا ته ورتلونکي يو. پر دغسی خلکو بېله شکه د خپل رب عنايتونه او رحمتونه لوريږي (۲۴).

پوښتنه: نن د نفاق او فتنې يو عجيب حالت مسلط دی. ځينی کسان په ناخبرۍ او ځينی په تجاهل سره او ځينی نور بيا قصداً ستا د ارشاداتو څخه لږ يا ډېر مخ اړوی او په ډول ډول پلمو او حيلو سره دلايل جوړوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

او ادعا کوی چی زه (یا موږ) د فلاني شخص یا فلاني سیستم او یا هم فلاني جوړښتون د قوانینو پیروی کوم (یا کوو) . دغسی کړنو او خلکو ته ستا ځواب څه دی ؟
ځواب: ما هر څه ته واضحاً اشاره کړې ده او صریحاً می ویلي چی اسلام یو بشپړ دین دی او پخپله الله هغه ستاسو لپاره خوښ کړی دی (**۲۵**) . ما هغوی ته ویلی دي چی صرف د هغه څه پیروی وکړئ چی د الله لخوا درته نازل سوی ، له هغه پرته د نورو اولیاوو پیروي مه کوئ (**۲۶**) . په کوم شي کی چی تاسو اختلاف ولرئ ، نو د هغه فیصله الله ته وسپارئ (**۲۷**) . د الله او د هغه د رسول اطاعت کوئ ، اختلاف مه کوئ که نه بې زړه به سئ او قوت به مو له منځه ولاړ سي (**۲۸**) . که مو په یو شي کی اختلاف پیښ سو ، نو که واقعاً هم پر الله او د آخرت پر ورځ ایمان لرئ ، هغه الله او رسول ته راجع کړئ (**۲۹**) .

پوښتنه: واقعاً چی تر څه حقایق دې بیان کړل ، اوس خو نو باالکل واضح سوه چی څوک ستا ارشادات و نه منی او مراعات یې نکړي حال به یې دغسی وی لکه تا چی اشاره ورته وکړه چی نن عملاً بې زړه سوي دي او هم یې قوت له منځه تللی دی او څوک هیڅ اهمیت نه ورکوي. په دې اړه می بل سوال دا دی چی آیا ممکنه ده چی ستا ډیره حصه ومنل سی او عملی کړای سی خو یوه برخه یې عملی نسی ؟
ځواب: دا هیڅ امکان نلری او له همدې امله نن هره خوا فساد او مصیبت مسلط دی او ما واضحاً ویلی دي چی زما د یوې برخی څخه انکار زما د ټول متن څخه د انکار معنا لری (**۳۰**) .

(۱) : ابراهیم: **۳۴** ؛ النحل: ۱۸ . (۲) السجده: ۹ . (۳) : الاسرأ : ۷۲ ؛ الحج: ۴۶ . (۴) : البقره: ۱۲۴ . (**۵**) : الروم : ۲۲ . (۶) : الکهف: ۱۰۹ . (۷) : لقمان: ۲۷ . (۸) : النحل: ۷۸ . (۹) : البقره: ۷۴ ؛ الزمر: ۲۲ ؛ الحدید : ۱۶ ؛ المایِّده: ۱۳ . (۱۰) : المطففین: ۱۴ . (۱۱) : آل عمران: ۷ . (۱۲) : آل عمران: ۸ . (۱۳) : الانفال: ۲ ؛ الحج: **۳۵** . (۱۴) : البقره: ۲۸۳ . (**۱۵**) : یونس: ۷۴ . (۱۶) : الرعد : ۲۸ . (۱۷) : الحج: ۴۶ . (۱۸) : الشعرأ : ۸۹ . (۱۹) : الزمر: **۴۵** . (۲۰) : المؤمن: **۳۵** . (۲۱) : الحدید : ۱۶ ؛ الحج: ۷ . (۲۲) : الزمر: ۲۳ . (۲۳) : الرعد : ۲۸ . (۲۴) : البقره: **۱۵۵-۱۵۷** . (**۲۵**) : المایِّده: ۳ . (۲۶) : الاعراف: ۳ . (۲۷) : الشوری: ۱۰ . (۲۸) : آل عمران: ۶۴ . (۲۹) : النسأ : **۵۹** . (۳۰) : البقره: ۴۱ ، **۸۵** ، ۲۰۸ ؛ آل عمران: ۱۱۹ ؛ التوبه: ۸۶ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې اتم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومیږي د قرآن پوهنې ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده. دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وایي. هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !
نو د اتمې روژې لپاره اتم سوغات ومنئ ، (ن. صمد)

د قران سره مرکه (اتمه برخه) :

پوښتنه: پر کومو شیانو ایمان راوړل حتمي دي ؟
ځواب: پر هر مسلمان باندې دا حتمي او لازمي ده چې پر الله ، د هغه پر ملایکو ، د هغه پر پیغمبرانو ، د هغه پر کتابو ، او د آخرت پر ورځې ایمان راوړي (۱) .

پوښتنه: ستا په نظر د انسان د اُخروي بریالیتوب لپاره شرایط کوم دي ؟
ځواب: صرف او صرف یو شرط دی او هغه دا چې ایمان لرل او د هغه سره سم عمل کول (۲) .

پوښتنه: آیا د دې مطلب دا دی چې د ایمان څخه پرته نور اعمال غلط دي ؟
ځواب: هو همداسې ده ، د ایمان راوړلو څخه پرته هیڅ عمل نه صالح کېدای سی او نه هم د منلو وړ دی (۳) .

پوښتنه: نو آیا د صالح عمل څخه پرته ایمان اعتبار نه لري ؟
ځواب: هر هغه ایمان چې له امله یې د نېک او صالح عمل د کولو عزم پیدا نسي ، اعتبار نلري (۴) .

پوښتنه: آیا دا راته ویلای سې چې ایمان لږ یا ډیرېدای سی ؟
ځواب: هو کې ، د ایمان کیفیت کمیږي او ډیریږي (۵) .

پوښتنه: آیا د ځنکدن پر مهال توبه او ایمان قبلیږي ؟
ځواب: مخکې قبلیږي ، خو د مرګ پر یوله قطعاً نه قبلیږي (۲) .

پوښتنه: ډیره ساده خو مهمه پوښتنه لرم ، او هغه دا چې الله څوک دی ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: که څه هم مخکې مې دا ځواب مختصراً درکړی دی ، خو دا دی اوس به يې يو څه مفصلاً در وښيم: الله د هغه هستۍ حقيقي نوم دی (۷) چې دا ټول کايِّنات يې پيدا کړي دي (۸) . الله يو دی او شريک نه لري (۹) . هغه د هر ډول عيب او نقص څخه خلاص او پاک دی (۱۰) او د هر ډول ښه والي او کمال صفتونه لري (۱۱) . هغه ژوندی دی (۱۲) ، هر څه اوري (۱۳) او ويني (۱۴) . هغه د ارادې څښتن دی (۱۵) . همدغه الله رزق ورکونکی دی (۱۶) ، هدايت ورکونکی دی (۱۷) ، د هر شي او هر څه مالک يعنې څښتن دی (۱۸) . هغه پروردګار او رب دی (۱۹) . هغه مطلق حاکم دی (۲۰) . ستر طاقت او اختيار ټول د هغه سره دی (۲۱) . هغه پر هر څه قدرت لري (۲۲) . هغه د ناپايه رحم لرونکی دی (۲۳) . د عبادت وړ صرف او صرف هماغه دی (۲۴) . هغه حکيم (۲۵) او طاقت لرونکی دی (۲۶) .هغه د امن او سولې عطا کونکی دی (۲۷) . هغه ساتونکی او ژغورونکی دی (۲۸) . هغه معافوَنکی (۲۹) او بخښونکی دی (۳۰) . هغه باريک بين دی (۳۱) . نرم او حليم دی (۳۲) . هغه ستر او عظيم دی (۳۳) . هغه د هيڅ څخه هر څه يعنې د عدم څخه هستی راوړونکی دی (۳۴) . هغه د ښکلاوو جوړونکی يعنې مصور دی (۳۵) . هغه خورا ستر دی (۳۶) . هغه په ستاينو متصف دی (۳۷) . هغه ظاهر (۳۸) او باطن (۳۹) دی. هغه شتمن او غني دی (۴۰) . هغه مهربان (۴۱) او مرستندوی (۴۲) دی. هغه نور دی (۴۳) . هغه جبار (۴۴) او قهار (۴۵) هم دی. هغه پر هر څه غيږ راګرځونکی دی (۴۶) . هغه حساب اخيستونکی دی (۴۷) . هغه خورا نږدې دی (۴۸) . هغه مينه او محبت کونکی دی (۴۹) . هغه د لوړو درجو څښتن دی (۵۰) . هغه د توبې قبلونکی دی (۵۱) . هغه د عظمت او قدرت لرونکی دی (۵۲) . هغه دا ټول کاينات چلوی (۵۳) . که هغه نه وی نو دا کاينات به ټول ګډوډ او درهم و برهم سی (۵۴) . خير او شر ، ګټه او زيان د هغه په لاس کی دي (۵۵) . هغه هر ځای حاضر او موجود دی (۵۶) . هغه د مځکې او آسمان په هر پټ او ښکاره شي خبر دی (۵۷) . هغه په هر حرکت خبر دی (۵۸) . هر څوک د هغه محتاج دی (۵۹) . هغه هيچا ته اړ نه دی (۶۰) . هغه دعاوی اوری او قبلوی يې (۶۱) . هغه د فرياد اوريدونکی دی (۶۲) . بېره صرف د هغه څخه ده (۶۳) . هغه بايد ياد کړه سی يعنې وبلل سی (۶۴) . د هغه څخه پناه غوښتل کيږی (۶۵) . اميدونه د هغه څخه کيږی (۶۶) . د هغه سره مينه او محبت بايد وسی (۶۷) . د هغه ذکر او شکر بايد ادا سی (۶۸) . ژوند او مرګ صرف د هغه په اختيار کی دی (۶۹) . اولاد هغه ورکوی (۷۰) . هغه د تل راهيسې موجود دی او تل به پاته وی (۷۱) . هغه نه د چا پلار او نه هم زوی دی (۷۲) . هغه د هيچا نه خپل دی او نه يې په ذات يا قوم دی (۷۳) . هغه تر ټولو ستر دی (۷۴) . هغه يو دی او هيڅ شريک نه لري (۷۵) . هغه بې ساری او بې مثاله دی (۷۶) .

پوښتنه: دا خو ډير ضروری معلومات وو . آيا راته ويلای سې چې د يو مؤمن حقيقي محبوب څوک دی ؟
ځواب: الله تعالی دی (۷۷) .

پوښتنه: تا په خپل متن کی کوم نوم تر ټولو ډير ذکر کړی دی ؟
ځواب: ما تر ټولو د خپل مؤلف يعنې الله نوم ډير ذکر کړی چې تر ۲۹۰۰ ځله مې هم ډير ياد کړی دی (۷۸) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: آيا راته ويلای سې چې تا د الله(ج) کوم صفت ډير ذکر کړی دی ؟
ځواب: د ربوبيت صفت ، يعنی هغه می تر ۹۰۰ ځله هم زيات ذکر کړی دی (۷۹) .

پوښتنه: تا د الله تعالی کوم صفت په ډير وسعت او کثرت سره بيان کړی دی ؟
ځواب: د رحمت صفت می په ډير وسعت سره بيان کړی دی (۸۰) .

پوښتنه: آيا لوی خدای د هر مسلمان دعا اوری او هغه قبلوی ؟
ځواب: هو باالکل همدا سی ده ، الله وايی ما در وبوله چی دعا دې قبوله کړم (۸۱) .

پوښتنه: د الهی محبت معيار کوم دی ؟
ځواب: د محمد (ص) رښتيانی پيروي هغه معيار دی چی دا ترې معلومېدای سی چی يو څوک د خدای سره څومره مينه او محبت لری (۸۲) .

(۱) : البقره: ۱۳۶ ، ۱۷۷ ، **۲۸۵** . (۲) : البقره: ۱۲ ، ۲۲ ؛ المايّده: **۶۹** ؛ هود : **۲۳** ؛ الکهف: ۱۰۷ ؛ العصر : ۳ .
(۳) : الکهف: **۱۰۵** ، ۱۰۶ ؛ الاحزاب: ۱۹ ؛ محمد : ۹ ، ۳۲ . (۴) : العنکبوت: ۲ ؛ البقره: ۸ ، ۱۳ ؛ العصر : ۳ ؛ الروم: ۴۴ . (**۵**) : آل عمران: ۱۷۳ ؛ الانفال: ۲ ؛ التوبه: ۱۲۴ ؛ الاحزاب: ۲۲ ؛ المدثر: ۳۱ . (۶) : النسأ : ۱۸ ؛ يونس: ۹۰ ـ ۹۱ . (۷) : طه: ۱۴ . (۸) : الانعام: ۱۰۲ ؛ الزمر: ۶۲ ؛ الرعد : ۱۶ ؛ المومن: ۶۲ ؛ طه: **۵۰** . (۹) : البقره : ۱۲۳ ؛ النسأ : ۱۷۱ ؛ يوسف: ۳۹ ؛ الرعد : ۱۶ ؛ ابراهيم: ۴۸ . (۱۰) : البقره: ۳۲ ؛ الانعام: ۱۰۰ ؛ آل عمران: ۱۹ ؛ الاسرأ : ۴۳ ؛ الانبيأ : ۸۷ . (۱۱) : الانعام: ۱ ؛ الاعراف: ۱۸۰ ؛ الاسرأ : ۱۱۰ـ۱۱۱ ؛ طه: ۸ . (۱۲) : البقره: **۲۵۵** ؛ آل عمران: ۲ ؛ طه: ۱۱۱ ؛ الفرقان: **۵۸** ؛ المومن: **۶۵** . (۱۳) : البقره: ۱۲۷ ، ۲۴۴ ؛ آل عمران **۳۵** ؛ المايّده ۶۷ ؛ الانعام: **۱۱۵** ؛ الشوری: ۱۱ . (۱۴) : البقره: ۹۶ ، ۱۱۰ ؛ آل عمران: **۱۵** ؛ المايّده: ۷۱ ؛ الانفال: **۳۹** ؛ الملک : ۱۹ . (**۱۵**) : النحل: ۴۰ ؛ يس: ۸۲ ؛ ابراهيم: ۲۷ ؛ الحج: ۱۸ ؛ القصص: ۶۸ . (۱۶) : الذاريات: **۵۸** ؛ الجمعه: ۱۱ ؛ المومنون: ۷۲ ؛ الحج: **۵۸** ؛ المايّده: ۱۱۴ . (۱۷) : الفرقان: ۳۱ ؛ الحج: ۱۶ ، **۵۴** ؛ البقره: ۱۴۲ ، ۲۷۲ ؛ الشوری: ۱۳ . (۱۸) : البقره: **۲۵۵** ؛ آل عمران: ۱۲۹ ، ۱۸۰ ؛ النسأ : ۱۳۶ ؛ الانعام: ۱۲ ؛ لقمان: ۳۷ . (۱۹) : الفاتحه: ۲ ؛ الانعام: **۴۵** ؛ الاعراف: **۵۴** ؛ يونس: ۱۰ ؛ المطففين: ۶ . (۲۰) : يوسف: ۴۰ ؛ الکهف: ۲۶ ؛ الاعراف: **۵۴** ؛ يونس: ۳۱ ؛ السجده: **۵** . (۲۱) : آل عمران: ۲۶ ؛ البقره: ۱۰۷ ؛ المايّده: ۱۷ ؛ الاعراف: **۱۵۸** ؛ البروج: ۹ . (۲۲) : البقره: ۲۰ ؛ آل عمران: ۲۶ ؛ المايّده: ۱۷ ؛ الانعام: ۱۷ ؛ الملک : ۱ . (۲۳) : الاعراف: **۱۵۶** ؛ المومن: ۷ ؛ الفاتحه: ۱ ؛ الحشر: ۲۲ ؛ يوسف: ۹۲ . (۲۴) : البقره: ۱۲۳ ؛ آل عمران: ۲ ؛ النسأ : ۱۷۱ ؛ المايّده: ۷۳ ؛ الناس: ۳ . (**۲۵**) : البقره: ۳۲ ؛ آل عمران: ۶ ؛ النسأ : ۲۶ ؛ المايّده: ۳۸ ؛ التحريم: ۲ . (۲۶) : البقره: ۲۶۰ ؛ آل عمران: ۶ ؛ المايّده: ۳۸ ؛ الانفال: ۱۰ ؛ الجمعه: ۳ . (۲۷) : الحشر: ۲۳ . (۲۸) : يوسف: ۲۴ ؛ هود : **۵۷** .
(۲۹) : البقره: ۱۷۳ ؛ آل عمران: ۳۱ ؛ النسأ : **۲۵** ؛ الانعام: **۶۵** ؛ البروج: ۱۴ . (۳۰) : الحج: ۶۰ ؛ المجادله: ۲ ؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

النسأ: **۴۳** ، **۹۹** ، **۱۴۹** ؛ الشوری: **۲۵** ، **۳۰** . (**۳۱**) : لقمان: ۱۲ ؛ الملک: **۱۴** ؛ الاحزاب: **۱۳۴** ؛ الانعام: **۱۰۳**
؛ الحج: **۲۳** . (**۳۲**) : البقره: **۲۲۵** ، **۲۳۵** ، **۲۲۳** ؛ آل عمران: **۱۵۵** ؛ النسأ: ۱۲ ؛ المایِّده: ۱۰۱ ؛ التغابُن: ۱۷ .
(**۳۳**) : البقره: **۲۵۵** ؛ الشوری: **۴** ؛ الواقعه: **۷۴** ، **۹۶** ؛ الحاقه: **۳۳** ، **۵۲** . (**۳۴**) : البقره: ۱۱۷ ، **۱۵۴** ؛
الانعام: ۱۰۱ ؛ الحشر: **۲۴** . (**۳۵**) : الحشر: **۲۴** ؛ المومن: **۶۴** ؛ التغابُن: **۳** ؛ آل عمران: **۶** ؛ الاعراف: ۱۱ .
(**۳۶**) : هود : **۷۳** . (**۳۷**) : البقره: **۲۶۷** ؛ هود : **۷۳** ؛ ابراهیم: ۱ ؛ التغابن: **۶** ؛ البروج: **۸** . (**۳۸**) : الحدید : **۳** .
(**۳۹**) : الحدید : **۳** . (**۴۰**) : البقره: **۲۶۳** ، **۲۶۷** ؛ آل عمران: **۹۷** ؛ الانعام: **۱۳۳** ؛ الممتحنه: **۶** ؛ التغابن: **۶** .
(**۴۱**) : الفاتحه: **۳** ؛ البقره: **۱۶۳** ؛ طه: **۹۰** ؛ النمل: **۳۰** ؛ حم سجده: **۲** . (**۴۲**) : الانفال: **۴۰** ؛ التوبه: **۱۱۶** ؛
الحج: ۷۸ ؛ النسأ: **۴۵** ؛ الفرقان: ۳۱ . (**۴۳**) : النور: **۳۵** . (**۴۴**) : الحشر: **۲۳** . (**۴۵**) : الانعام: ۱۸ ، ۶۱ ؛
یوسف: **۳۹** ؛ الرعد : ۱۱ ؛ ابراهیم: **۴۸** ؛ المومن: ۱۲ . (**۴۶**) : النسأ: **۱۲۶** ، **۱۰۸** ؛ حم سجده: **۵۴** ؛ الطلاق: ۱۲
؛ هود: **۹۲** ؛ البقره: **۱۹** . (**۴۷**) : النسأ: **۶** ، **۸۶** ؛ الاحزاب: **۳۹** ؛ البقره: **۲۰۲** ؛ الرعد: **۴۰** ؛ المومن: **۱۷** . (**۴۸**)
: البقره: **۱۸۶** ؛ هود : **۶۱** ؛ السبا : **۵۰** . (**۴۹**) : هود : **۹۰** ؛ البروج: **۱۴** ؛ البقره: **۱۹۵** ، **۲۲۲** ؛ آل عمران: **۷۶** ، **۱۳۴**
؛ المایِّده: **۴۲** . (**۵۰**) : البقره: **۲۵۵** ؛ الحج: **۶۲** ؛ لقمان: **۳۰** ؛ سبا : **۲۳** ؛ الشوری: **۵۱** . (**۵۱**) : البقره: **۳۷** ، **۵۴**
، **۱۲۰** ؛ التوبه: **۱۰۴** ، **۱۱۸** ؛ النور: **۱۰** ؛ الحجرات: **۱۲** ؛ النسأ: **۱۶** . (**۵۲**) : الرحمن: **۲۷** ، **۷۸** . (**۵۳**) : یونس:
۳۱ ؛ الاعراف: **۵۴** ؛ الطلاق: **۱۲** ؛ الروم: **۲۵** ؛ حم سجده: **۱۲** . (**۵۴**) : الانبیأ: **۲۲** ؛ المومنون: **۷۱** ؛ البقره:
۲۵۵ ؛ آل عمران: **۲** ؛ طه: **۱۱۱** . (**۵۵**) : الانبیأ: **۳۵** ؛ آل عمران: **۲۶** ؛ الانعام: **۱۷** ؛ یونس: **۱۰۷** ؛ فاطر: **۲** . (**۵۶**)
: البقره: **۱۱۵** ؛ الحدید : **۴** ؛ المجادله: **۷** . (**۵۷**) : الانعام: **۵۹** ، **۷۳** ؛ التوبه: **۹۴** ؛ الرعد : **۹** ؛ المومنون:
۹۲ ؛ العنکبوت: **۶۲** . (**۵۸**) : البقره: **۲۳۴** ؛ آل عمران: **۱۵۳** ؛ المایِّده: **۸۵** ؛ الانعام: **۱۸** ؛ التحریم: **۳** .
(**۵۹**) : فاطر: **۵۵** ؛ محمد : **۳۸** . (**۲۰**) : الاخلاص: **۲** ؛ البقره: **۲۶۷** ؛ آل عمران: **۹۷** ؛ الانعام: **۱۳۳** ؛ التغابن:
۶ . (**۲۱**) : البقره: **۱۸۶** ؛ المومن: **۶۰** ؛ النمل: **۶۲** ؛ هود : **۶۱** ؛ الصافات: **۷۵** . (**۲۲**) : الانفال: **۹** . (**۲۳**) : البقره:
۱۵۰ ؛ المایِّده: **۳** ؛ الرعد : **۲۱** ؛ الانبیأ: **۴۹** ؛ الاحزاب: **۳۹** . (**۲۴**) : الجن: **۱۸** . (**۲۵**) : الفلق: **۱** ؛ الناس: **۱-۳**
. (**۲۶**) : الکهف: **۱۱۰** . (**۲۷**) : البقره: **۱۲۵** ؛ التوبه: **۲۴** ؛ المایِّده: **۵۴** ؛ آل عمران: **۳۱** . (**۲۸**) : الاحزاب: **۴۱** ؛
الجمعه: **۱۰** ؛ البقره: **۱۵۲** ، **۱۷۲** ؛ العنکبوت: **۱۷** ؛ لقمان: **۱۲** . (**۲۹**) : الملک: **۲** ؛ آل عمران: **۵۶** ؛ الاعراف:
۵۸ ؛ التوبه: **۱۱۲** ؛ الحدید : **۲** . (**۷۰**) : الشوری: **۴۹** ؛ الانبیأ: **۹۰** ؛ آل عمران: **۳۸** ؛ مریم: **۵** ؛ ص: **۳۰** . (**۷۱**) :
الحدید : **۳** ؛ الرحمن: **۲۷** ؛ ق: **۱۵** ؛ حم سجده: **۲۱** ؛ یونس: **۷۹** . (**۷۲**) : الاخلاص: **۳** ؛ الفرقان: **۲** ؛
الصافات: **۱۵۱-۱۵۲** ؛ النسأ: **۱۷۱** ؛ مریم: **۳۵** ، **۹۲** . (**۷۳**) : الصافات: **۱۵۸** ؛ الانعام: **۱۰۱** ؛ الجن: **۳** . (**۷۴**) :
النسأ: **۳۴** ؛ الاسرأ: **۴۳** ؛ الرعد : **۹** ؛ الحج: **۶۲** ؛ لقمان: **۳۰** . (**۷۵**) : الانعام: **۱۲۳** ؛ الاسرأ: **۱۱۱** ؛ الفرقان: **۲**
؛ الاعراف: **۱۹۰** ؛ التوبه: **۳۱** . (**۷۶**) : الشوری: **۱۱** ؛ الاخلاص: **۱** ؛ النحل: **۱۷** ؛ الاعراف: **۱۹۱** . (**۷۷**) : البقره:
۱۲۵ ؛ المایِّده: **۵۴** ؛ التوبه: **۲۴** ؛ الانعام: **۱۲۲** . (**۷۸**) : الفاتحه: **۱** ؛ البقره: **۷** ؛ آل عمران: **۱۲** ؛ النسأ: **۵** ؛
الاخلاص: **۱** . (**۷۹**) : الفاتحه: **۱** ؛ البقره: **۲۱** ؛ آل عمران: **۵۱** ؛ النسأ: **۱** ؛ المایِّده: **۲۸** . (**۸۰**) : الاعراف: **۱۵۶** ؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

حم سجده: **۷** ؛ المومن: **۷** ؛ الزمر: **۵۳** ؛ الانعام: ۱۲. (۸۱) : البقره: **۱۸۶** ؛ النمل: **۶۲** ؛ المومن: **۶۰**: الشوری: **۲۶**. (۸۲) : آل عمران: ۳۱.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې نهم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومیږی د قرآن پوهنی ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده . دلته د قرآن کریم څخه پوښتنی کیږی او هغه د خپلو آیتونو له مخی ځوابونه وایی . هیله ده چی د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځی ، دا ځکه چی نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو د نهمی روژې لپاره نهم سوغات ومنیً ، (ن . صمد)

د قران سره مرکه (نهمه برخه) :

پوښتنه : پر الله تعالی کوم کوم خلک ډیر ګران دي ؟

ځواب : الله تعالی دغه خلک ډیر خوښوی :

۱ـ پاک انسانان (۱) .

۲ـ نیک عمله کسان (۲) .

۳ـ پرهیزګاره خلک (۳) .

۴ـ انصاف یا عدالت خوښونکي کسان (۴) .

۵ـ توبه کونکي انسانان (۵) .

۶ـ صبر کونکي یعنی صابران (۶) .

۷ـ پر خدای توکل کونکي کسان (۷) .

۸ـ د خدای په لاره کی جهاد کونکي انسانان (۸) .

پوښتنه : آیا را ته ویلای سې چی د الله تعالی د کومو کومو خلکو څخه بد راځي ؟

ځواب : هو ولی نه ، الله تعالی دغه انسانان هیڅ نه خوښوی :

۱ـ کافر (۹) .

۲ـ ظالم (۱۰) .

۳ـ بې ایمانه او خاین (۱۱) .

۴ـ فتنه او فساد خپرونکی (۱۲) .

۵ـ چټی یا بې ځایه مصرف کونکی (۱۳) .

۶ـ متکبر یا کبرجن (۱۴) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: په رښتيا هم نن هره اسلامی خصوصاً افغانی ټولنه د ظالمانو ، فاسدانو ، خاينانو او کبرجنانو څخه ډکه ده نو ځکه هر څه وران دي. الله دې دغسې کسان اصلاح او فلاح کړي. په هر صورت ، اوس به راسم دې مسألې ته چې آيا په رښتيا هم د غيب علم صرف خدای ته معلوم دی ؟
ځواب: هو باالکل همداسې ده. په آسمانو کې او پر مځکه باندې هيڅوک او هيڅ شی هم بېله خدايه له غيبه ناخبره دي (۱۵).

پوښتنه: چې داسې ده ، نو موږ خو پوهيږو چې رسولانو معجزې لرلې او په ځينو مواردو کې به له غيبه هم خبر وو . په دې حساسه مسأله کې څه وضاحت راکولای سې ؟
ځواب: الله تعالی بعضې وختونه د خپل حکمت او مصلحت پر اساس د غيب يو څه علم خپلو رسولانو ته عطا کړی دی او بس (۱۶).

پوښتنه: يوه بله مسأله چې له ډيره وخته يې په ذهن کې لرم دا ده چې ځينې پوهان او پروفيسوران ادعا کوی چې موږ په لابراتوار کې دا يا هغه ژوندی شی جوړ کړ. آيا را ته ويلای سې چې الهی مخلوق څومره قدرت لري ؟
ځواب: خورا لږ حتی هيڅ ، که ټول مخلوق هم سره يو ځای سی ، حتی يو مچ به هم جوړ نه کړای سی. (۱۷).

پوښتنه: دا خو واقعاً هم ډير غټ چلنج دی. اوس به راسم دې ته چې آيا په رښتيا هم ته د شِرک په خلاف يې ؟
ځواب: هو ، زه د شرک سخت مخالف او ضد يم او تر ما بل هيڅ شی هم د شرک ډير مخالف نه دی (۱۸).
بايد ووايم چې په الهي ذات او صفتونو کې هيڅوک هم نسي شريک کېدای بلکې الله وحدهٔ لا شريک دی (۱۹).

پوښتنه: که راته ووايې چې د مشرک نښې کومې دي ، خوشاله به سم.
ځواب: د يو مشرک انسان پېژندنه دا ده چې کله د هغه په مخ کې د الله د توحيد بيان وسی نو د هغه زړه تنگ ، منقبض او کوچنی کيږي خو که د الله څخه ماسېوا د نورو هستيو بيان وی نو خوشالی احساسوي (۲۰).

پوښتنه: آيا دا رښتيا ده چې د عربو د هغه مهال مشرکانو الله ته عقيده لرله يعنی هغه يې مانه ؟
ځواب: هو همداسې ده ، هغوی الله د کايناتو خالق او مُدبر باله (۲۱).

پوښتنه: چې داسې ده نو د بتانو عبادت يې ولی کاوه ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: هغوی دا بتان د خدای لپاره وسیله او واسطه بلله (۲۲) او د هغو په عبادت سره یې ځانونه الله ته نږدې احساسول (۲۳).

پوښتنه: هغه کومه ګناه ده چې نه بخښل کیږی ؟
ځواب: هغه شِرک دی چې هیڅ نه معافیږی (۲۴).

پوښتنه: آیا د کوم مشرک لپاره بخښنه یا مغفرت غوښتل کېدای سی ؟ ځکه ځینی کسان په بې خبری یا بې تفاوتی سره وایی چې فلانی (کافر یا مشرک یا هندو...) دی خدای وبخښی. آیا له خدایه د کافر لپاره دغسی مغفرت غوښتل کېدای سی ؟
ځواب: یا قطعاً نه ، دا ځکه چې د هغه کفر ، شِرک او غیر مسلمانتوب له وړاندی لا معلوم او ثابت دی چې ځای یې دوږخ دی (۲۵).

(۱): البقره: ۲۲۲ ؛ التوبه: ۱۰۸. (۲): البقره: ۱۹۵ ؛ آل عمران: ۱۳۴ ، ۱۴۸ ؛ المایِّده: ۱۳ ، ۹۳. (۳): آل عمران: ۷۶ ؛ التوبه: ۴ ، ۷. (۴): المایِّده: ۴۲ ؛ الحجرات: ۹ ؛ الممتحنه: ۸. (۵): البقره: ۲۲۲ ؛ التوبه: ۱۱۲. (۶): آل عمران: ۱۴۶. (۷): آل عمران: ۱۵۹. (۸): الصف: ۴. (۹): آل عمران: ۳۲ ؛ الروم: ۴۵. (۱۰): آل عمران: ۵۷ ، ۱۴۰ ؛ الشوری: ۴۰. (۱۱): النسأ: ۱۰۷ ؛ الانفال: ۵۸ ؛ الحج: ۳۸. (۱۲): المایِّده: ۶۴ ؛ القصص: ۷۷. (۱۳): الانعام: ۱۴۱ ؛ الاعراف: ۳۱. (۱۴): النحل: ۲۳. (۱۵): المایِّده: ۱۰۹ ؛ النمل: ۶۵ ؛ الانعام: ۷۳ ؛ الزمر: ۴۶. (۱۶): الجن: ۲۶-۲۷. (۱۷): الحج: ۷۳. (۱۸): البقره: ۲۲ ؛ الرعد: ۳۶ ؛ الکهف: ۱۱۰ ؛ الحج: ۲۶ ؛ یونس: ۱۰۶. (۱۹): الانعام: ۱۶۳ ؛ المومنون: ۹۱-۹۲ ؛ النمل: ۶۳ ؛ الروم: ۴۰ ؛ الاخلاص: ۴. (۲۰): الزمر: ۴۵ ؛ الاسرأ: ۴۶. (۲۱): یونس: ۳۱ ؛ المومنون: ۸۴-۹۰. (۲۲): یونس: ۱۸ ؛ الزمر: ۴۳. (۲۳): الزمر: ۳. (۲۴): النسأ: ۴۸ ، ۱۱۶. (۲۵): التوبه: ۱۱۳-۱۱۴.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې لسم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومیږي د قرآن پوهنې ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده. دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وايي. هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو د لسمي روژې لپاره لسم سوغات ومنئ ، (ن. صمد)

د قران سره مرکه (لسمه برخه) :

پوښتنه: د ملایکو یعنې فرشتو په هکله څه نظر لري ؟ که په دې هکله یو څه معلومات راکړې خوشاله به سم.

ځواب: ملایکې هم د الله یو مخلوق دی (۱) . پر هر مسلمان دا فرض ده چې پر هغوی به ایمان راوړي (۲) . د هغوی دنده د الله تسبیح او تقدس کول (۳) ، نبیانو او رسولانو ته د الهی پیغام رسول (۴) ، او د هغه په امر سره بیلابیلې جوړښتې او تکوینې چارې سر ته رسول دي (۵) . ملایکې د الله د فرمان تابع دي او د هغه د هیڅ حُکم څخه سرغړونه نه کوی (۶) . د هغوی سره دښمني د خدای سره د دښمنۍ معنا لری (۷) . ځینې ملایکې تر نورو افضل او غوره وی او الله ته نږدې وی (۸) . د الله په حُکم سره یوې ملایکې زه نازل کړم چې جبریل نومیږی (۹) . ملایکې پر نبی کریم (ص) باندی درود وایی (۱۰) . ملک الموت یعنی د مرګ فرشته د انسان روح قبض کوی (۱۱) . په دوږخ کی د عذاب ورکولو په خاطر یوه تونده خویه ملایکه مقرره ده (۱۲) . د عربو مشرکینو دا باطله عقیده لرله چې ویل یې ملایکې د الله لونې دي (۱۳) . د الله تعالی په حکم سره ټولو فرشتو آدم علیه السلام ته سجده وکړه (۱۴) .

پوښتنه: آیا د څو ملایکو نومونه را ښودلای سې ؟

ځواب: هو ولی نه. د ځینو ملایکو نومونه دا دي: جبریل (۱۵) ، میکایل (۱۶) ، هاروت (۱۷) او ماروت (۱۸).

پوښتنه: ما داسی هم اورېدلي چې ځینو ملایکو انسانانو ته سحر یعنی جادو هم ورښوولو. آیا دا کار منع او حرام نه دی ؟

ځواب: اصلی قصه له دې قراره ده چې دوې فرشتې وې چې هاروت او ماروت نومېدې او په بابل کی یې جادو ښودله مګر دا هر څه د امتحان لپاره وو او خلک یې تر ښوونې مخکی باخبره کول او له دې کاره ځکه چا ته زیان نه رسېدئ چې هر څه د الله په اختیار کی دي (۱۹) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: ډېره مننه. اوس به یوې بلې موضوع ته اشاره وکړم او هغه دا چې آیا تا په خپل متن کې د نبیانو علیهم السلام ذکر هم کړی دی ؟ که وی ، نو د څو پیغمبرانو نومونه را اخیستلای سې ؟
ځواب: هو ، ما د ډېرو رسولانو او انبیاوو نومونه ذکر کړي دي (۲۰) ، چې څو یې په دې ډول دي:
نوح (۲۱) ، هود (۲۲) ، صالح (۲۳) ، ابراهیم (۲۴) ، اسحاق (۲۵) ، اسمعیل (۲۶) ، یعقوب (۲۷) ، داؤد (۲۸/۲۹) ، سلیمان (۳۰) ، ایوب (۳۱) ، یونس (۳۲) ، ادریس (۳۳) ، لوط (۳۴) ، موسی (۳۵) ، هارون (۳۶) ، ذولکفیل (۳۷) ، الیسع (۳۸) ، زکریا (۳۹) ، الیاس (۴۰) ، یحیی (۴۱) ، عیسی (۴۲) او محمد (۴۳) علیهم السلام.

پوښتنه: آیا دغه او نور ټول انبیأ انسانان وو ؟
ځواب: هو باالکل ، د الله ټول نبیان انسانان وو (۴۴). هغوی ودونه کړي وو ، او اولادونه یې لرل (۴۵).

پوښتنه: آیا دا راته ویلای سې چې د نبیانو په لړ کې ښځې هم شاملې وې که یا ؟
ځواب: یا ، نبوت صرف نارینه وو ته حاصل و ، هیڅ نبی ښځه نسته (۴۶).

پوښتنه: آیا نبوت اکتسابی و ؟
ځواب: یا قطعاً داسی نه ده ، بلکی هغه په تمامه معنی وهبی و ، یعنی د کسب څخه نه حاصلېدئ او الله چې څنګه غوښته هغسی به یې یو انسان د نبوت لپاره غوره او انتخاب کاوه (۴۷).

پوښتنه: آیا راته ویلای سې چې ټول نبیان په مرتبه او رتبه کی سره برابر وو که یا ؟
ځواب: یا داسی نه ده ، بلکی ځینو نبیانو ته پر نورو فضیلت حاصل و (۴۸).

پوښتنه: آیا په هر ملت او قوم کی پیغمبر راغلی دی ؟
ځواب: هو ، په هر قوم کی پیغمبر مبعوث سوی دی (۴۹).

پوښتنه: آیا پر ټولو نبیانو ایمان راوړل حتمی دی ؟
ځواب: هو باالکل ، پر ټولو نبیانو باید ایمان راوړه سی (۵۰) ، بلکی د صرف یو نبی څخه انکار د ټولو د انکار معنا لری (۵۱).

پوښتنه: آیا ټولو نبیانو عین یو دعوت ورکړی و که د هر یوه بلنه له بله بېله وه ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: د ټولو نبیانو دعوت عین یو شی و ، یعنی ټولو د صرف یو دین بلنه ورکوله چی هغه اسلام دی (**۵۲**) او د هغه لنډیز دا دی چی د یوازیني خدای بندګي باید ومنل سی او برعکس د غیرالله د بندګی څخه ډډه وسی (**۵۳**) .

پوښتنه: نو چی داسی ده ، آیا انبیأ کرام پخپله د خپل دعوت نمونې وو که یا ؟
ځواب: هو باالکل هغوی د خپل دعوت بهترینی بیلګې وې (**۵۴**) .

پوښتنه: آیا دا رښتیا ده چی د نبی اطاعت د خدای د اطاعت په معنا دی ؟
ځواب: هو ، چا چی د رسول اطاعت وکړ نو د الله اطاعت یې وکړ (**۵۵**) . دا ځکه چی هر نبی د الله نماینده او استاځی دی (**۵۶**) .

پوښتنه: آیا دا راته ویلای سې چی هر نبی د مخالفت سره مخامخ سوی دی که صرف ځینی نبیان ؟
ځواب: هر نبی د مخالت سره مخامخ سوی دی (**۵۷**) .

پوښتنه: ډیرئ خلک وایی چی د نبی او رسول تر منځ فرق سته. آیا دا رښتیا ده ؟ که وی نو هغه په څه کی دی ؟
ځواب: هو ، نبی او رسول فرق سره لری چی هغه د مرتبې او مقام له مخی دی ، یعنی د رسول درجه د نبی څخه لوړه ده (**۵۸**) .

(۱):الصافات: **۱۵۰** ؛ (۲) : البقره: **۲۲۵** ؛ النسأ : **۱۳۶** ؛ البقره: **۱۷۷** . (۳) : البقره: **۳۰** ؛ الرعد : **۱۳** ؛ الزمر: **۷۵** . (۴) : الحج: **۷۵** ؛ فاطر: ۱ ؛ البقره: **۹۷** . (**۵**) : السجده : ۱۱ ؛ النسأ : **۹۷** ؛ النحل: **۳۲** ؛ المعارج: **۴** ؛ القدر: **۴** . (۶) : التحریم: **۶** ؛ النسأ : **۱۷۲** ؛ الزخرف: **۱۹** . (۷) : البقره: **۹۸** . (۸) : النسأ : **۱۷۲** . (۹) : البقره: **۹۷** ؛ النحل: **۱۰۲** ؛ الشعرأ : **۱۴۳** . (۱۰) : الاحزاب: **۵۶** . (۱۱) : السجده : **۱۱** . (۱۲) : التحریم: **۶** . (۱۳) : الاسرأ : **۵۰** ؛ الصافات: **۱۵۰** ؛ الزخرف: **۱۹** ؛ النجم: **۲۷** . (۱۴) : الحجر: **۳۰** ؛ البقره: **۳۴** ؛ الاسرأ : **۶۱** ؛ الکهف: **۵۰** ؛ طه: **۱۱۶** . (**۱۵**) : البقره: **۹۷-۹۸** ؛ التحریم: **۴** ؛ النحل: **۱۰۲** . (۱۶) : البقره: **۹۸** . (۱۷) : البقره: **۱۰۲** . (۱۸) : البقره: **۱۰۲** . (۱۹) : البقره: **۱۰۲** . (۲۰) : البقره: **۱۳۶** ، **۱۷۷** ؛ آل عمران: **۸۴** ؛ المایّده: **۴۴** : الاحزاب: **۷** ؛ الزخرف: **۶** . (۲۱) : النسأ : **۱۶۳** ؛ هود : **۳۶** ؛ نوح: **۲۱** . (۲۲) : هود : **۵۳** ؛ الشعرأ : **۱۲۴** . (۲۳) : الاعراف: **۷۷** ؛ هود : **۶۲** ؛ الشعرأ : **۱۴۲** . (۲۴) : البقره: **۱۲۴** ، **۱۳۶** ؛ آل عمران: **۸۴** ؛ النسأ : **۱۶۳** . (**۲۵**) : الصافات: **۱۱۲** ؛ الانعام: **۸۴** ؛ البقره: **۱۳۶** ؛ آل عمران: **۸۴** ؛ النسأ : **۱۶۳** . (۲۶) : مریم: **۵۴** ؛ البقره: **۱۳۶** ؛ النسأ : **۱۶۳** ؛ الانعام: **۸۴** ؛ ص: **۴۸** . (۲۷) : البقره: **۱۳۶** ؛ الانعام: **۸۴** ؛ آل عمران: **۸۴** ؛ النسأ : **۱۶۳** . (۲۸) : الانعام: **۸۴** ؛ المومن: **۳۴** ؛ یوسف: **۴** ، **۵** ، **۶** ، **۲۲** . (۲۹) : الانعام: **۸۴** ؛ الاسرأ : **۵۵** ؛ النسأ : **۱۶۳** . (۳۰) : النسأ : **۱۶۳** . (۳۱) : النسأ : **۱۶۳** ؛ الانعام: **۸۴** ؛ ص: **۴۱** . (۳۲) : الصافات: **۱۳۹** ؛ النسأ : **۱۶۳** ؛ الانعام: **۸۴** . (۳۳) : مریم: **۵۶** ؛ الانبیأ :

(c) ketabton.com: The Digital Library

۸۵ . (۳۴) : الصافات : ۱۳۳ ؛ الشعرأ : ۱۲۱ ؛ الانعام : ۸۲ ؛ الانبیأ : ۷۴ . (۳۵) : مریم : ۵۱ ؛ البقره : ۵۳ ، ۸۷ ؛
آل عمران : ۸۴ ؛ الانعام : ۹۱ ؛ هود : ۹۲ . (۳۶) : النسأ : ۱۶۳ ؛ الانعام : ۸۴ ؛ یونس : ۷۵ ؛ مریم : ۵۳ ؛
المومنون : ۴۵ . (۳۷) : الانبیأ : ۸۹ ؛ ص : ۴۸ . (۳۸) : الانعام : ۸۶ ؛ ص : ۴۸ . (۳۹) : الانعام : ۸۵ ؛ مریم : ۲
؛ الانبیأ : ۸۹ . (۴۰) : الصافات : ۱۲۳ ؛ الانعام : ۸۵ . (۴۱) : الانعام : ۸۵ ؛ آل عمران : ۳۹ ؛ مریم : ۱۲ . (۴۲) :
النسأ : ۱۷۱ ؛ الانعام : ۸۵ ؛ الصف : ۶ ؛ الحدید : ۲۷ ؛ الزخرف : ۶۳ . (۴۳) : الاحزاب : ۴ ؛ الفتح : ۲۹ ؛ محمد
: ۲ . (۴۴) : یوسف : ۱۰۹ ؛ النحل : ۴۳ ؛ الانبیأ : ۷ ؛ ابراهیم : ۱۱ . (۴۵) : الرعد : ۳۸ ؛ الاحزاب : ۵۹ . (۴۶) :
یوسف : ۱۰۹ ؛ النحل : ۴۳ ؛ الانبیأ : ۷ . (۴۷) : الحج : ۷۵ ؛ یوسف : ۶ ؛ الاعراف : ۱۴۴ ؛ ص : ۴۷ . (۴۸) :
البقره : ۱۵۳ ؛ الاسرأ : ۵۵ . (۴۹) : الرعد : ۷ ؛ یونس : ۴۷ ؛ النحل : ۳۶ ؛ فاطر : ۲۴ . (۵۰) : البقره : ۱۳۶ ، ۱۷۷
، ۲۸۵ ؛ آل عمران : ۸۴ . (۵۱) : الفرقان : ۳۷ ؛ الشوری : ۱۳ ؛ آل عمران : ۱۹ ، ۸۵ . (۵۲) : الفرقان : ۳۷ ؛
الشوری : ۱۳ ؛ آل عمران : ۱۹ ، ۸۵ . (۵۳) : النحل : ۳۶ . (۵۴) : الانعام : ۵۰ ؛ الاعراف : ۲۰۳ ؛ هود : ۸۸ ؛
الاحقاف : ۹ . (۵۵) : النسأ : ۶۴ ، ۸۰ ؛ آل عمران : ۵۰ ؛ الشعرأ : ۱۰۸ ، ۱۱۰ . (۵۶) : الکهف : ۱۰۶ ؛ المومنون :
۴۴ ؛ الحدید : ۲۵ ؛ المجادله : ۲۱ . (۵۷) : آل عمران : ۸۴ ؛ الانعام : ۱۰ ، ۳۴ ؛ الانبیأ : ۴۱ ؛ سبا : ۴۵ ؛ فاطر :
۴ . (۵۸) : الاعراف : ۱۵۸ ؛ مریم : ۵۱ ، ۵۴ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې یوولسم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه» نومیږي د قرآن پوهنې ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده. دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وایي. هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو د یوولسمې روژې لپاره یوولسم سوغات ومنئ ، (ن. صمد)

د قران سره مرکه (یوولسمه برخه) :

پوښتنه: آیا انبیأ کرامو د خپل نبوت ، دعوت او تبلیغ لپاره د خلکو څخه معاوضه یا فیس اخیست ؟
ځواب: یا هیڅکله نه ، بلکې ټولو نبیانو صرف او صرف د الله څخه اجر غوښت او بس (۱) .

پوښتنه: ځنې کسان وایي چې انبیأ علیهمُ السلام د قیامت په ورځ د حساب کتاب او پوښتنې څخه خلاص دي. آیا دا خبره صحیح ده ؟
ځواب: یا دا غلطه ده ، بلکې هر نبي به د قیامت په ورځ د خپلو اعمالو ځواب وایي او د هغوی ټولو څخه به بشپړ حساب کتاب غوښتل کیږي (۲) .

پوښتنه: آیا تا په خپل متن کې د کوم نبي دُعا هم بیان کړې ده ؟ که وی لطفأ یې یوه بیلګه راته ووایه تر څو لوستونکي ورڅخه ګټمن سی.
ځواب: هو ، ما د ځینو نبیانو دعاوی ذکر کړي دي. د مثال په توګه د یوسف (ع) دغه دعا : رَب قد آتینی مِن المُلکِ وَ عَلمنی مِن تأویل الاحادث فاطرَ السموتِ وَ الارض انت ولی فی الدُنیا وَ الاخرتِ توَفنی مُسلماً وَ الحقنِی بالصالحِین (۳) . یعنی: اې زما ربه ! تا ما ته حکومت بخښلی او معامله فهمی دې را عطأ کړې ده ، د آسمان او مځکې پیدا کونکې ! همدا ته په دنیا او آخرت کې زما کارسازه یې ، نو که ماته مرګ راسی هغه دی ستا د اطاعت په حالت کې وی او ما په خپلو نیکو بندګانو کې شامل کړه.

پوښتنه: اوس به راسم دې ته چې آیا کوم نبي ښېرا هم کړې ده که یا ؟
ځواب: هو ، کړې یې ده. کله چې نوح (ع) حتی ۹۵۰ کلنۍ ته ورسېدئ بیا یې هم خپل قوم ته دعوت ورکاوه (۴) . خو کله چې د دې سره سره د قوم اکثریت سمي لاری ته رانغلل (۵) ، نو هغه دا ښېرا ورته وکړه: وَ قال نوح رَب لا تذر عَلی الارض مِن الکافِرین دَیاراً انکَ اِن تذرهُم یُضلوا عِبادکَ وَ لا یَلِدُوآ الا فاجراً کفاراً (۲) . یعنی: او نوح عرض وکړ چې اې زما ربه ! د مځکې پر مخ د کافرانو هیڅ کوم کور مه پرېږده. که ته هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

همداسی پریږدې نو هغوی به ستا بندګان ګمراه کړی او د هغوی راتلونکي نسلونه به هم د حق مخالف او نافرمانه سی.

پوښتنه: آیا تا د کوم نبی مُعجزه هم بیان کړې ده ؟
ځواب: هو ، الله تعالی هر نبی ته ځانګړی دلیل او نښانی عطأ کړی ده (۷) ، لکه موسی (ع) ته چی یې د لکړی (۸) او ید بیضأ (۹) نښانیـ ورکړي وې. صالح (ع) ته یې د یوې اوښې نښاني ورکړې وه (۱۰) ، او عیسی (ع) ته یې هم د الهی حُکم مطابق د مړو ژوندي کول عطأ کړی و (۱۱).

پوښتنه: دا چی خبره عیسی (ع) ته راغله ، آیا پوښتلای سم چی عیسی (ع) په رښتیا هم بې پلاره پیدا سوی دی ؟
ځواب: هو ، هغه بې پلاره پیدا سوی دی (۱۲).

پوښتنه: خو ځینی کسان ادعا کوی چی هغه د خدای زوی دی. آیا دا ادعا صحیح ده ؟
ځواب: یا ، دا کورټ درواغ ده (۱۳). بلکی هغه صرف د الله بنده (۱۴) او د هغه نبی و (۱۵). الله تعالی د هیچا پلار نه دی (۱۶).

پوښتنه: بعضی انسانان په افراط سره ادعا کوی چی عیسی (ع) پخپله خدای دی ، آیا دا خبره درواغ نه ده ؟
ځواب: دا ادعا باالکل درواغ ده (۱۷). د الله څخه پرته بل هیڅ خدای نسته (۱۸).

پوښتنه: آیا ویلای سې چی الله (ج) نبیان د څه لپاره مأمور او رالیږلي دي ؟
ځواب: د انبیاوو د بعثت یا مؤظف کولو څخه مقصد خلکو ته د حق د لاری ورښوول او پر هغه باندی د الله دلیل بشپړول دی (۱۹).

پوښتنه: د رسول مخالفت کونکو ته به د الله لخوا عذاب ورکول سی که یا ؟
ځواب: هو ، پر هغوی به سخت الهی عذاب نازلیږی (۲۰).

پوښتنه: د انسانیت وروستی لارښود څوک دی ؟
ځواب: د الله آخری نبی محمد صلی الله علیه وسلم دی (۲۱) چی د ټول بشر لپاره واجب الاتباع مشر او لارښود دی (۲۲). دا ځکه چی هغه د ټولی دنیا د ښېګنې لپاره کار وکړ (۲۳) ، خلکو ته یې هدایت وکړ (۲۴) ، هغوی ته یې د ژوندون حیاتی نظام عطا کړ (۲۵) ، په رغنده او ښه توګه یې یوه ټولنه جوړه کړه (۲۶).

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: د رسول الله (ص) د سيرت په هکله تا کوم تضمين کړی دی که يا ؟ لطفاً ګرانو لوستونکو ته معلومات ورکړه.
ځواب: ډير ښه، له هغه مهاله چې الله تر قيامته زما د ساتنی ضمانت وکړ، نو له هماغه ساعته ما هم په خپلو آيتونو کی د خپل حامل نبی (ص) سيرت د تل لپاره محفوظ او ساتلی دی (۲۷).

پوښتنه: که لطفاً د رسول الله (ص) په باره کی يو څه معلومات راکړې خوشاله به سم.
ځواب: د هغه نوم محمد (ص) دی (۲۸). هغه د الله بنده (۲۹) او رسول (۳۰) او وروستی نبی دی (۳۱). هغه د عربستان په مکه کی زوکېدلی دی (۳۲). د هغه تر زوکړی مخکی يې پلار مړ سوی و (۳۳). هغه عرب او مورنۍ ژبه يې هم عربی وه (۳۴). د هغه د نسب لړۍ اسمعيل (ع) او ابراهيم (ع) ته رسيږی (۳۵). هغه امی يعنی نالوستی و (۳۶). د هغه د ژوند لومړنی پړاو د سختيو سره مل و خو وروسته يې ژوند سم سو (۳۷).

(۱): الشعرأ: ۱۰۹ ، ۱۲۷ ، ۱۴۵ ، ۱۲۴ ، ۱۸۰ ؛ الشوری: ۲۳ ؛ القلم: ۴۶. (۲): الاعراف: ۶ ؛ المايّده: ۱۱۲ ، ۱۱۷ ، ۱۱۸. (۳): يوسف: ۱۰۱. (۴): العنکبوت: ۱۴. (۵): نوح: ۷ ؛ هود: ۳۲ ، ۳۶ ؛ الفرقان: ۳۷ ؛ الشعرأ: ۱۰۵ ؛ القمر: ۹. (۶): نوح: ۲۶ ، ۲۷. (۷): آل عمران: ۱۸۴ ؛ الروم: ۴۷ ؛ الحديد: ۲۵ ؛ فاطر: ۲۵. (۸): البقره: ۶۰ ؛ الاعراف: ۱۱۷ ؛ القصص: ۳۱ ؛ الشعرأ: ۳۲ ؛ طه: ۱۸. (۹): الاعراف: ۱۰۸ ؛ طه: ۲۲ ؛ الشعرأ: ۳۳ ؛ النمل: ۱۲ ؛ القصص: ۳۲ ؛ (۱۰): الاعراف: ۷۳ ؛ هود: ۶۴ ؛ الاسرأ: ۵۹ ؛ الشعرأ: ۱۵۵ ؛ الشمس: ۱۳. (۱۱): آل عمران: ۴۹ ؛ المايّده: ۱۱۰. (۱۲): مريم: ۱۶-۳۴ ؛ آل عمران: ۴۵-۴۷ و ۴۹ ؛ النسأ: ۱۷۱. (۱۳): التوبه: ۳۰ ؛ النسأ: ۱۷۱. (۱۴): مريم: ۳۰ ؛ النسأ: ۱۷۲ ؛ الزخرف: ۵۹. (۱۵): آل عمران: ۴۹ ؛ النسأ: ۱۷۱ ؛ المايّده: ۷۵ ؛ الصف: ۶ ؛ الاحزاب: ۷. (۱۶): الاخلاص: ۳ ؛ الفرقان: ۲ ؛ الصفت: ۱۵۲ ؛ النسأ: ۱۷۱ ؛ مريم: ۳۵ ، ۹۲. (۱۷): النسأ: ۱۷۱ ؛ المايّده: ۱۱۶. (۱۸): البقره: ۱۲۳ ، ۲۵۵ ؛ آل عمران: ۶۲ ؛ النسأ: ۸۷ ، ۱۷۱ ؛ المايّده: ۷۳ ؛ التغابُن: ۱۳. (۱۹): النسأ: ۱۲۵ ؛ البقره: ۲۱۳ ؛ الانعام: ۴۸ ؛ الکهف: ۵۶ ؛ الاسرأ: ۹۴. (۲۰): سبا: ۴۵ ؛ النحل: ۱۱۳ ؛ الشعرأ: ۱۳۹ ، ۱۸۹ ؛ العنکبوت: ۳۷ ؛ الشمس: ۱۴. (۲۱): الاحزاب: ۴۰. (۲۲): النسأ: ۶۴ ؛ الاعراف: ۱۵۸ ؛ الانبيأ: ۱۹۷ ؛ آل عمران: ۳۱ ؛ الاحزاب: ۲۱. (۲۳): يونس: ۱۰۸ ؛ الانبيأ: ۱۰۷ ؛ البقره: ۲۱ ؛ الاعراف: ۱۵۸ ؛ الحجرات: ۱۳. (۲۴): الحج: ۴۰ ؛ الفرقان: ۱ ؛ الاحزاب: ۴۵-۴۶ ؛ الشوری: ۵۲. (۲۵): يونس: ۵۷ ؛ يوسف: ۱۰۴ ؛ الحجر: ۹ ؛ ص: ۸۷ ؛ البقره: ۱۸۵. (۲۶): الفتح: ۲۹ ؛ آل عمران: ۱۱۰ ؛ البقره: ۱۴۳. (۲۷): الحجر: ۹ ؛ العنکبوت: ۴۹ ؛ القيامه: ۱۷. (۲۸): آل عمران: ۱۴۴ ؛ الاحزاب: ۴۰ ؛ محمد: ۲ ؛ الفتح: ۲۹. (۲۹): الاسرأ: ۱ ؛ الکهف: ۱ ؛ الحديد: ۹ ؛ الجن: ۱۹ ؛ النجم: ۱۰. (۳۰): آل عمران: ۱۲۴ ؛ المايّده: ۲۷ ؛ الاحزاب: ۲۱ ، ۴۰ ؛ الفتح: ۲۹ ؛ الحشر: ۷. (۳۱): الاحزاب: ۴۰. (۳۲): البلد: ۲ ؛ ابراهيم: ۳۵ ؛ آل عمران: ۹۶ ؛ التين: ۳ ؛ الشوری: ۷. (۳۳): الضحی: ۶. (۳۴): الدخان: ۵۸ ؛ الجمعه: ۲ ؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

الاعراف: **۱۵۷** ، **۱۵۸** ؛ مريم: **۹۷** ؛ الشورى: ۷. (**۳۵**): البقره: **۱۲۸** ، **۱۲۹**. (**۳۶**): الاعراف: **۱۵۷** ، **۱۵۸** ؛ الجمعه: **۲** ؛ العنكبوت: **۴۸**. (**۳۷**): الضحى: **۸**.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې دوولسم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومیږي د قرآن پوهنې ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده . دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وایي . هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !
نو داېې تاسو او دا یې هم د دوولسمې روژې لپاره دوولسم سوغات ، (ن . صمد)

د قران سره مرکه (دوولسمه برخه) :

پوښتنه : که د رسول الله (ص) د بعثت په هکله معلومات راکړې ، خوشاله به سم .
ځواب : کله چې هغه غټ سو ، نو د هدایت په لټه کې سو (۱) . الله تعالی هغه په نبوت سره ونازاوه او پر هغه باندې یې زه نازل کړم (۲) . په لومړي سر کې هغه له تلواره کار اخیست خو الله تعالی له داسې کاره منع کړ او زما د ساتنې او ژغورنې بشپړه ډاډ یې ورکړ (۳) .

پوښتنه : آیا لوی خدای د هغه (ص) د نبوت په باره کې له مخکې څخه کوم خبر راکړی و که یا ؟
ځواب : هو باالکل ، د هغه د راتلونکي نبوت په هکله په تورات ، انجیل او د عیسی (ع) د بشارت په ډول له مخکې څخه لا پیش ګویانې سوي وې (۴) . د هغه بعثت د نبوت د لړۍ تریو اوږد ځنډ وروسته را څرګند سو (۵) .

پوښتنه : که لطفاً را ته ووایې چې کله حضرت محمد (ص) په رسالت مأمور سو ، نو لوی او عمده مسؤلیتونه یې څه وو ؟
ځواب : د الله تعالی د رسول کېدو په حیث د هغه لویې ذمه واری او مسؤلیتونه په دې ډول وو :
۱ - خلکو ته د الله د آیتونو ویل او د هغوی متوجه کول (۲) .
۲ - د ایمان والاوو د نفس تزکیه او پاکوالی (۷) .
۳ - هغوی ته د الله د کتاب ور زده کول او د هغه د احکامو ورښوول (۸) .
۴ - هغوی په واقعیت او سترګو غړولو (بصیرت) پوهول (۹) .
۵ - انسانانو ته زما تشریح او تفسیر کول (۱۰) .
۲ - د انسانی ژوندانه د لارښوونې لپاره د یوې عملي او علمي نمونې وړاندې کول (۱۱) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷ـ د اصلي دين په هکله د ټولو هغو اختلافونو د حقيقت واضح کول چې د پخوانيو انبياوو په امتونو کې منځته راغلي وو او په دې لړ کې د هر ډول ګډوډيو ببلول ، د تشويش او وارخطايي رفع کول ، د ګمراهيو د پردو څيرل او د هدايت د لارې ځلول شامل وو (۱۲) .
۸ـ په دنيا کې د حق د فکري او عملي شاهد په توګه اوسېدل (۱۳) .
۹ـ خلک د غيرالله له پابنديو آزادول ، هغوی د غلطو عنعنو او رواجونو له ځنځيره خلاصول ، د حلال او حرام په ښه توګه تشخيص او ببلول (۱۴) .
۱۰ـ خلکو ته د ښېګڼو او نيکيو د حُکم ورکول او د بديو څخه منع کول (۱۵) .
۱۱ـ د الله دين د انساني ژوندانه په هره برخه کې جاري او غالب کول (۱۶) .

پوښتنه: دا خو ډېر په زړه پوري معلومات وو . آيا د رسول الله (ص) د نبوت څو دلايل را ته ويلای سې ؟
ځواب: هو ولې نه . د هغه د رسالت څو لنډ دلايل به دا سې در وښيم:
۱ـ د هغه د نبوت تر ټولو غټ دليل (يعنی معجزه) زه پخپله يم (۱۷) ، او زما غوندی بل هيڅ کلام نسی وړاندی کېدای (۱۸) .
۲ـ هغه کوم نوی نبی نه و (۱۹) ، بلکې د ټولو نبيانو تصديق يې کاوه (۲۰) .
۳ـ هغه أُمی و او د چا څخه يې لوستل او ليکل نه وو زده کړي ، خو د عمر د يوې ډېرې حصې تر تيرېدو وروسته يې يو دم د علم او حکمت ستر تدريس پيل کړ (۲۱) .
۴ـ خلکو له پخوا څخه لا هغه د يو صادق او امين شخص په توګه پيژندئ (۲۲) .

پوښتنه: که ستا خوښه وی نو زه به د رسول الله (ص) د ژوند ، مبارزې او رسالت په موضوع کې نوری پوښتنی هم وکړم . لطفأ را ته وواېه چې تر بعثت وروسته هغه (ص) څنګه خلک اسلام ته رابلل ؟
ځواب: هغه په نبوت تر مؤظف کېدو ډير ژر وروسته خلکو ته د حق بلنه پيل کړه (۲۳) . لومړی يې خپل کهول (بنو هاشم) ته د حق پيغام وړاندی کړ (۲۴) . د دعوت او تبليغ دا لړۍ تر څه وخته په پټه کېده ، خو څه موده وروسته يې د مکې اوسېدونکو ته د حق پيغام په ښکاره سره ورکاوه (۲۵) .

پوښتنه: رسول الله (ص) په دې لار کې د خنډونو او ستونزو سره هم مخامخ سوی دی که يا ؟
ځواب: هو باالکل . د هغه د بلنې په نتيجه کې د حق او باطل تر منځ يوه شخړه رامنځته سوه او څه کسانو پر هغه ايمان راوړ خو د قوم اکثريت هغه درواغجن وباله او د الله د رسول والي څخه يې انکار وکړ (۲۶) . د کفارو او مشرکانو د دې انکار اصلی دليل د هغوی نفس پالنه وه چې د هغه پر خلاف يې هيڅ حقيقت نه منیً (۲۷) . ابولهب د ده خورا سخت مخالفت وکړ چې د هغه په باره کې الله دا سې فرمايلي دي: تبَت يَدأ ابی لهَب وَتب مَا اغنی عَنهُ مَا له وَمَا کسَب سَيَصلی ناراً ذات لهَب وَامرأته حَمَا لته الحَطب فِی جيدِهَا حَبل مِن مَسَد (۲۸) ، يعنی: د ابولهب لاس مات او هغه برباد سو ، نه د هغه مال د ده په درد وخوړ نه يې عايد . هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

او میرمن به یې هم چې د دغو لرګیو راټولونکې ده ژر په سرو لمبو کې وسوځي یعنی هغه چې په غاړه کې به یې مظبوطه رسۍ وي.

پوښتنه: چې داسې ده ، نو کافرانو او مشرکانو د ده (ص) پر ضد څه وکړل ؟ که یو څه مفصلاً وفرمایې ، ښه به وي.
ځواب: کفارو او مشرکینو د ده پر ضد منفي جبهه جوړه کړه (۲۹). په ده یې ملنډې وهلې (۳۰). د بدو شیانو سره یې تشبه کاوه (۳۱). بې ځایه انګېرنې یې کولې (۳۲) او د اعتراضونو او تهمتونو څپې یې پر راوړلې (۳۳). دئ یې جادوګر وباله (۳۴) ، شاعر یې وباله (۳۵) ، مجنون یې وباله (۳۶) ، سحر ځپلی (۳۷) او کاهن (۳۸) یې وباله. پر ده یې د خبرو جوړولو تور ولګاوه (۳۹). د بد حاله او بې اولاده پیغورونه یې ورکول (۴۰). غوږ او د هرې خبرې اوریدونکی یې باله (۴۱). له ډېره مخالفته به یې دا تور لګاوه چې پر هغه د الله لخوا کوم کلام یا بل شی نه نازلیږي بلکې دا ټول د ده خپلې جوړونې او جعلیات دي (۴۲).

(۱): الضحی: ۷. (۲): الشوری: ۷ ؛ الفرقان: ۱ ؛ الانعام: ۹۲ ؛ یونس: ۲ ؛ الاسرأ: ۱۰۵. (۳): طه: ۱۱۴ ؛ القیامه: ۱۲ـ۱۹. (۴): الاعراف: ۱۵۷ ؛ الصف: ۱۲ ؛ البقره: ۱۲۹ ، ۱۵۱ ؛ آل عمران: ۱۲۴ ؛ الجمعه: ۲. (۵): المائِده: ۱۹. (۶): آل عمران: ۱۲۴ ؛ البقره: ۱۵۱ ؛ الجمعه: ۲ ؛ النمل: ۹۲ ؛ الطلاق: ۱۱. (۷): آل عمران: ۱۲۴ ؛ الجمعه: ۲ ؛ البقره: ۱۵۱. (۸): آل عمران: ۱۲۴ ؛ الجمعه: ۲ ؛ البقره: ۱۵۱. (۹): آل عمران: ۱۲۴ ؛ الجمعه: ۲ ؛ البقره: ۱۵۱. (۱۰): النحل: ۴۴ ، ۶۴ ؛ آل عمران: ۱۲۴ ؛ الجمعه: ۲ ؛ البقره: ۱۵۱. (۱۱): الاحزاب: ۲۱ ؛ الحشر: ۷. (۱۲): المائِده: ۱۵ ، ۱۲ ؛ النحل: ۶۳ ، ۶۴. (۱۳): البقره: ۱۴۳ ؛ النسأ: ۴۱ ؛ النحل: ۸۱ ؛ الحج: ۷۸. (۱۴): الاعراف: ۱۵۷. (۱۵): الاعراف: ۱۵۷. (۱۶): التوبه: ۳۳ ؛ الفتح: ۲۸ ؛ الصف: ۹. (۱۷): العنکبوت: ۵۰ ، ۵۱ ؛ الاسرأ: ۱۷ ، ۱۰۵ ؛ البقره: ۲۳ ؛ هود: ۱۲ـ۱۳. (۱۸): البقره: ۲۳ ؛ یونس: ۳۸ ؛ هود: ۱۳ ؛ الطور: ۳۴. (۱۹): الاحقاف: ۷۹ ؛ النسأ: ۱۲۳ ؛ النحل: ۳۶ ؛ النجم: ۵۶ ؛ الشوری: ۱۳. (۲۰): البقره: ۱۰۱ ؛ آل عمران: ۸۱ ؛ الصف: ۶. (۲۱): الاعراف: ۱۵۷ـ۱۵۸ ؛ العنکبوت: ۴۸ ؛ الجمعه: ۲. (۲۲): الاحزاب: ۲۲ ؛ یس: ۵۲ ؛ آل عمران: ۱۲۱. (۲۳): الشوری: ۷ ؛ الفرقان: ۱ ؛ الانعام: ۹۲ ؛ یونس: ۲ ؛ الاسرأ: ۱۰۵. (۲۴): الشعرأ: ۲۱۴. (۲۵): الحجر: ۹۴. (۲۶): الانعام: ۶۶ ، ۵۷ ، ۳۳ ، ۳۴ ، ۱۴۷. آل عمران: ۱۸۴. (۲۷): العنکبوت: ۱۸ ؛ فاطر: ۴ ، ۲۵ ؛ الفرقان: ۷۷ ؛ یونس: ۴۱ ؛ الحج: ۴۲. (۲۸): اللهب: ۱ـ۶. (۲۹): الفرقان: ۳۱. (۳۰): الفرقان: ۴۱ ؛ الانبیأ: ۳۶ ؛ الحجر: ۹۵ ؛ الانعام: ۱۰ ؛ الصافات: ۲ـ۱۴. (۳۱): الفرقان: ۴۱ ؛ الانعام: ۲۵ ، ۵۳ ؛ النحل: ۲۴. (۳۲): الفرقان: ۲۱ ؛ یونس: ۲۰ ؛ طه: ۱۳۳ ؛ هود: ۱۹. (۳۳): آل عمران: ۱۸۴ ؛ الانعام: ۵۷ ، ۱۴۷ ؛ فاطر: ۴ ؛ یونس: ۴۱ ؛ الحج: ۴۲. (۳۴): ص: ۴ ؛ یونس: ۲ ؛ الانبیأ: ۳ ؛ المدثر: ۲۴ ؛ هود: ۷. (۳۵): الانبیأ: ۵ ؛ الطور: ۳۰ ؛ الحاقه: ۴۱ ؛ یس: ۶۹. (۳۶): الحجر: ۶ ؛ الطور: ۲۹ ؛ القلم: ۲ ، ۵۱ التکویر: ۲۲ ؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

الاعراف: ۱۸۴. (۳۷) : الفرقان: ۸ ؛ الاسرأ: ۴۷. (۳۸) : الحاقه: ۴۲ ؛ الطور: ۲۹. (۳۹) : الحاقه: ۴۴. (۴۰)
: الکوثر: ۳. (۴۱) : التوبه: ۲۱. (۴۲) : النحل: ۱۰۱ ؛ هود: ۱۳ ؛ الفرقان: ۴ ؛ السجده: ۳ ؛ الاحقاف: ۸.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې دیارلسم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومیږي د قرآن پوهنې ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده. دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وایي. هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دا یې تاسو او دا یې هم د دیارلسمې روژې لپاره دیارلسم سوغات ، (ن.صمد)

د قران سره مرکه (دیارلسمه برخه) :

پوښتنه: آیا تا د دې تهمتونو او اعتراضونو مقابله کوله ؟ بل دا چې کفارو د رسول الله (ص) څخه څه معجزې او دلایل غوښتل ؟ که په دې هکله مختصر معلومات راکړې ، ښه به وی.

ځواب:هو ، ما د دې ټولو تهمتونو او اعتراضونو ځواب ځای پر ځای ویلی دی(۱) . د مکې کفارو د هغه څخه عجیبې معجزې غوښتې او ورته ویل به یې چې موږ تر هغه مهاله ستا خبره نه منو څو چې زموږ لپاره مځکه څیرې او یوه چینه ورڅخه جاري نکړې او یا هم دا چې ځانته د خرماوو او انګورو باغونه جوړ کړې او په هغو کې ویالې وبهوې ، یا دا چې لکه ته چې ادعا کوې نو دغه آسمان ټوټه ټوټه کړه او پر موږ یې راواچوه ، یا دا چې خدای او ملایکې مستیقماً زموږ سره مخامخ کړه ، یا دا چې ستا لپاره دې د سروزرو یو کور جوړ سی ، یا دا چې آسمان ته وخیژه خو بیا هم تر هغو پوری موږ یقین نه کوو تر څو چې له هغې خوا زموږ لپاره یو داسې لیکلی سند رانه وړې چې موږ یې ولولو (۲) .

پوښتنه: آیا کفارو او مشرکانو به مزاحمت ورته کاوه که یا ؟ که وی ، نو یو مثال یې راکولای سې ؟

ځواب: هو ، د حق مخالفین د هغه د بلنې اوریدلو او ځان پوهولو ته هیڅ نه چمتو کېدل ، بلکې کله چې به ده هغوی ته زما آیتونه ویل نو هغوی به غالمغال او شور کاوه او ګډوډۍ به یې جوړاوه تر څو په دغسې هنګامه کې چا ته د غور او فکر کولو موقع مساعده نسی. د دې حربې او شیطانۍ په ذریعه به نوموړو خلکو خپله جبهه پیاوړې بلله(۳) .

پوښتنه: آیا څه خاص چلنجونه به یې هم ورکول که یا ؟

ځواب: هو خورا ډیر. کله کله به یې د ټوکو او ملنډو په توګه ورڅخه پوښتل چې قیامت به کله راسی ؟ (۴) . کله به یې په مسخرو سره داسې دعا کوله چې اې الله ! که دا واقعی حق وی او ستا له لوری وی نو پر موږ باندې له آسمانه ډبرې را واوروه ، یا کوم بل دردناک عذاب راباندې نازل کړه (۵) . کله به یې دا اعتراض

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاوه چې پر دغه نبي هيڅ خزانه نه ده نازله سوې (۲). او کله به يې ويل چې د ده سره هيڅ کومه ملايکه نه ليدل کيږي (۷).
يو وخت د ډيرې مودې لپاره وحی نه راغله نو کفارو به مسلسل ويل چې رب يې ورڅخه خوابدی سوی دی او دئ يې همداسې پر ميدان پرې يښی دی (۸).

پوښتنه: د دې ټولو سپکاويو او خواريو په وړاندې هغه (ص) څه غبرګون ښودئ او څه به يې کول ؟
ځواب: نبي (ص) بيا هم د دې ټولو بې ادبيو او بدو خبرو د توپان په وړاندې خپل عرض وړاندې کاوه، د حق اظهار به يې کاوه او د بد اخلاقه خلکو څخه به يې ځان ګوښه کاوه (۹). د ده ستره هيله دا وه چې خلک ايمان پر راوړي او هدايت حاصل کړي او له همدې امله به پريشان او غمجن و (۱۰).

پوښتنه: په دغسې مشکل حالت کې د هغه (ص) سره ستا مرسته او لاسنيوئ موجود و که يا ؟ که و، نو څه دې کول ؟
ځواب: ما د کفارو د پروپاګنډو په مقابل کې د ده د اصلي حيثيت د ښه ترا څرګندولو لپاره دئ په ډيرو ښه لقبونو سره نازولی دی تر څو عامو خلکو د ده په هکله صحيح تصور کولای. ما داسې ويلي دي چې محمد (ص) د الله بنده (۱۱)، د هغه رسول (۱۲)، او نبي دی (۱۳). هغه نذير (۱۴)، بشير (۱۵)، احمد (۱۲)، مبشر (۱۷) يعنې زيرئ ورکونکی، مُذکِر (۱۸) يعنې د دين ور په ياد ونکی، مُنذِر (۱۹)، يعنې خبر ورکونکی، داعي الا الله (۲۰)، يعنې د الله خوا ته رابلونکی، مُزمِل (۲۱) يعنې په کمپل کې پيچلی، مُدثِر (۲۲) يعنې په تلتک کې پيچلی، خاتم النبين (۲۳)، يعنې آخري نبي، هادي (۲۴)، يعنې د هدايت لارښوونکی، رحمته اللعالمين (۲۵)، يعنې د ټول جهان لپاره رحمت، د هدايت روښانه څراغ (۲۲)، د حق شاهد (۲۷)، د امت خير غوښتونکی او غمخور (۲۸)، د مسلمانانو لپاره رؤف (۲۹)، يعنې د شفقت او مهربانۍ لورونکی، او رحيم (۳۰) دی.

پوښتنه: آيا د رسول الله (ص) هڅې او دعوت نتيجه ورکوله ؟ آيا کافرانو خنډونه ورته ايجادول که يا ؟
ځواب: د ده دعوت به سَو که سَو که ټول عرب تر اغيزې لاندې راوستل چې له امله يې د اسلام جبهه ټينګه او غښتلې کېده او د کفر په ځواک کې لړزښت راتی (۳۱). خو د دې سره سره باطل فکره انسانان ډير فعال وو. هغوی د حق د بلنې څخه د خلکو د پام اړولو په خاطر د ساعتيريو محاذ خلاص کړ، د خوشالولو او تفريح کارونو ته يې لاس واچاوه، د عياشۍ او لوبو نندارې يې راويستلې او د دلچسپو افسانوی کيسو بيانونه يې شروع کړل (۳۲).

پوښتنه: ډيره مننه د دې جامع وضاحت څخه. نو رسول الله (ص) به د دې مزاحمتونو په وړاندې څه کول ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: کفارو د ده سره د معاملو او موافقو هڅې هم وکړې او داسې به يې ويل چې د دغه قرآن پر ځای کوم بل قرآن راوړه يا په همدغه کې زمونږ د خوښې سره سم ترميم راوړه. په دې هکله الله تعالی خپل نبی ته وفرمايل چې « دغو خلکو ته ووايه چې زه د دې اختيار نه لرم چې په هغه کې له ځانه څه بدلون راوړم. زه صرف د هغو وحيو پيرو يم چې ما ته راليږل کيږي. که زه د خپل رب نافرماني وکړم نو د قيامت د عذاب څخه بيريږم » (۳۳).

پوښتنه: الله (ج) د دې خنډونو او تکليفونو په بدل کې څه کومک ورسره کاوه ؟
ځواب: الله خپل نبی ته د کفارو د دې ډول معاملو په مقابل کې د ثابت قدمۍ او د هغوی د چلونو څخه د ژغورنې تلقين وکړ او الله د ځان له لوری د هغه د ساتنې بشپړ ډاډ ورکړ (۳۴).
د حق مخالفينو د غير الله څخه د ده د بيرولو هڅې هم وکړې خو الله تعالی په هر حالت کې دئ ثابت قدمه کړ او په هر حالت کې يې د ده د ساتنې اطمينان ورکاوه (۳۵).

پوښتنه: د اهل کتاب والاوو رويه څنګه وه ؟ آيا هغوی په دې مبارزه کې رغنده رول نه لوباوه ؟
ځواب: اهل الکتاب يعنې يهودو او عيسويانو هم د ده څخه انکار وکړ او مخالف يې سول ، حال دا چې د ده په حقانيت ښه پوه وو (۳۶). د هغوی په انکار کې حسد ، ضديت ، او مطلب پالنه نغښتې وه (۳۷).

(۱): الاعراف: ۱۸۴ ؛ يس: ۶۹ ؛ الحاقه: ۴۱ ؛ الطور: ۲۹ ؛ السجده: ۳. (۲): الاسرأ: ۹۰-۹۳. (۳): حم سجده: ۲۲. (۴): الاعراف: ۱۸۷ ؛ الاحزاب: ۶۳ ؛ النازعات: ۴۲. (۵): الانفال: ۳۲. (۶): هود: ۱۲. (۷): هود: ۱۲. (۸): الضحی: ۱، ۲، ۳. (۹): الاعراف: ۱۹۹. (۱۰): الکهف: ۶ ؛ الشعرأ: ۳ ؛ النحل: ۱۲۷ ؛ النمل: ۷۰ ؛ الانعام: ۳۳. (۱۱): الحديد: ۹ ؛ الجن: ۱۹ ؛ الاسرأ: ۱ ؛ الکهف: ۱ ؛ النجم: ۱۰. (۱۲): آل عمران: ۱۲۴ ؛ المايّده: ۶۷ ؛ الاحزاب: ۲۱، ۴۰ ؛ الفتح: ۲۹ ؛ الحشر: ۷. (۱۳): آل عمران: ۶۸ ؛ الاعراف: ۱۵۷، ۱۵۸ ؛ التوبه: ۷۳ ؛ الممتحنه: ۱۲ ؛ التحريم: ۱. (۱۴): الاعراف: ۱۸۸ ؛ فاطر: ۲۴ ؛ سبا: ۲۸ ؛ البقره: ۱۱۹ ؛ المايّده: ۱۹. (۱۵): الاعراف: ۱۸۸ ؛ فاطر: ۲۴ ؛ سبا: ۲۸ ؛ البقره: ۱۱۹ ؛ المايّده: ۱۹. (۱۶): الصف: ۶. (۱۷): الفرقان: ۵۶ ؛ الفتح: ۹ ؛ الاسرأ: ۱۰۵ ؛ الاحزاب: ۴۶. (۱۸): الغاشيه: ۲۱. (۱۹): الرعد: ۷. (۲۰): الاحزاب: ۴۶. (۲۱): المزمل: ۱. (۲۲): المدثر: ۱. (۲۳): الاحزاب: ۴۰. (۲۴): الشوری: ۵۲. (۲۵): الانبيأ: ۱۰۷. (۲۶): الاحزاب: ۴۶. (۲۷): النحل: ۸۹ ؛ البقره: ۱۴۳ ؛ النسأ: ۴۱ ؛ الحج: ۸. (۲۸): التوبه: ۱۲۸. (۲۹): التوبه: ۱۲۸. (۳۰): التوبه: ۱۲۸. (۳۱): الرعد: ۴۱ ؛ الانبيأ: ۴۴. (۳۲): لقمان: ۶. (۳۳): يونس: ۱۵. (۳۴): الاسرأ: ۷۴-۷۵ ؛ هود: ۱۱۲-۱۱۳. (۳۵): الزمر: ۳۶. (۳۶): البقره: ۸۹، ۱۰۹، ۱۴۴، ۱۴۶ ؛ آل عمران: ۸۶، ۹۹ ؛ الانعام: ۱۱۴ ؛ الرعد: ۴۳. (۳۷): القصص: ۵۰ ؛ آل عمران: ۱۹ ؛ البقره: ۸۹، ۱۰۹ ؛ النسأ: ۵۴.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې څورلسم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومیږي د قرآن پوهنې ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده . دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وایي . هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دایې تاسو او دا یې هم د څوارلسمی روژې لپاره څوارلسم سوغات ، (ن . صمد)

د قران سره مرکه (څوارلسمه برخه) :

پوښتنه : آیا کفار آرام کښېناستل او مسلمانان یې آزاد پرېښوول ؟

ځواب : یا ، د مکې کفارو د رسول الله او د هغه د ملګرو ژوند ډیر تنګ کړ او هغوی یې په سختو تکلیفونو کې راګیر کړل (۱) . مؤمنان ډیر کمزوره او بې وزله وو او د دښمنانو په محاصره کې راغلي وو (۲) .

پوښتنه : آیا د دعوت او مبارزې په دې بهیر کې رسول الله (ص) د څه خاصو پېښو سره هم مخامخ سوی دی ؟

ځواب : هو ، دا مهال د رسول الله د ژوندانه یوه ډیره مهمه پیښه اسرأ یعنی معراج دی چې د هغه په ترڅ کې الله (ج) خپل نبی (ص) په یوه شپه کی د مسجد الحرام څخه یوور او د مسجد اقصی له برکته ډکه فضا کې یې وګرځاوه . په دې ترڅ کی یې ځینی خاصی نښانې هم په ولیدلې (۳) .

پوښتنه : آیا د دې هر څه سره سره کافرانو د رسول الله (ص) ژوند د تهدید او خطر سره مخامخ نکړ ؟ که وی ، نو څه یې وکړل او رسول الله (ص) په مقابل کی څه وکړل ؟ که یو څه مفصل وضاحت راکړې ، ښه به وی .

ځواب : د مکې کفارو د ده د بندي کولو یا له وطنه شړلو او یا هم وژلو پلانونه جوړ کړل (۴) چې له امله یې رسول الله په پټه د مکې څخه هجرت کولو ته اړوت (۵) . د هجرت پر مهال د ده یو صحابی [حضرت صدیق رضی الله عنه] هم ورسره ملګری و . کفارو دئ تعقیباوه . دئ د خپل ملګري سره په غار کی پټ و . د اسلام دښمنان دغه غار ته باالکل نږدې راورسېدل چې دا مهال د ده ملګرئ یو څه وبیرېدئ ، خو ده هغه ته ډاډ ورکړ او داسی یې ورته وویل : « غم مه کوه ، الله زمونږ سره دی » (۶) .

دئ د الله په مرسته او نصرت سره مع الخیر یثرب (مدینې) ته ورسېدئ (۷) او هلته د تګ پر مهال یې پر لارې د یو مسجد [قبا] بنسټ هم کښېښود (۸) . ده څه موده وروسته د مکې څخه د راغلو مهاجرینو او مدینې د پاک زړو انصارو تر منځ وروري رامنځته کړه (۹) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: آیا په مدینه کې د انصارو د اخوت او رغبت سره سره کفارو څه منفي غبرګون ښکاره نکړ ؟
ځواب: په مدینه کې د یهودو او عیسویانو څخه علاوه د منافقینو ډله هم د ده سخت مخالف وو (۱۰).
هغوی د حق رټلو او سپکولو لپاره ډیر زور وواهه خو د هغوی دغه پوف کولو د حق څراغ مړ نه کړ بلکې هغه ته یې نوره رڼا او تازګي هم ورکوله او د حق پلویانو نور ښه منظم قوت هم اخیست او پسی غښتلي کېدل (۱۱).
په مکه کې مسلمانان خورا کمزوره او بې ترتیبه او د دښمنانو په محاصره کې وو. خو مدینې ته له راتګه وروسته الله تعالی هغوی ته فتح او نصرت عطأ کړ، بیاوړي او خوشاله یې کړل (۱۲).

پوښتنه: کله چې مدینې ته له هجرته وروسته رسول الله (ص) او مسلمانان آرام او ډاډه سول، مابعده اقدامات یې څه وو ؟
ځواب: مابعده اقدامات یې دعوت او جهاد و. رسول الله په ډیرو غزاوو کې برخه واخیسته چې په هغو کې د بدر غزا (۱۳)، د احزاب غزا (۱۴)، بیعتِ رضوان (۱۵) یعنی د حُدیبیه سوله، د مکې فتح (۱۲) او د حُنین غزا (۱۷) شاملې دي.

پوښتنه: اوس به د هغه (ص) شخصي ژوند ته راسم. که لطفأ د رسول الله (ص) د میرمنو او اولادونو په هکله معلومات راکړې، بې مناسبته به نه وی.
ځواب: هغه څو ماینې لرلې (۱۸) او اولادونه یې هم درلودل چې په هغو کې لوڼې هم وې (۱۹). خو هیڅ کوم زوی یې ډیر عمر ته و نه رسېدئ (۲۰).

پوښتنه: هغه (ص) چیری او څنګه رحلت وکړ ؟
ځواب: هغه د خپل عمر په پای کې حج وکړ او د حج خطبه یې هم وویله (۲۱). تر هغه لږ موده وروسته وفات سو (۲۲).

پوښتنه: که د رسول الله (ص) د مقام او حیثیت په باره کې مختصرأ معلومات راکړې ښه به وی تر څو لوستونکي پوه سی چې تا په خپل متن کې په دې اړه څه ارشاد فرمایلی دی.
ځواب: ډیر ښه. هغه انسان و (۲۳)، ملایکه نه و (۲۴). هغه د الله بنده و (۲۵)، رسول (۲۲) او وروستی نبی یې و (۲۷). هغه معصوم و (۲۸). د انسانیت یوه بشپړ نمونه وه (۲۹). په هغه کې خدایی اشتراک نه و (۳۰). هغه د ځان د عبادت کولو لپاره نه و راغلی (۳۱)، بلکې د دې لپاره مؤظف و چې خلک صرف او صرف د خدای عبادت ته راوبولی (۳۲). هغه هم د نورو نبیانو غوندی مؤظف سوی و، او د قیاموت په ورځ به د خپلو اعمالو مسؤل او ځواب ویونکی وی (۳۳).

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: دا چې لوی خدای رسول الله (ص) په نبوت او رسالت سره مبعوث کړ، او تا په دې هکله زيات ارشادات هم وفرمايل، نو آيا پر مسلمانانو د رسول الله (ص) اطاعت واجب دی که يا ؟ که وی، د سرغړونې په صورت کی ستا فيصله څه ده ؟

ځواب: رسول الله د ټولو انسانانو لپاره واجب الاطاعت لارښود دی (۳۴). د هغه هره پريکړه د الله پريکړه ده چې سرغړونه يې د پوښتنې وړ جرم ګڼل کيږی (۳۵). د هغه اطاعت د خلکو لپاره يو امتحان دی (۳۶). د هغه د اوامرو سرغړونکی به د قيامت په ورځ افسوس او پښېماني وکړی (۳۷). هغه زما يو مستند مفسر او تشريح کونکی دی (۳۸). په قانون جوړولو کی د هغه سنت زما غوندی يو قانونی مأخذ دی (۳۹). د ده فيصله تر قيامته هم نسی بدلېدای (۴۰). د ده د حُکم څخه سرغړوَنه د کفر او منافقت نښه ده (۴۱). د ده پيروي د ايمان اصلی معيار دی (۴۲).

(۱): الاعراف: ۱۸۸ ؛ التوبه: ۲۱. (۲): الانفال: ۲۲. (۳): الاسرأ: ۱. (۴): الانفال: ۳۰. (۵): الاسرأ: ۵۰ ؛ التوبه: ۱۳ ، ۴۰. (۶): التوبه: ۴۰. (۷): الاسرأ: ۵۰ ؛ التوبه: ۱۰۱. (۸): التوبه: ۱۰۸. (۹): آل عمران: ۱۰۳ ؛ الانفال: ۷۲ ، ۷۴. (۱۰): التوبه: ۲۴ ، ۱۰۱ ؛ الاحزاب: ۱ ، ۱۲ ؛ الانفال: ۴۹ ؛ المنافقون: ۸. (۱۱): التوبه: ۳۲ ، ۳۳ ، ۱۰۰ ؛ الصف: ۸ ، ۹ ؛ الفتح: ۲۹. (۱۲): الانفال: ۲۲. (۱۳): آل عمران: ۱۲۳. (۱۴): الاحزاب: ۹-۲۵. (۱۵): الفتح: ۱۸. (۱۶): الحديد: ۱۰ ؛ النصر: ۱. (۱۷): التوبه: ۲۵ ، ۲۶ ، ۲۷. (۱۸): الاحزاب: ۶ ، ۲۸ ، ۵۳ ، ۵۹ ؛ التحريم: ۱-۲. (۱۹): الاحزاب: ۵۹ ؛ الرعد: ۳۸. (۲۰): الاحزاب: ۴۰. (۲۱): التوبه: ۳. (۲۲): الزمر: ۳۰ ؛ آل عمران: ۱۴۴ ؛ الحجر: ۹۹. (۲۳): التوبه: ۱۲۸ ؛ الکهف: ۱۱۰ ؛ الفرقان: ۷ ؛ الاسرأ: ۱۰ ، ۹۳ ؛ الانبيأ: ۷ ، ۸. (۲۴): الانعام: ۵۰. (۲۵): الحديد: ۹ ؛ الجن: ۱۹ ؛ الاسرأ: ۱ ؛ الکهف: ۱ ؛ النجم: ۱۰. (۲۶): آل عمران: ۱۶۴ ؛ المايّده: ۶۷ ؛ الاحزاب: ۲۱ ، ۴۰ ؛ الفتح: ۲۹ ؛ الحشر: ۷. (۲۷): الانفال: ۶۴ ، ۶۵ ، ۷۰ ؛ التوبه: ۷۳ ؛ الاحزاب: ۲۸ ، ۴۵ ، ۵۰ ؛ الممتحنه: ۱۲ ؛ التحريم: ۱. (۲۸): الفتح: ۲. (۲۹): القلم: ۴ ؛ الاحزاب: ۲۱. (۳۰): يونس: ۱۵ ، ۴۹ ؛ الانعام: ۱۷ ، ۵۰ ، ۵۷ ، ۵۸ ؛ الاعراف: ۱۸۸ ؛ الرعد: ۴۰ ؛ الزمر: ۴۱. (۳۱): آل عمران: ۷۹. (۳۲): الانبيأ: ۲۵ ؛ الانعام: ۱۰۲ ؛ يونس: ۳ ؛ النجم: ۱۲ ؛ النسأ: ۳۶. (۳۳): البقره: ۱۴۵ ؛ النسأ: ۸۴ ؛ المايّده: ۶۷ ، ۱۱۲ ، ۱۱۷ ، ۱۱۸ ؛ الاعراف: ۲. (۳۴): النسأ: ۶۴ ، ۶۵. (۳۵): الاحزاب: ۳۶. (۳۶): البقره: ۱۴۳. (۳۷): الفرقان: ۲۷. (۳۸): النحل: ۴۴ ، ۶۴ ؛ آل عمران: ۱۶۴ ؛ الجمعه: ۲ ؛ البقره: ۱۵۱. (۳۹): النسأ: ۶۵ ، ۱۰۵ ؛ النحل: ۴۴ ، ۶۴ ؛ الاحزاب: ۲۱ ، ۳۶. (۴۰): الاحزاب: ۴۰ ؛ الحشر: ۷ ؛ الاعراف: ۱۵۷. (۴۱): النسأ: ۶۱. (۴۲): النسأ: ۶۵.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې پنځلسم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومیږي د قرآن پوهنې ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده . دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وایي . هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دایې تاسو او دا یې هم د پنځلسمې روژې لپاره پنځلسم سوغات ، (ن . صمد)

د قران سره مرکه (**پنځلسمه برخه**) :

پوښتنه : کله کله په کفري نړۍ کې د خاص تعصب او حسد له مخې د رسول الله (ص) په هکله عجیب او غریب کارتونونه او د سپکاوی نور ډول ډول اهانتونه کیږي . نو آیا ښه به نه وي چې د دغه عظیم شخصیت اصلي خویونه او کړه وړه راته ووایې تر څو اول موږ او بیا نوره نړۍ هغه (ص) ښه ترا و پیژني ؟

ځواب : دا چې الله تعالی پخپله رسول الله ته دایمي شهرت او حیثیت عطا کړی دی نو کفار به څنګه دا عالي مقام راټیټ کړای سي ؟ (۱) . د هغه اخلاق او ځانګرتیاوې فوق العاده عالي وو (۲) . هغه صادق او امانت کار یعنې امین و (۳) ، ډارن نه و (۴) ، متین او باعزمه و (۵) . په هر حالت کې یې پر خدای ډاډ او توکل درلود (۶) . هغه د لوړې حوصلې څښتن و (۷) . هغه د خپل حتی خورا بد دښمن لپاره هم د خیر دعا کوله (۸) . خورا نرم طبیعته و ، خُلق تنګه او په زړه سخت نه و (۹) . خلکو ته د الهي هدایت په رسولو کې خورا جدي او مصمم و او د حق د بلنې د منکرینو د ګمراهۍ پر رویه او سرغړونه به یې افسوس کاوه (۱۰) . خورا ډیر عابد او پرهیزګاره و ، او د شپې به په وینښه وینښه کې د الله په ذکر او عبادت مشغول و (۱۱) . ساده ګي یې ډیره خوښه وه او د تکلیف رواداره نه و (۱۲) . د غریبو او بې وزلو خلکو سره یې ناسته ولاړه کوله او هغوی به یې ډاډمن کول او تشویقول (۱۳) . د خپلو اُمتیانو سره یې بې حده ډیره مینه لرله ، په هر حال کې یې د هغوی ښېګڼه غوښته ، د هغوی زیان یې خپل زیان باله او د هغوی ډیر غمخور و او بې حده ډیر مشفق او همدرد و (۱۴) . مطلب دا چې د اخلاقو او خویونو له مخې د هغه شخصیت زما د تعلیماتو تر ټولو عالي او غوره نمونه ده (۱۵) . دئ د ټول بشر لپاره د خورا ښو اخلاقو لوړترین معیار دی (۱۶) .

پوښتنه : په رښتیا هم هر مسلمان او غیر مسلمان باید دغو عیني واقعیتونو ته تسلیم سي او پر سترګو یې ومني . بله پوښتنه می دا ده چې کولای سې د هغه (ص) څو ښېګڼې او فضایل هم را ته ووایې ؟

ځواب : رسول الله له هره حیثه یو بشپړ او بې سارئ انسان و (۱۷) . الله تعالی هغه د ټولې نړۍ لپاره د رحمت په توګه مؤظف او رالیږلی دی (۱۸) . هغه بهترین خوی او سلوک درلود (۱۹) . الله تعالی هغه د تل لپاره د شهرت او حیثیت څخه برخمن کړ (۲۰) . هغه ته کوثر (یعنی عظیم خیر) عطأ سو (۲۱) . هغه اُمي و (۲۲) ، خو

(c) ketabton.com: The Digital Library

الله تعالی په خپل کتاب ، حکمت او پراخ علم سره ونازاوه (۲۳) . پر هغه د الله خاص فضل او کرم و (۲۴) . په ده سره د اسلام دین بشپړ سو (۲۵) . هغه د هدایت او لاربنوونی لمر او سپوږمۍ دی (۲۶) . د ټولو انبیأ کرامو څخه الله تعالی دا ژمنه اخیستې وه چی که ستاسو په زمانو کی ده تشریف راوړ ، نو تاسو به ایمان پر راوړئ او تایید او تصدیق به یې کوئ (۲۷) . هغه هم د نورو نبیانو غوندی د خپل نبوت د چارو لپاره د چا څخه عوض نه غوښت (۲۸) . د هغه بعثت د مؤمنانو لپاره یو ستر احسان دی (۲۹) . هغه خورا پوه او لایق و (۳۰) . پر هغه باندی الله خپل خاص رحمت رالیږی ، د الله ملایکی پر هغه باندی درود وایی او ما ټولو مسلمانانو ته امر کړی دی چی هغوی هم ټول پر ده باندی درود ووایی (۳۱) . د هغه بیعت الله ته بیعت دی او د هغه لاس د الله د لاس نمایندګي کوی (۳۲) . د هغه اطاعت د الله اطاعت دی (۳۳) . د هغه پیروی د الهی محبت اصلی معیار دی (۳۴) . د هغه د ژوند طرزالعمل د ټولو انسانانو لپاره اُسوهً حسنه یعنی بیلګه او سرمشق دی (۳۵) .

پوښتنه: آیا دا ټولی الهی پیرزوینی او عطاینی په دې معنا دي چی هغه (ص) د هر ډول سهوی او خطا څخه خلاص و ؟

ځواب: یا داسی نه ده بلکی د هغه څخه هم د یو انسان په توګه څو کوچني سؤ تفاهُمات پیښ سوي دي چی الله تعالی ډیر ژر ورمعاف کړي دي (۳۶) .

پوښتنه: ما داسی هم اورېدلي چی پرهر مسلمان د رسول الله (ص) ګرانښت د خپلی کورنۍ تر خورا نږدې اعضاوو هم باید زیات وی ، او د هغه (ص) بشپړ متابعت باید وسی. آیا په ریښتیا هم پر هر مسلمان د رسول الله (ص) مطلق اطاعت او متابعت واجب دی ؟

ځواب: هو ، باالکل همداسی ده او زما آیتونه همداسی امر کوی. د هغه څو ځانګړي آداب داسی دي چی مراعات او پاملرنه یې پر هر مسلمان لازمه ده ، یعنی:

۱- د هغه بشپړ او ببله قید او شرطه اطاعت کول (۳۷) ؛

۲- د هغه عزت ، تعظیم او درناوی کول (۳۸) ؛

۳- هغه پر خپل ځان باندی آن تر خپل ځان ، مال ، میرمنی او اولادونو ، خپلوانو او د دنیا تر هر شي ډیر ګرانول او محبوب ګرځول (۳۹) ؛

۴- د هغه سپیڅلي میرمنی (ازواج مطهرات) د خپلو میندو غوندی ګڼل (۴۰) ؛

۵- د هغه د نوم په ذکر یا اورېدلو سره پر هغه درود او سلام ویل (۴۱) ؛

۶- د هغه په مجلس کی مسلمانانو ته په نرمۍ او آرامۍ سره د مجلس اجازه وه خو په زوره او لوړ ږغ د خبرو اجازه نه وه ، دا ځکه چی په دغسی کار سره د هغوی د ټولو اعمالو د ضایع کېدلو امکان و (۴۲) ؛

۷- د هغه په تکلیفول او آزارول منع وو (۴۳) ؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

۸ـ د هغه څخه بې مقصده او بې ځایه پوښتنې منع وې (۴۴) ؛
۹ـ د هغه کور ته ورتګ او د ډوډۍ دعوت او نور خاص آداب وو چې د هغو مراعاتول ضروري وو (۴۵) ؛
۱۰ـ هغه ته د کور څخه د راوتلو لپاره ږغ کول ناجایز و (۴۶) ؛
۱۱ـ د هغه په مجلس کې چې به کومه ټولنیزه مسأله یا معامله تر بحث لاندې وه ، نو د هغه له اجازې پرته ولاړېدل او تلل جایز نه وو (۴۷) ؛

پوښتنه: آیا دا رښتیا ده چې رسول الله (ص) د ټول بشر لپاره ټاکلی و او هر څوک (یعنی کافر او مسلمان) باید تر قیامته د هغه اطاعت او پیروي وکړي ؟ آیا دا صحیح ده چې پر هغه (ص) باندې ایمان راوړل د خلاصون اصلي شرط دی ؟

ځواب: هو باالکل همدا سې ده. د هغه د نبوت چارې په کوم خاص نسل یا قوم یا زمانې پورې محدودې نه دي بلکې د هغه نبوت او هدایت په هره زمانه کې د ټول بشریت لپاره عام دی (۴۸) ، همدا علت دی چې د هغه د بعثت څخه نیولې تر قیامت پورې پر هر چا د هغه اطاعت واجب او لازم دی (۴۹) . الله هغه د ټول جهان لپاره د رحمت په حیث ټاکلی او رالیږلی دی (۵۰) . هغه د هدایت په هکله د لمر او سپوږمۍ غوندې ځرګند مقام لري چې رڼا یې د ټول عالم لپاره ده (۵۱) . د هغه خطاب ټولو انسانانو ته دی (۵۲) . پر هغه ایمان راوړل د خلاصون شرط دی (۵۳) . د هغه أسوةً حسنه د ټول بشر لپاره مثال او نمونه ده (۵۴) .

(۱): النشرح: ۴. (۲): القلم: ۴. (۳): الاحزاب: ۲۲ ؛ یس: ۵۲ ؛ آل عمران: ۱۲۱. (۴): التوبه: ۴۰. (۵): الاحقاف: ۳۵. (۶): آل عمران: ۱۵۹ ؛ النسأ: ۸۱ ؛ الفرقان: ۵۸ ؛ التوبه: ۱۲۹ ؛ الاحزاب: ۳ ، ۴۸. (۷): الاحقاف: ۳۵ ؛ الاعراف: ۱۹۹ ؛ المایّده: ۱۳ ؛ الحجر: ۸۵ ؛ الزخرف: ۸۹. (۸): التوبه: ۸۰ ؛ المنافقون: ۶. (۹): آل عمران: ۱۵۹. (۱۰): الکهف: ۶ ؛ الشعرأ: ۳ ؛ النحل: ۱۲۷ ؛ الانعام: ۳۳. (۱۱): هود: ۱۲۳ ؛ الشعرأ: ۲۱۷ـ۲۱۹ ؛ المزمل: ۲۰. (۱۲): ص: ۸۶. (۱۳): الانعام: ۵۲ ؛ الشعرأ: ۲۱۵. (۱۴): التوبه: ۱۲۸. (۱۵): الاحزاب: ۲۱ ؛ القلم: ۴. (۱۶): الاحزاب: ۲۱ ؛ القلم: ۴. (۱۷): الاحزاب: ۲۱ ؛ القلم: ۴. (۱۸): الانبیأ: ۱۰۷. (۱۹): القلم: ۴. (۲۰): النشرح: ۴. (۲۱): الکوثر: ۱. (۲۲): الاعراف: ۱۵۷ـ۱۵۸ ؛ الجمعه: ۲. (۲۳): النسأ: ۱۱۳. (۲۴): النسأ: ۱۱۳. (۲۵): المایّده: ۳. (۲۶): الاحزاب: ۴۶. (۲۷): آل عمران: ۸۱. (۲۸): الانعام: ۹۰ ؛ یوسف: ۱۰۴ ؛ الفرقان: ۵۷ ؛ سبا: ۴۷ ؛ ص: ۴۷. (۲۹): آل عمران: ۲۴. (۳۰): البقره: ۲۷۳. (۳۱): الاحزاب: ۵۶. (۳۲): الفتح: ۱ ؛ الانفال: ۱۷. (۳۳): النسأ: ۸۰. (۳۴): آل عمران: ۳۱. (۳۵): الاحزاب: ۲۱. (۳۶): التوبه: ۴۳ ؛ الانفال: ۶۷ ؛ التحریم: ۱ ؛ الاحزاب: ۳۷ ؛ عبس: ۱ـ۱۰. (۳۷): آل عمران: ۱۳۲ ؛ الانفال: ۲۰ ؛ محمد: ۳۳ ؛ الاعراف: ۱۵۷ ؛ الحشر: ۷. (۳۸): الفتح: ۹ ؛ الاعراف: ۱۵۷. (۳۹): الاحزاب: ۶ ؛ التوبه: ۹. (۴۰): الاحزاب: ۶. (۴۱): الاحزاب: ۵۶. (۴۲): الحجرات: ۲ـ۳. (۴۳): الاحزاب: ۵۷ ؛ التوبه: ۶۱. (۴۴): البقره: ۱۰۸. (۴۵): الاحزاب: ۵۳. (۴۶): الحجرات: ۴ـ۵. (۴۷): النور: ۶۲. (۴۸): الاعراف: ۱۵۸ ؛ سبا: ۲۸ ؛ الانعام: ۱۹ ؛ الاحزاب: ۴۰ ؛ التکویر: ۲۷ـ۲۸. (۴۹): آل عمران: ۱۳۲ ؛ الانفال: ۲۰ ؛ الاحزاب: ۴۰ ؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

الاعراف: ۱۵۷ ؛ الحشر: ۷. (۵۰): الانبیأ: ۱۰. (۵۱): الاحزاب: ۴۲. (۵۲): یوسف: ۱۰۴ ؛ الفرقان: ۱ ؛
الاعراف: ۱۵۷ ؛ الحجر: ۹ ؛ التکویر: ۲۷. (۵۳): النسأ: ۴۷. (۵۴): الاحزاب: ۲۱.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې شپاړلسم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومیږی د قرآن پوهنی ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده . دلته د قرآن کریم څخه پوښتنی کیږی او هغه د خپلو آیتونو له مخی ځوابونه وایی . هیله ده چی د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځی ، دا ځکه چی نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !
نو دایې تاسو او دا یې هم د شپاړسمی روژې لپاره شپاړسم سوغات ، (ن. صمد)

د قران سره مرکه (شپاړسمه برخه) :

پوښتنه: داسی ویل کیږی چی تا د یوې خاصی ورځی په هکله مکرراً او پرله پسې د بیری خبرداریځ ورکړی دی ، که وي ، نو دا کومه ورځ ده ؟
ځواب: هو همداسی ده او دا د قیامت ورځ ده چی هلته به هیڅوک هم د چا په درد و نه خوری (۱) .

پوښتنه: آیا په هغه ورځ به څه خاصه پیښه وسی ؟ یعنی ولی باید د محشر له ورځی وبیریږو ؟
ځواب: د قیامت ورځ د اصلی امتحان ورځ ده ، یعنی په دغه ورځ به د هر انسان څخه د هغه د یو یو عمل پوښتنه کیږی (۲) . د هغه ښه او بد ټول اعمال به وتلل سی (۳) . وروسته چی د چا نیکۍ او ښه کړنی زیاتی وی هغه ته به جنت عطأ سی (۴) ، او د چا بدۍ چی زیاتي وی نو هغه به د دوږخ په اور کی اچول کیږی (**۵**) .

پوښتنه: آیا د دې معنا دا ده چی انسانی کړنی یا اعمال د هغه په ژوند کی ثبت او ریکارډ کیږی ؟
ځواب: هو ، الله تعالی د هر انسان د اعمالو د ساتنی او لرنی بشپړ انتظام کړی دی او د قیامت په ورځ به هغه ټول معلوم وی او حساب به ورسره کیږی (۲) .

پوښتنه: آیا د قیامت په ورځ به هر انسان یو یو د الله حضور ته وړاندی کیږی که ټول په ګډه ؟
ځواب: لکه څنګه چی هر انسان په یوازی او انفرادی توګه دې دنیا ته راځی ، نو همداغسی به د الله حضور ته هم یوازی او تنها ور وړاندی کیږی (۷) .

پوښتنه: دا چی هر انسان یوازی د الله سره مخامخ کیږی ، نو د ګنهکارانو ، مجرمانو او جنایت کارانو پر ضد به شاهدي څوک ورکوی ؟
ځواب: په قیامت به د هر مجرم خپل د بدن اعضاوی پر هغه شاهدي ورکوی ، یعنی د هغوی غوږونه ، سترګی ، پښې او پوستکی (جلد) به پر هغو اعمالو شاهدی ورکوی چی کړی یې وی (۸) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: کله چې د قیامت په ورځ الله یو په یو د هر انسان سره د هغه د اعمالو محاسبه وکړي ، نو د کامیابۍ یا ناکامۍ خبر به مخامخ ورته ووایي ؟ مطلب دا چې اړونده شخص به څنګه پوه سي چې زه دوږخي یم که جنتي ؟
ځواب: الله به د اړونده نفر په مخکې د هغه د اعمالو کتاب (اعمال نامه) خلاصوي چې هر څه به واضح پکښې ثبت او درج وي (۹) ، او هغه کس ته چې یې په ښي (راسته) لاس کې ورکړي نو هغه به وپوهیږي چې زه جنتي یم او ډیر به خوشاله سي (۱۰) . خو که چا ته په کیڼ (چپه) لاس کې ورکول سي نو هغه به افسوس وکړي او پوه به سي چې زیانمن دي (۱۱) . خو هر چا ته که د شا لخوا وسپارل سي نو هغه به سخت بربادیږي او د دوږخ په لمبو کې به غورځول کیږي (۱۲) .

پوښتنه: د محشر پر میدان به د انسانانو څیرې څنګه وي ؟ یعنې انساني څیرو به کوم حالت غوره کړي وي ؟
ځواب: په هغه ورځ به ځینې څیرې سپیني وي او ځینې به توري آن تکې توري وي چې هغوی به ګنهکاران وي (۱۳) .

پوښتنه: آیا د قیامت ورځ له مخکې څخه ټاکلې او معلومه وي که نابېره راځي ؟
ځواب: د قیامت ورځ ناڅاپه رارسیږي او هیڅوک به هم بېله خدایه له مخکې څخه خبر نه وي (۱۴) .

پوښتنه: آیا هغه ساعت به ژر وي که وروسته ؟ یعنې د هغه لپاره به ځانګړي ترتیبات نیول کیږي که څنګه ؟
ځواب: یا ، هغه ساعت به ډیر ژر وي ، حتی د سترګو په رپ کې به راورسیږي (۱۵) .

پوښتنه: آیا د دې معنا دا ده چې د قیامت د غه ګړي به ډیر نږدې وي او هیڅ موقع یا فرصت به چا ته ورنکړه سي ؟
ځواب: هو ، باالکل همدا سې ده . ځکه د هغه ګړي په هکله انسانانو ته همدا اوس خبر او فرصت ورکړه سوی دی (۱۶) .

پوښتنه: دا خو په رښتیا هم سخت امتحان دی . تا مخکې د جنت او دوږخ خبره وکړه . اوس به راسم دې ته چې جنت څه شي دی ؟
ځواب: جنت د آرام ځای یا مقام دی (۱۷) چې په آخرت به یې الله تعالی خپلو نیکو بندګانو ته د هغوی د ښه اعمالو په عوض کې عطأ کوي (۱۸) . په جنت کې به د هغوی د خپلو غوښتنو مطابق هر ډول آسانتیاوې او نعمتونه مهیا وي (۱۹) ، او دوی به د تل لپاره همالته وا وسیږي (۲۰) .

پوښتنه: ډیر ښه ، آیا دا راته ویلای سې چې دوږخ څه شي دی؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: دوږخ د اور یوه کنده ده (۲۱) چې په آخرت کې به الله تعالی نافرمانان او کافران د سزاوار بللو په نتیجه کې هغه ته اچوي (۲۲). هغوی به د تل لپاره په همدې دوږخ کې پاته وي (۲۳). هغوی به همدا اور د خوراکي موادو په توګه خوري (۲۴) او هیڅکله به هم نه مړه کیږي (۲۵).

پوښتنه: دغه سزا او جزا ولې دومره ضروري ده ؟
ځواب: دا ځکه چې په دې ډول هر انسان ته د خپل عمل بدله ورکړه سي (۲۶).

پوښتنه: آیا د قیامت په ورځ به الله تعالی ولیدل سي ؟
ځواب: هو ، په آخرت کې به نیک او ښه انسانان د الله تعالی په لیدو مشرف سي (۲۷) ، خو بد او مجرم انسانان به د الله د لیدو څخه محروم وي (۲۸).

(۱): البقره: ۱۲۳. (۲): الاعراف: ۲ ؛ الانبیأ: ۴۷ ؛ الزلزال: ۷-۸ ؛ ابراهیم: ۴۱ ؛ البقره: ۲۸۴. (۳): الاعراف: ۸ ؛ الانبیأ: ۴۷. (۴): القارعه: ۲ ؛ المومنون: ۱۰۲ ؛ الاعراف: ۸. (۵): القارعه: ۸ ؛ المومنون: ۱۰۳ ؛ الاعراف: ۹. (۶): الانعام: ۹۵. (۷): الزلزال: ۷-۸ ؛ لقمان: ۲ ؛ ق: ۱۷-۱۸ ؛ الحاقه: ۱۸. (۸): حم سجده: ۱۹ ، ۲۰ ، ۲۱ ؛ یس: ۶۵. (۹): الاسرأ: ۱۳. (۱۰): الحاقه: ۱۹ ، ۲۰ ، ۲۱ ؛ الانشقاق: ۷ ، ۸ ، ۹. (۱۱): الحاقه: ۲۵ ، ۲۶. (۱۲): الانشقاق: ۱۰ ، ۱۱ ، ۱۲. (۱۳): آل عمران: ۱۰۶ ؛ الزمر: ۲۰ ؛ یونس: ۲۷. (۱۴): الانعام: ۳۱ ؛ یوسف: ۱۰۷ ؛ الحج: ۵۵ ؛ یس: ۵۰ ؛ الزخرف: ۶۶ ؛ محمد: ۱۸. (۱۵): النحل: ۷۷ ؛ القمر: ۵۰. (۱۶): الاحزاب: ۶۳ ؛ الشوری: ۱۷ ؛ القمر: ۱. (۱۷): الدخان: ۵۱-۵۲ ؛ الفرقان: ۱۵ ، ۲۴ ، ۷۵ ، ۷۶. (۱۸): الاحقاف: ۱۴ ؛ الفرقان: ۱۵ ؛ البینه: ۹۸ ؛ آل عمران: ۱۳۶ ؛ الدهر: ۱۲. (۱۹): حم سجده ۳۰ ، ۳۱ ، ۳۲ ؛ النحل: ۳۱ ؛ الفرقان: ۱۶ ؛ الزمر: ۳۴ ؛ الشوری: ۲۲. (۲۰): البقره: ۲۵ ، ۸۲ ؛ آل عمران: ۱۵ ؛ الاعراف: ۴۲ ؛ یونس: ۲۶ ؛ هود: ۲۳. (۲۱): الفرقان: ۶۵-۶۶ ؛ آل عمران: ۱۹۷ ؛ النسأ: ۹۷ ؛ الرعد: ۱۸ ؛ العنکبوت: ۶۸. (۲۲): حم سجده: ۲۷ ؛ الاسرأ: ۹۷-۹۸ ؛ الکهف: ۱۰۵ ، ۱۰۶ ؛ فاطر: ۳۶. (۲۳): البقره: ۳۹ ، ۲۵۷ ؛ آل عمران: ۱۱۶ ؛ المومنون: ۱۰۳ ؛ الجن: ۲۳ ؛ البینه: ۶. (۲۴): الانفال: ۱۴ ؛ الحج: ۲۲ ؛ فاطر: ۷ ؛ الزخرف: ۷۴ ؛ الملک: ۶. (۲۵): الدخان: ۵۶. (۲۶): الجاثیه: ۲۲ ؛ البقره: ۲۸۱ ؛ آل عمران: ۲۵ ، ۱۹۵ ؛ القلم: ۳۵ ، ۳۶ ؛ الزلزال: ۶ ، ۷ ، ۸. (۲۷): القیامه: ۲۲ ، ۲۳. (۲۸): المطففین: ۱۵.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې اوولسم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومیږي د قرآن پوهنې ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده. دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وایي. هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دایې تاسو او دا یې هم د اووه لسمې روژې لپاره اووه لسم سوغات ، (ن.صمد)

د قران سره مرکه (اووه لسمه برخه) :

پوښتنه: تا مخکې راته وویل چې د محشر پر میدان به د ځینو انسانانو څیرې سپینې او د ځینو دا به توری آن تکې توری وی. خو اوس به د موضوع سره په تړاو در څخه وپوښتم چې هغه ګړئ به د انسانانو څیرې د روحیاتو له پلوه څنګه وی ؟ یعنې کوم کوم حالتونه به ولری ؟

ځواب: ډیره ښه پوښتنه دی وکړه او ځواب یې هم په غور سره واوره.

۱ـ ظالمان او مجرمان به له ورایه د خپلو څیرو څخه وپیژندل سی ، هغوی به د سر تر ویښتانو او پښو ونیول سی (۱) ؛

۲ ـ ځینې څیرې به د ایمان په نور منوری وی نو ځکه به خوشاله او خندانې وی (۲) ؛

۳ ـ ځینې څیرې به تر او تازه وی او د الله خوا ته به ګوری (۳) ؛

۴ ـ نیک عمله به د ډیر فضل او کرم څخه برخمن وی او په جنت سره به ونازول سی (۴) ؛

۵ ـ ځینې څیرې به غمجنې وی او په دې به پوهیږی چې داسی عذاب به پر راځی لکه ملا چې یې ورماتوی (۵) ؛

پوښتنه: الله دی ظالمان او جنایت کاران اوس لا اصلاح کړی ، ځکه نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله. آیا د موضوع په ارتباط راته ویلای سې چې د محشر په ورځ به انسانان په څو ډلو کی د الله حضور ته حاضریږی ؟

ځواب: هغه ګړئ به ټول انسانان پر درو برخو ویشل کیږی (۲) . هغه کسان چې (د عرش عظیم) راسته یا ښې خوا ته وی نو هغوی به جنتی انسانان وی (۷) ، هغه کسان چې کیڼ یا چپه خوا ته وی بدبخته او دوږخیان به وي (۸) ، خو دریمه ډله هغه خاص ، خورا ښه او د عملی او علمی کمالاتو څښتنان دي چې الله ته به نږدې ځای ولری (۹) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: الله تعالی د قیامت ورځی ته څه اهمیت ورکړی دی ؟ یعنی لوی خدای د دغی ورځی سترتیا څنګه را معرفی کوی ؟
ځواب: دا په رښتیا هم ډیره مهمه او عظیمه ورځ ده او ما په خپل متن کی پر دغه ورځ مسلسل ټینګار کړی دی تر څو انسانان ورته متوجه سی او همدا علت دی چی الله په دغه ورځ قسم اخلی او فرمایی چی زما دې د قیامت په ورځ قسم وی (۱۰) .

پوښتنه: د پورته ټول بیان څخه داسی ثابتیږی چی د قیامت ورځ ډیره مهمه ، ډیره عظیمه او ډیره صمیمه ورځ ده . آیا پوښتلای سم چی تا دغه ورځ په نورو نومونو سره هم بللې او متصف کړې ده که یا ؟ که وی ، نو څو بیلګې یې راته ویلای سې ؟
ځواب: هو باالکل . ما دغه سرنوشت ټاکونکې ورځ په نورو نومونو سره هم بللې ده چی شمیر یې تر شپیتو هم اوړی ، خو یو څو بیلګې به یې در وښیم تر څو ښه ورته متوجه سې او غور پکښی وکړې:
۱ـ یوم الدین ، یعنی د انصاف یا عدالت ورځ (۱۱) ؛
۲ـ یوم الاخر ، یعنی وروستۍ ورځ (۱۲) ؛
۳ـ یوم القیامه ، یعنی د قیام یا راولاړېدو ورځ (۱۳) ؛
۴ـ یوم الیم ، یعنی د درد او عذاب ورځ (۱۴) ؛
۵ـ یوم البعث ، یعنی د راپورته کېدو ورځ (۱۵) ؛
۶ـ یوم تشقق الارض ، یعنی د مځکی د چاودلو ورځ (۱۶) ؛
۷ـ یوم التغابُن ، یعنی د ګټی او زیان یا کامیابۍ او ناکامۍ ورځ (۱۷) ؛
۸ـ یوم تقیلا ، یعنی سخته ورځ (۱۸) ؛
۹ـ یوم الجمع ، یعنی د راټولېدو ورځ (۱۹) ؛
۱۰ـ یوم الحساب ، یعنی د حساب ورځ (۲۰) ؛
۱۱ـ یوم الحسرة ، یعنی د غم ورځ (۲۱) ؛
۱۲ـ یوم الحق ، یعنی د حق یا حقیقت ورځ (۲۲) ؛
۱۳ـ یوم الخروج ، یعنی د راوتلو ورځ (۲۳) ؛
۱۴ـ یوم عسر ، یعنی مشکله او ستونځمنه ورځ (۲۴) ؛
۱۵ـ یوم عسیر ، یعنی سخته یا بده ورځ (۲۵) ؛
۱۶ـ یوم عظیم ، یعنی ستره او عظیمه ورځ (۲۶) ؛
۱۷ـ یوم الفصل ، یعنی د فیصلې ورځ (۲۷) ؛
۱۸ـ یوم مشهود ، یعنی د شاهدۍ ورځ (۲۸) ؛
۱۹ـ یوم معلوم ، یعنی ټاکلې او معلومه ورځ (۲۹) ؛
۲۰ـ یوم الموعود ، یعنی وعده کړل سوې ورځ (۳۰) ؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۱-یوم الوعید ، یعنی د تهدید ورځ(۳۱) ؛
۲۲-یوم یبعثون ، یعنی د راپاڅېدلو ورځ(۳۲) ؛

پوښتنه: دا خو په رښتیا هم عجیب مهم معلومات وو . لوی الله دی مونږ ټوله دغه برخلیک ټاکونکې ورځې ته د نیکو عملونو سره راهنمایی کړی ، ځکه اوس لا فرصت او وخت لرو داسی نه چې اعمال مو بې حاصله تم سی. بله پوښتنه می دا ده چې د محشر پر میدان کامیاب انسانان څوک دي ؟
ځواب: د محشر پر میدان بریمن انسانان هغه کسان دي چې د نورو سره یې مرسته او نیک عملونه کړي وی نو ځکه الله عوض ورکوی (۳۳).

پوښتنه: نو الله به په دغه حساس حالت کی پر ښه او نیک عملو خلکو څه زیرئ وکړی ؟
ځواب: الله به صالحو او نیکو مؤمنانو ته ووایی چې پر تاسو دی د جنت زیرئ وی چې تر هغه لاندی ویالې بهیږی او د تل لپاره پکښی اوسیږئ او د لوی بریالیتوب او مراد اصلی ځای همدا دی (۳۴).

پوښتنه: اوس به د موضوع بل اړخ مطرح کړم او هغه دا چې آیا د محشر پر میدان به گنهګاران او مجرمان یو تر بله په جنجال او جګړو بوخت وی که یا ؟که وی ، نو یو بل ته به څه سره وایی ؟
ځواب: هغوی به یو بل دغسی ملامت او متهم کوی: کمزوره کسان به غټانو او مشرانو ته په فریاد سره وایی چې مونږ خو ستاسو تابع وو ، نو اوس خو مو له دغه عذابه وژغورئ. خو هغوی په ورته ووایی چې که الله مونږ ته هدایت کړی وای نو بیا به مو تاسو ته لارښوونه کوله ، نو ځکه اوس هر څه له وخته تیر دي او هیڅ شی ګټه نلری. شیطان به دغ پر وکړی چې اوس خو فیصله سوې ده ، الله تاسو ته رښتیانی او ما دروا غجنه وعده درکړې وه ، لاکن تاسی بیا هم د الله خبره نه بلکی زما خبره واوریده. نو ځکه ما مه ملامتوئ بلکی خپل ځانونه ملامت کړئ او فعلاً به په ګډه عذاب زغمو (۳۵).

(۱): الرحمن: ۴۱. (۲): عبس: ۳۸-۳۹. (۳): القیامه: ۲۲-۲۳. (۴): یونس: ۲۲. (۵): القیامه: ۲۴-۲۵. (۶): الواقعه: ۷. (۷): الواقعه: ۸. (۸): الواقعه: ۹. (۹): الواقعه: ۱۰-۱۴. (۱۰): القیامه: ۱. (۱۱): الفاتحه: ۴ ؛ الحجر: ۳۵ ؛الانفطار: ۱۷-۱۸ ؛ البقره: ۱۷۴. (۱۲): البقره: ۸ ، ۲۲ ، ۱۲۲ ؛ النسأ: ۴ ؛ العنکبوت: ۲۳. (۱۳): البقره: ۸۵ ، ۱۱۳ ؛ آل عمران: ۷۷ ؛ النسأ: ۱۴۱ ؛ الانعام: ۱۲ ؛ القیامه: ۱ ، ۶. (۱۴): هود: ۲۶ ؛ الزخرف: ۶۵. (۱۵): الروم: ۵۶. (۱۶): ق: ۴۴. (۱۷): التغابُن: ۹. (۱۸): الانسان: ۲۷. (۱۹): الشوری: ۷ ؛ التغابن: ۹. (۲۰): ص: ۱۲ ، ۲۶ ، ۵۳ ؛ الغافر: ۲۷. (۲۱): مریم: ۳۹. (۲۲): النسأ: ۳۹. (۲۳): ق: ۴۲. (۲۴): القمر: ۸. (۲۵): المدثر: ۹. (۲۶): الانعام: ۱۵ ؛ یونس: ۱۵ ؛ مریم: ۳۷ ؛ الزمر: ۱۳ ؛ المطففین: ۵. (۲۷): الصفت: ۲۱ ؛ الدخان: ۴ ؛ المرسلت: ۱۴ ؛ النبأ: ۱۷. (۲۸): هود: ۱۰۳. (۲۹): الواقعه: ۵۰. (۳۰): البروج: ۲. (۳۱): ق:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۰. (۳۲): الاعراف: ۱۴؛ الحجر: ۳۲؛ المومنون: ۱۰۰؛ الشعرأ: ۸۷؛ الصفت: ۱۴۴؛ ص: ۷۹. (۳۳): آل عمران: ۱۸۵. (۳۴): الحدید: ۱۲. (۳۵): ابراهیم: ۲۱-۲۲.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې اتلسم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومیږي د قرآن پوهنې ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده. دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وایي. هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دایې د اتلسمې روژې لپاره اتلسم سوغات ، (ن. صمد)

د قران سره مرکه (اتلسمه برخه) :

پوښتنه: د قیامت په ورځ به د انسان د بې وسۍ او ناتوانۍ حالت څنګه وي ؟
ځواب: د هیچا او هیڅ شي په فکر کې به نه وي بلکې صرف د ځان په غم کې به وي (۱) .

پوښتنه: کله چې د محشر پر میدان کافران او منکران د الله تعالی په وړاندې ودریږي ، نو لوی خدای به څه پوښتنه ورڅخه وکړي ؟
ځواب: الله به د کافرانو او منکرانو څخه وپوښتي چې څنګه سو ؟ آیا دا بیرته راژوندي کېدل او راټولېدل مو حقیقت نه دی ؟ هغوی به فریاد وکړي چې هو کې. خو الله به دردناک عذاب پر مسلط کړي (۲) .

پوښتنه: آیا راته ویلای سې چې د محشر پر میدان به د جنتي خلکو او دوږخي خلکو د روانېدو صحنه څنګه وي ؟
ځواب: نیک او پرهیزګاره انسانان به د میلمنو غوندې د الله لخوا وروبلل سي ، خو ګنهکاران به په ځغلولو او کشولو دوږخ ته شړل کیږي (۳) .

پوښتنه: کله چې دوږخیان مخ پر دوږخ د شړلو په حال کې وي ، نو پر لاری به خپل تر منځو شخړه سره ولري که یا ؟ که وي ، نو څه به سره وایي ؟
ځواب: هغوی به اعتراف وکړي چې هو کې ، موږ کافران وو. یوه ډله به پر بله ډله لعنت ووایي او الله ته به شکایت وکړي چې دغو کسانو موږ ګمراه کړي وو ، دوی ته د اور شدید عذاب ورکړه. خو الله به دواړو خواوو ته سخت عذاب ورکړي نو ځکه به لومړنۍ ډله هغې بلې ته ووایي چې تاسو خو زموږ لپاره ډیر عذاب غوښت ، اوس تاسې هم زموږ تر څنګ د دې ستر اور میلمانه سئ (۴) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: تا مخکې راته وویل چې ما په خپل متن کې د قیامت ورځ د غم ، حسرت ، پښیمانۍ ، افسوس او عذاب ورځ بللې ده. آیا په مجموع کې د منکرانو ، کافرانو ، ظالمانو او ګنهکارانو عام حالت راته ویلای سې چې په څه مصیبت به اخته وي ؟ او څه افسوس او پښیماني به کوي ؟

ځواب: ډیر مهم سوال دی وکړ ، نو په ښه غور ورته ځیر سه:

د قیامت ورځ د کفارو ، منافقانو ، مجرمانو ، ظالمانو او ګنهکارانو لپاره د غم او ناورین سخته ورځ او د پښیمانۍ صحنه ده (۵) . د غسې انسانان به د نهیلۍ او پښیمانۍ اوښکې تویوي ، لاسونه به موښي ، سر به وهي ، چیغې او کریږې به وهي چې زما پر ځای زما اولاد ، زما میرمن ، زما ورور ، زما کورنۍ ، زما قوم او د نړۍ ټول انسانان ونیسه خو ما پریږده (۶) . مړینې ته به نارې وهي ، بیرته ژوند به وغواړي ، پر خپلو غلطیو او ګناهونو به اعتراف وکړي (۷) . د الله او د هغه د رسول د اطاعت یقین به ورکړي ، د نیک او مؤمن کېدو ژمنه به وکړي. خو دا ټولې زارۍ او پښېمانۍ به ځای و نه نیسي ، دا ځکه چې هر شی او هر کار خپل وخت لري خو په دې ورځ به هغه ټول پای ته رسېدلي وي. هغوی به وایي چې کاشکې زما اعمال نامه نه راکول کېدای ، زه نه پوهېدای چې زما حساب څه دی ، کاشکې په دنیا کې مړینه وروستۍ پریکړه وای (۸) ؛ کاشکې د جزا ورځ لیرې وای (۹) ؛ کاشکې مځکه وچاودی او زه په هغه کې ورک سم (۱۰) ؛ کاشکې الله زما په عذاب کې صرف یوه ورځ راکمه کړي (۱۱) ؛ کاشکې زه خاورې وای (۱۲) ؛ ډیر افسوس ، د قیامت په هکله چې سخته غلطي را څخه سوې ده (۱۳) .

پوښتنه: الله دې هر انسان ته هدایت او هر مسلمان ته عنایت ولوروي. ما داسې اورېدلي دي چې دوږخ څو طبقې لري ، آیا دا خبره رښتیا ده ؟ که وي ، نو څو طبقې دي ؟

ځواب: هو ، دوږخ اووه طبقې لري چې د لوړې څخه مخ پر کښته په دې ډول دي:

۱- جهنم (۱۴) ؛

۲- السعیر (۱۵) ؛

۳- لظی (۱۶) ؛

۴- حُطمه (۱۷) ؛

۵- سقر (۱۸) ؛

۶- جحیم (۱۹) ؛

۷- هاویه (۲۰) ؛

پوښتنه: الله دې هر مؤمن د دوږخ له اوره وساتي او د هدایت په نور دې یې منور کړي تر څو له د غسې دایمي مصیبته خلاص او په امان سي. تا مخکې وویل چې د قیامت ورځ ډیر ستر او ستونځمن ساعت دی چې آسمان او مځکه به د خپل اوسني حالت څخه بدلون مومي. نو آیا پوښتلای سم چې په هغه ورځ به آسمان په څه حالت کې وي ؟ او مځکه به څنګه بدلیږي ؟ یعنی دواړو ته به څه ورپیښیږي ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: هو ، آسمان او مځکه دواړه د خپل اوسني حالت څخه بدلون مومي (۲۱) . آسمان به لوګی یعنې دود ونیسي (۲۲) ، سخت به وریږدي (۲۳) ، څیرې به سي او وبه چاودي (۲۴) . مځکه به سخته وښوري (۲۵) ، یعنې مځکه او غرونه به سخت وریږدي (۲۶) او سخته زلزله به وسي (۲۷) . هر څه به یې د سترګو په رپ کې دباندې راووزي (۲۸) او هواره به سي (۲۹) .

پوښتنه: نو په دغسې یو غیر تصوري او بحراني حالت کې به د سمندرونو څه حال وي او دومره ډیري اوبه به یې چیري ځي ؟
ځواب: د سمندرونو اوبه به دونه تودې سي چې و به ایشي (۳۰) او د جوش په حال کې به سره ګډې سي (۳۱) .

پوښتنه: د داسې صحنې انځورول خو بالکل د انساني دماغ څخه بهر او په رښتیا هم د بیرې وړ دي. آیا راته ویلای سې چې د لمر او سپوږمۍ حال به څه وي ؟ ځکه ، هغه دواړه خو هم د همدې آسمان یوه کوچنۍ حصه ده. آیا هغوی به پر خپل اوسني حالت پاته وي او که به تغییر مومي ؟
ځواب: لمر او سپوږمۍ به هم اساسي بدلون مومي ، یعنې لمر به راخطا کیږي (۳۲) ، سپوږمۍ به خسوف ونیسي (۳۳) ، او لمر به ورسره یو ځای سي (۳۴) .

پوښتنه: لوی الله دی هر مسلمان په دغه سخت امتحان کې بریالی کړي او سر له اوسه باید توبه ورته برابره کړي تر څو له دوږخه په امان او د جنت میلمه سي. آیا دا رښتیا ده چې د جنت باغونه څو ډوله دي او هر یو یې خپل نوم لري ؟ که وي ، نو یو څو نمونه یې راښوولای سې تر څو هر مؤمن تیر هیر کړي ، رښتیانۍ توبه وکړي او سر له اوسه هغه ته د ورتګ لپاره واقعي چمتوینه ونیسي ؟
ځواب: هو ، جنت څو خورا ښکلي ، جذاب او له تصوره وتلي په زړه پوری باغونه لري چې مهم یې دا دي:
۱ـ روضت الجنة (۳۵) ؛
۲ـ جنة الخلد (۳۶) ؛
۳ـ جنة عالیه (۳۷) ؛
۴ـ جنت عدن (۳۸) ؛
۵ـ جنت الفدوس (۳۹) ؛
۶ـ جنة الماوی (۴۰) ؛
۷ـ جنت نعیم (۴۱) ؛

(۱) : عبس: ۳۴ـ۳۷ . (۲) : الانعام: ۳۰ . (۳) : مریم: ۸۵ـ۸۷ . (۴) : الاعراف: ۳۷ـ۳۹ . (۵) : الفرقان: ۲۷ .
(۶) : المعارج: ۱۱ـ۱۴ . (۷) : المومن: ۱۱ . (۸) : الحاقه: ۲۵ـ۳۰ . (۹) : آل عمران: ۳۰ . (۱۰) : النسأ: ۴۲ . (۱۱) :

(c) ketabton.com: The Digital Library

الْمومن: ۱۱. (۱۲) : النسأ : ۴۰. (۱۳) : الانعام: ۳۱. (۱۴) : ابراهیم: ۲۸ ـ ۲۹ ؛ النسأ : ۹۳ ؛ مریم: ۸۲ ؛ النسأ : ۲۱. (۱۵) : الاسرأ : ۹۷ ؛ الحج: ۴ ؛ لقمن: ۲۱ ؛ الملک : ۱۱. (۱۲) : المعارج: ۱۲. (۱۷) : الهُمزه: ۴ ـ ۷. (۱۸) : القمر : ۴۹ ؛ المدثر : ۲۲ ـ ۲۹ ، ۴۲. (۱۹) : الانفطار : ۱۴ ؛ المایِّده: ۱۰ ، ۸۲ ؛ الحدید : ۱۹ ؛ الطور : ۱۸. (۲۰) : القارعه: ۸ ـ ۱۱. (۲۱) : ابراهیم: ۴۸. (۲۲) : الدُخان: ۱۰. (۲۳) : الطور : ۹. (۲۴) : الحاقه: ۱۲ ؛ التکویر : ۱۱ ؛ الانشقاق: ۱ ؛ الرحمن: ۳۷. (۲۵) : الواقعه: ۲. (۲۲) : المزمل: ۱۴. (۲۷) : الزلزال: ۱. (۲۸) : ق: ۴۴ ؛ الانشقاق: ۴. (۲۹) : الکهف: ۴۷ ؛ الانشقاق: ۳. (۳۰) : التکویر: ۲. (۳۱) : الانفطار: ۳. (۳۲) : التکویر: ۱. (۳۳) : القیامه: ۸. (۳۴) : القیامه: ۹. (۳۵) : الشوری: ۲۲. (۳۲) : الفرقان: ۱۵. (۳۷) : الحاقه: ۲۲ ؛ الغاشیه: ۱۰. (۳۸) : التوبه: ۷۲ ؛ الرعد : ۲۳ ؛ النحل: ۳۱ ؛ الکهف: ۳۱. (۳۹) : الکهف: ۱۰۷ ؛ المومنون: ۱۱. (۴۰) : النجم: ۱۵ ؛ السجده: ۱۹. (۴۱) : الشعرأ : ۲۲ ؛ الواقعه: ۸۹ ؛ المعارج: ۳۸ ؛ یونس: ۹.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې نولسم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه» نومیږی د قرآن پوهنی ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده. دلته د قرآن کریم څخه پوښتنی کیږی او هغه د خپلو آیتونو له مخی ځوابونه وایی. هیله ده چی د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځی ، دا ځکه چی نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !
نو دایې د نولسمی روژې لپاره نولسم سوغات ، (ن. صمد)

د قران سره مرکه (نولسمه برخه)

پوښتنه: نو د دې لپاره چی هر څوک د جنت څخه برخمن سی او د دوږخ له اوره نجات ومومی ، باید څه وکړی ؟
ځواب: هر څوک چی پر یوازیني الله ، د هغه پر ملایکو ، د هغه پر نبیانو ، د هغه پر کتابونو او د آخرت پر ورځ ایمان راوړی (۱) ، او خلک نیکو او ښه کارونو ته راوبولی ، د ښه اعمالو امر وکړی او د بدو یا ناوړه اعمالو څخه یې منع کړی نو هغوی بریمن او د فلاح او مراد څښتنان یعنی جنتیان دي (۲) .

پوښتنه: آیا ستا د احکامو پیروي او اطاعت حتمی دی ؟
ځواب: هو باالکل ، پر هر مسلمان فرض دی چی زما اوامر او احکام به منی (۳) .

پوښتنه: آیا ستا د کومی فیصلې څخه سرغړونه کېدای سی ؟
ځواب: یا قطعاً نه ، زما د هری پریکړی منل او عملی کول حتمی دی او په هغه کی استثنأ ځای نلری (۴) .

پوښتنه: که احیاناً داسی مسأله چی تا اشاره نه وی ورته کړې یا دې نه وی حل کړې نو باید څه وسی ؟
ځواب: په داسی حالت کی د رسول الله (ص) پر سُنت باید عمل وسی ، دا ځکه چی زما تر ټولو معتبره او مستنده تشریح همالته ده (۵) .

پوښتنه: که احیاناً داسی مسأله چی په سنت کی هم واضح نه وی ، نو بیا څه شي ته باید مراجعه وسی ؟
ځواب: په داسی حالت کی باید د امت د علماوو د اجماع پیروي وسی (۶) .

پوښتنه: آیا خپل څو اوامر او احکام راته ویلای سې ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: هو ولی نه. ما دوه ډوله احکام جاری کړي دي ، یو اوامر دي چی د هغو پر کولو می حُکم او امر کړی دی ، دوهم نواهی دي چی د هغو کول می منع کړي دي. دغو دواړو ته امر باالمعروف نهی عن المنکر ویل کیږی. زما ځو اوامر یا احکام چی کول یې حتمی دي دا دي:

۱ـ د لمانځه ټینګه پابندي (۷) .
۲ـ د روژې په میاشت کی روژه لرل (۸) .
۳ـ زکات ورکول (۹) .
۴ـ حج کول (۱۰) .
۵ـ د مور او پلار سره ښه چلند کول (۱۱) .
۶ـ فیصله په حق او عدالت سره کول (۱۲) .
۷ـ دعوت او تبلیغ کول (۱۳) .
۸ـ شاهدي په رښتیا سره ورکول (۱۴) .
۹ـ صحیح تول کول (۱۵) .
۱۰ـ د وعدې مراعاتول (۱۶) .

زما ځو نواهی یا منکرات چی باید ډډه ځنی وسی ، دا دي:

۱ـ شِرک کول (۱۷) .
۲ـ دروا غ ویل (۱۸) .
۳ـ غیبت کول (۱۹) .
۴ـ په وزن ، اندازه او تول کی کمیً کول (۲۰) .
۵ـ شراب څښل (۲۱) .
۶ـ قمار یا جُوا کول (۲۲) .
۷ـ سود کول (۲۳) .
۸ـ زنا کول (۲۴) .
۹ـ چټی مصرف یا اِسراف کول (۲۵) .
۱۰ـ د یتیمانو مال یا حق خوړل (۲۶) .

پوښتنه: دا خو ډیر ضروري او اړین معلومات وو. آیا پوښتلای سم چی د کومو شیانو خوړل حرام دي ؟

ځواب: د یو مسلمان لپاره د خنځیر (خوک) د غوښو خوړل ، مردار شیان ، وینه او هر هغه شی چی د الله تعالی د نوم یادولو څخه پرته ذبح سوئ وی ، د دې ټولو خوړل حرام دی (۲۷) .

پوښتنه: تا په خپلو پورتنیو حُکمونو کی له ټولو نه پر کوم حُکم ډیر ټینګار کړی دی ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: ما تر ټولو د لمانځه پر ادا کولو ډیر تأکید کړی دی او دا امر می په سلګونو واره تکرار کړی دی (۲۸).

پوښتنه: اوس به راسم دې پوښتنی ته چی د عبادت فلسفه څه ده ؟
ځواب: عبادت په اصل کی د الله تعالی د نعمتونو څخه د بنده د شکر څرګندونه ده (۲۹).

پوښتنه: آیا راته ویلای سې چی عبادت په څه شي پوری تړلی یا مربوط دی ؟
ځواب: عبادت هم د هر عمل غوندی د نیت په اخلاص پوری تړلی دی (۳۰).

پوښتنه: آیا د لمانځه تر ادا کولو مخکی اودس تازه کول حتمی دی ؟
ځواب: هو باالکل همدا سی ده (۳۱).

پوښتنه: نو چی دا سی ده ، اودس څنګه باید تازه سی ؟
ځواب: د اوداسه لپاره لومړی باید دواړه لاسونه تر بندونو پوری په اوبو پرېولل سی ، بیا د سر یوه حصه مسح کیږی او په پای کی دواړی پښې پرېولل کیږی (۳۲).

پوښتنه: که احیاناً د اوداسه لپاره اوبه پیدا نسی ، نو باید څه وکړو ؟
ځواب: په هغه صورت کی تیمُم باید وسی (۳۳).

پوښتنه: تیمم څنګه کیږی ؟
ځواب: په پاکه خاوره سره مخ او دواړه لاسونه مسح کیږی (۳۴).

(۱): البقره: **۱۳۲** ، **۱۷۷** ، **۲۸۵**. (۲): آل عمران: **۱۰۴**. (۳): الانعام: **۱۵۵** ؛ الاعراف: **۳** ؛ المایّده: **۴۴** ، **۴۵** ، **۴۷** ؛ لقمن: **۲۱** ؛ الزمر: **۵۵**. (۴): النور: **۵۱** ؛ المایّده: **۴۹** ؛ محمد: **۲۳**. (۵): النسأ: **۶۵** ، **۱۰۵** ؛ النحل: **۴۴** ، **۶۴** ؛ الاحزاب: **۲۱** ، **۳۶** ؛ الحشر: **۷**. (۶): النسأ: **۵۹** ، **۸۳** ، **۱۱۵**. (۷): النور: **۵۲** ؛ الروم: **۳۱** ؛ الحج: **۷۸** ؛ الانعام: **۷۲**. (۸): البقره: **۸۳** ، **۱۸۵**. (۹): النور: **۵۲** ؛ الحج: **۷۸** ؛ المزمل: **۲۰** ؛ المجادله: **۱۳**. (۱۰): آل عمران: **۹۷** ؛ الحج: **۲۶-۲۷**. (۱۱): الاسرأ: **۲۳** ؛ الاحقاف: **۱۵** ؛ النسأ: **۳۶**. (۱۲): المایّده: **۸** ؛ النسأ: **۵۸** ؛ النحل: **۹۰**. (۱۳): آل عمران: **۱۰۴** ، **۱۱۰** ؛ البقره: **۱۴۳** ؛ التوبه: **۷۱**. (۱۴): المایّده: **۸** ؛ النسأ: **۱۳۵**. (۱۵): الاسرأ: **۳۵** ؛ الرحمن: **۹** ؛ الانعام: **۱۵۳**. (۱۶): المایّده: **۱** ؛ الاسرأ: **۳۴** ؛ الانعام: **۱۵۳**. (۱۷): النسأ: **۳۶** ؛ الانعام: **۱۴** ، **۱۵۲** ؛ الروم: **۳۱**. (۱۸): الحج: **۳۰** ؛ الفرقان: **۷۲**. (۱۹): الحجرات: **۱۲**. (۲۰): الرحمن: **۹** ؛ المطففین: **۳** ؛ هود: **۸۴**. (۲۱): المایّده: **۹۰-۹۱**. (۲۲): المایّده: **۹۰-۹۱**. (۲۳): البقره: **۲۷۵** ، **۲۷۸** ؛ آل عمران: **۱۳۰**. (۲۴): الاسرأ: **۳۲** ؛ الفرقان: **۶۸** ؛ الممتحنه: **۱۲**. (۲۵): الاعراف: **۳۱** ؛ الانعام: **۱۴۱** ؛ الفرقان:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۷. (۲۶): الانعام: ۱۵۲؛ الاسرأ: ۳۴؛ النسأ: ۱۰. (۲۷): البقره: ۱۷۳؛ النحل: ۱۱۵. (۲۸): البقره: ۳، ۱۵۳، ۱۷۷، ۲۳۸، ۲۷۷؛ النسأ: ۱۰۲؛ المایَّده: ۲؛ هود: ۱۱۴؛ الحج: ۴۱. (۲۹): العنکبوت: ۱۷؛ الکوثر: ۱-۲؛ قریش: ۱-۴؛ النحل: ۱۱۴؛ الزخرف: ۲۴. (۳۰): الزمر: ۲، ۳، ۱۱، ۱۴؛ الحج: ۳۷. (۳۱): المایَّده: ۲. (۳۲): المایَّده: ۲. (۳۳): المایَّده: ۲. (۳۴): المایَّده: ۲.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې شلم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومیږي د قرآن پوهنې ډېره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده. دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وايي. هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !
نو دایې د شلمې روژې لپاره شلم سوغات ، (ن. صمد)

د قران سره مرکه (شلمه برخه)

پوښتنه: آیا د لمونځ ادا کول فرض دی ؟
ځواب: هو باالکل ، پر هر مسلمان د لمانځه ادا کول فرض دی (۱) .

پوښتنه: آیا د یو مساپر لپاره په لمانځه کی قصر (لږېدنه) جایز ده که یا ؟
ځواب: هو باالکل جایز ده (۲) .

پوښتنه: آیا تر لمانځه مخکې اذان باید وسی که یا ؟
ځواب: هو اذان باید وسی (۳) .

پوښتنه: آیا تا د جمعې د لمانځه د ادا کولو حُکم هم کړی دی ؟
ځواب: هو ، کړی می دی (۴) .

پوښتنه: آیا د جنازې لمونځ هم حتمی دی ؟
ځواب: هو ، د هر مسلمان تر وفات وروسته هغه ته باید د جنازې لمونځ ورکړه سی خو د یو غیر مسلمان لپاره د جازې د لمانځه اجازه نسته (۵) .

پوښتنه: د روژې په باره کی څه حُکم کوې ؟
ځواب: پر مسلمانانو د روژې په میاشت کی روژه لرل فرض دی (۶) .

پوښتنه: آیا پوښتلای سم چې د روژې نیولو حکمت څه دی ؟
ځواب: روژه د تقوا یا پرهېزګارۍ د حصول تر ټولو ښه ذریعه ده (۷) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: آیا دا رښتیا ده چې د زکات ورکول اختیاري دی ؟
ځواب: یا ، پر هر هغه مسلمان چې اړونده حد یا نصاب یې پوره کړی وی ، د زکات ورکول فرض دی (۸) .

پوښتنه: نو د زکات ګټې څه دي ؟
ځواب: د زکات څو فایدې په لاندې ډول دي:
۱ـ په هغه سره د بېوزلو او مسکینانو اړتیاوې پوره کیږي (۹) .
۲ـ په هغه سره شتمني په یو ځای کې نه زخیره کیږي (۱۰) .
۳ـ په هغه سره مال او شتمنی پاک کیږي (۱۱) .
۴ـ په هغه سره الله ته نږدېکت ډېرېږي (۱۲) .

پوښتنه: زکات کومو کسانو ته ورکول کېدای سی ؟
ځواب: زکات دغو کسانو او مراجعو ته ورکول کېدای سی: غریبان ، فقیران ، زکات ټولونکي ، مساپر ، هغه غیر مسلمانان چې په زړونو کې یې د دین سره مینه پیدا کول مقصد وی ، د مریانو د آزادولو لپاره ، د پوروړو د پور ادا کولو لپاره ، او د الله په لاره کې (۱۳) .

پوښتنه:آیا پر پخوانیو امتونو هم لمونځ ، روژه او زکات فرض وو که صرف پر محمدی امت باندی ؟
ځواب: پر ټولو پخوانیو امتونو هم لمونځ ، روژه او زکات فرض وو (۱۴) .

پوښتنه:آیا د حج کول هم حتمی دی که یا ؟
ځواب: هو ، پر هر هغه مسلمان چې مالی وس یې ولری په ژوند کې یو ځل د بیت الله حج فرض دی (۱۵) .

پوښتنه: اوس به یوه بله مسأله مطرح کړم او هغه دا چې آیا جهاد هم فرض دی که یا ؟
ځواب: هو ، پر مسلمان د الله په لاره کې جهاد فرض دی (۱۶) .

پوښتنه: الهی ذکر څنګه باید وسی او ګټې یې څه دي ؟
ځواب: ذکر باید په هغه طریقه سره وسی چې الله او رسول یې هدایت فرمایلی دی (۱۷) . باید متوجه اوسې چې د الله حمد او ثنا (۱۸) ، تسبیح (۱۹) ، تکبیر (۲۰) ، شکر (۲۱) ، لمونځ (۲۲) او زما تلاوت (۲۳) ټول په الهی ذکر کې شامل دي. د الله ذکر هر وخت او په هر حالت کې باید وسی (۲۴) . هغه انسان چې د الله ذکر نه کوی شیطان پر مسلط کیږي (۲۵) او ژوند یې لنډ او تنګ وی (۲۶) . د الهی ذکر څخه زړه ډاډمن کیږي (۲۷) .

پوښتنه: ډېر په زړه پوری او ګټور معلومات وو . آیا راته ویلای سې چې کوم ډول دُعا قبلیږي ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: هره دعا چې د الهی اطاعت د جذبې څخه په اخلاص سره وسی الله یې قبلوی (۲۸).

پوښتنه: آیا تا کومه دعا ښوولې هم ده ؟
ځواب: هو باالکل ، ما ډیری دعاوی ښوولی دي چی د هغو څخه یوه یې دا ده:
رَبنا آتِنا فِی الدُنیا حَسَنته وَفِی الاخِرَتِ حَسَنته وَقِنا عَذابَ النار. یعنی: اې زما ربه ! په دنیا او آخرت دواړو کی ښېګڼه را عطأ کړه او د دوږخ له اوره می وژغوره (۲۹).

(۱): البقره: ۳ ، ۱۵۳ ، ۲۳۸ ، ۲۷۷ ؛ النسأ: ۱۰۳ ؛ المایِّده: ۶ ؛ هود: ۱۱۴ ؛ الحج: ۴۱. (۲): النسأ: ۱۰۱. (۳): المایِّده: ۵۸ ؛ الجمعه: ۹. (۴): الجمعه: ۹. (۵): التوبه: ۸۴. (۶): البقره: ۱۸۳ ، ۱۸۵. (۷): البقره: ۱۸۳. (۸): التوبه: ۶۰ ؛ البینه: ۵ ؛ البقره: ۱۱۰ ؛ الحج: ۷۸ ؛ النور: ۵۶. (۹): المعارج: ۲۴-۲۵ ؛ البقره: ۱۷۷. (۱۰): الحشر: ۷. (۱۱): التوبه: ۱۰۳ ؛ الیل: ۱۸ ، ۲۷. (۱۲): التوبه: ۹۹. (۱۳): التوبه: ۶۰. (۱۴): الانبیأ: ۷۳ ؛ البقره: ۱۸۳ ، ۸۳ ؛ المایِّده: ۱۲ ؛ مریم: ۳۱ ، ۵۵. (۱۵): آل عمران: ۹۷ ؛ الحج: ۲۶-۲۷. (۱۶): الحج: ۳۹-۴۰ ؛ البقره: ۱۹ ، ۲۱۶ ، ۲۴۴ ؛ التوبه: ۲۹ ، ۷۳ ، ۱۲۳ ؛ النسأ: ۷۴-۷۵. (۱۷): البقره: ۱۲۸ ، ۱۹۸ ، ۱۸۵ ، ۲۳۹ ؛ الحج: ۳۷. (۱۸): الاسرأ: ۱۱۱ ؛ الحجر: ۹۸ ؛ التوبه: ۱۱۲ ؛ طه: ۱۳۰ ؛ الروم: ۱۸. (۱۹): طه: ۳۴ ؛ آل عمران: ۴۱ ؛ الواقعه: ۷۴ ، ۹۶ ؛ الاعلی: ۱ ؛ النصر: ۳. (۲۰): الاسرأ: ۱۱۱ ؛ المدثر: ۳. (۲۱): البقره: ۱۵۲ ، ۱۷۲ ؛ النحل: ۱۱۴ ؛ العنکبوت: ۱۷ ؛ الزمر: ۶۶. (۲۲): طه: ۱۴ ؛ الجمعه: ۹ ؛ العنکبوت: ۴۵ ؛ الاعلی: ۱۵ ؛ النسأ: ۱۴۲. (۲۳): فاطر: ۲۹ ؛ البقره: ۱۲۱ ؛ الاحزاب: ۳۴. (۲۴): آل عمران: ۱۹۱ ؛ النسأ: ۱۰۳ ؛ الدهر: ۲۵. (۲۵): المجادله: ۱۹. (۲۶): طه: ۱۲۴. (۲۷): الرعد: ۲۸ ؛ الاحزاب: ۳۵ ؛ الزمر: ۲۳. (۲۸): ابراهیم: ۳۹ ؛ الاعراف: ۵۵ ؛ البقره: ۱۸۶ ؛ الاحقاف: ۱۵. (۲۹): البقره: ۲۰۱.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې یوویشتم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومیږي د قرآن پوهنې ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده . دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وايي . هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !
نو دايې د یوویشتمې روژې لپاره یوویشتم سوغات ، (ن.صمد)

د قران سره مرکه (یوویشتمه برخه) :

پوښتنه: نن الحمد لله غیر مسلمانانو ته هم دا ثابته سوې ده چې ستا متن کاملأ د اخلاقي او بشري معیارونو څخه ډک دی ، او ځکه نو هغوی جوپه جوپه مسلمانان کیږي. آیا کولای سې چې خپلې څو اخلاقي ښوونې را ته وواېې تر څو دوستان سرلوړي او دښمنان سرځوړي سی ؟
ځواب: هو ، دا خو واضح حقیقت دی چې زما متن د روزنیزو او اخلاقي ارزښتونو ، ښوونو او معیارونو څخه ډک دی چې څو نمونې به یې دا سی دروښییم:

۱ـ رښتیا ویل او د درواغو څخه ډډه کول (۱) .
۲ـ د چا له غیبته ځان ساتل (۲) .
۳ـ شاهدي په رښتیا سره ورکول (۳) .
۴ـ یو پر بل عیب نه تړل یا د چا عیب نه لټول (۴) .
۵ـ د هر ډول بې حیایی څخه ځان ساتل (۵) .
۶ـ پر چا بد ګوماني نه کول (۶) .
۷ـ په هر حالت کې عدالت او انصاف کول (۷) .
۸ـ په چا ملنډې یا ریشخند نه وهل (۸) .
۹ـ ښه خبرې او مجلس کول (۹) .
۱۰ـ څوک په بد یا ناوړه نوم سره نه بلل (۱۰) .
۱۱ـ د ستونزو پر مهال صبر کول (۱۱) .
۱۲ـ پر چا ظلم نه کول (۱۲) .
۱۳ـ خیانت نه کول (۱۳) .
۱۴ـ پر نعمت باندې شکر کول (۱۴) .
۱۵ـ حسد او غرور نه کول (۱۵) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۲ـ د چا مال ناحقه یا د رشوت په توګه نه اخیستل (۱۲) .
۱۷ـ د عفوی او معافۍ څخه کار اخیستل (۱۷) .
۱۸ـ قهر او غصه نه کول (۱۸) .
۱۹ـ وعده خلافي نه کول (۱۹) .
۲۰ـ د نیکیو یا ښېګڼو خپرول او د بدیو څخه ځان ژغورل یا له منځه وړل (۲۰) .

پوښتنه: ډیر ارزښتمن او ضروری معلومات دي راکړل. آیا تا د مجلس د آدابو ښوونه هم کړې ده ؟
ځواب: هو ، ما ایمان والاوو ته مجلسی آداب هم ورښوولي دي. مثلاً که یو ځای ډیر خلک ناست وی او د دباندی څخه نور کسان راسي نو له مخکی څخه ناستو کسانو ته لازمه ده چی یو تر بله ډیر سره نږدې سی او نوو کسانو ته ځای ورکړی (۲۱) . په مجلس کی غالمغال او ناري د مجلس د آدابو خلاف کار دی (۲۲) .

پوښتنه: آیا تا د تقوا غوره کولو هڅونه هم کړې ده که څنګه ؟
ځواب: هو ، ما خلکو ته حُکم کړی دی چی په هر حالت کی د الله څخه وبیریږی او د هغه د نافرمانۍ د ناوړه پایلی څخه ځانونه وژغوری (۲۳) .

پوښتنه: آیا بُتانو ته د ښکنځلو اجازه سته که یا ؟
ځواب: یا ، قطعاً د نورو ادیانو او بتانو د سپکاوي اجازه نسته (۲۴) .

پوښتنه: پر وعده څوک ټینګ دئ او څوک یې خلاف دئ ؟
ځواب: الله پر خپله وعده ډیر ټینګ دی او شیطان ډیر وعده خلافه دی (۲۵) .

پوښتنه: آیا کوم ناوړه یا غلط بیان جایز دی ؟
ځواب: یا هیڅکله نه. بلکی الله به د هر ډول غلط بیان پوښتنه کوی (۲۶) .

پوښتنه: تر ټولو ښه کسان (خلایق) څوک دي ؟
ځواب: هغه دي چی حق ومنی او د ایمان او صالح یعنی ښه عمل لاره غوره کړی (۲۷) .

پوښتنه: نو تر ټولو بد کسان څوک دي ؟
ځواب: هغه کسان چی د حق تر راتللو وروسته بیا هم د هغه په وړاندی ړانده ، کاڼه او ګونګیان وی ، یعنی انکار ورڅخه وکړی (۲۸) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: تا مخکی د عیب څخه د ځان ژغورنی اصل ته اشاره وکړه. خو تر کومه ځایه چی عملاً لیدل کیږی تقریباً ټوله اسلامی نړی منجمله ډیرئ افغانان د غیبت سره دومره زیات روږد سوي چی آن معتاد یا عمليان يې ګرځېدلي دي. د دغسی کسانو لپاره ستا تنبیه څه ده ؟ او هغوی باید له دې مصیبته د خلاصون په خاطر څه وکړی ؟

ځواب: ما واضحاً امر کړی دی چی د یو بل غیبت مه کوئ او آیا تاسو غواړئ چی د خپل مړه ورور غوښی وخورئ ؟ نو که په رښتیا هم مسلمانان یاست باید له دغه شنیع او کرغیړن عمله جداً ځانونه وژغورئ (۲۹) . که د غیبت کوم مجلس شروع وی نو د مخنیوی او ځان ژغورنی ډیره ښه چاره يې دا ده چی باید له دغسی مجلسه ووزئ او تر هغو پوری بیرته ورنسیً چی غیبت پای ته نه وی رسېدلی ، که نه غیبت ویونکي او د هغه اورېدونکي دواړه یو برابر ګنهکاران دي (۳۰) .

پوښتنه: په همدې ارتباط عُلمأ او پوهان وایی چی غیبت او چُغلی (نمامی) د ترازو دوې پلې دي ، یعنی دا چی غیبت او چغلی اکثرأ سره تړلي وی. په دې هکله ستا اخلاقی ښوونه څه ده ؟آیا دغسی ارتکاب د شیطان د وظیفې مخته وړنه نه ده ؟

ځواب: ما په شدیدو الفاظو سره د هر هغه انسان اطاعت منع کړی دی چی ډیر قسمونه اخلی ، د بل چا عیب لټوی او په چغلیو بوخت وی ، دا ځکه چی دغسی کسان د مسلمانانو خپل منځي محبت په عداوت سره بدلوی (۳۱) . نو د سمون ښه طریقه يې دا ده چی که یو فاسق انسان دغسی خبر درته راوړي ، په هغه هکله تحقیق او ګروېږنه وکړه بلکی په پټو سترګو يې مه منه (۳۲) .

(۱) : الاحزاب: ۳۵ ، ۷۰ ؛ النسأ : ۹ ؛ آل عمران: ۱۷ . (۲) : الحجرات: ۱۲ . (۳) : المایَده: ۸ ؛ النسأ : ۱۳۵ . (۴) : الحجرات: ۱۱ . (۵) : الاعراف: ۲۳ ؛ الانعام: ۱۵ ؛ الشوری: ۳۷ ؛ النحل: ۹۰ ؛ النسأ : ۵ . (۲) : الحجرات: ۱۲ . (۷) : المایَده: ۸ ، ۴۲ ؛ النسأ : ۵۸ ، ۱۳۵ ؛ الشوری: ۱۵ ؛ النحل: ۹۰ . (۸) : الحجرات: ۱۱ . (۹) : الاسرأ : ۵۳ ؛ النسأ : ۵ ، ۹ ؛ الاحزاب: ۷۰ . (۱۰) : الحجرات: ۱۱ . (۱۱) : البقره: ۴۵ ، ۱۵۳ ؛ آل عمران: ۲۰۰ ؛ الانفال: ۴۶ . (۱۲) : البقره: ۲۷۹ ؛ آل عمران: ۵۷ ، ۱۴۰ ؛ الاعراف: ۴۴ ؛ الشوری: ۴۴ . (۱۳) : الانفال: ۲۷ ، ۵۸ ؛ یوسف: ۵۲ . (۱۴) : البقره: ۱۵۲ ، ۱۷۲ ؛ النحل: ۱۴۴ ؛ العنکبوت: ۱۷ . (۱۵) : الفلق: ۵ ؛ النسأ : ۵۴ ، ۳۲ ؛ النحل: ۲۳ ؛ المومن: ۳۵ ؛ لقمن: ۱۸ . (۱۲) : البقره: ۱۸۸ . (۱۷) : البقره: ۱۰۹ ، ۲۳۷ ؛ النسأ : ۱۴۹ ؛ الاعراف : ۱۹۹ ؛ التغابن: ۱۴ ؛ النور: ۲۲ . (۱۸) : الشوری: ۳۷ . (۱۹) : الاسرأ : ۳۴ ؛ النحل: ۹۱ ؛ الانعام: ۱۵۲ ؛ المایَده: ۱ ؛ الرعد : ۲۰ . (۲۰) : آل عمران: ۱۰۴ ، ۱۱۰ ؛ البقره: ۱۴۳ ؛ التوبه: ۷۱ . (۲۱) : المجادله: ۱۱ . (۲۲) : لقمن: ۱۹ . (۲۳) : آل عمران: ۱۰۲ ؛ البقره: ۱۹۴ ؛ النسأ : ۱ ، ۱۳۱ ؛ الانعام: ۷۲ . (۲۴) : الانعام: ۱۰۸ . (۲۵) : ابراهیم: ۲۲ ؛ الزمر: ۲۰ ؛ الروم: ۲ ؛ النسأ : ۱۲۰ ؛ الاسرأ : ۶۴ . (۲۲) : الاسرأ : ۳۲ . (۲۷) : البینه: ۷ . (۲۸) : البینه: ۷ ؛ الانفال: ۲۲ ، ۵۵ . (۲۹) : الحجرات: ۱۲ . (۳۰) : النسأ : ۱۴۰ . (۳۱) : القلم: ۱۱-۱۲ . (۳۲) : الحجرات : ۲ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې دوه ویشتم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومیږي د قرآن پوهنې ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده . دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وایي . هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دا یې د دوه ویشتمې روژې لپاره دوه ویشتم سوغات ، (ن.صمد)

د قران سره مرکه (دوه ویشتمه برخه) :

پوښتنه: نن هر چا منجمله کفارو ته هم دا ثابته سوې ده چې تا د کورنۍ او ټولنې په اړه ټول اساسي مسایل څیړلي او حل لارې دې ویلې دي. خو دا چې ځینې کسان اغماض کوي او نور بې خبره دي ، ګناه یا مسؤلیت د هغوی خپل دی. په دې اړه تا د کورنیز او ټولنیز ژوندانه په هکله څه هدایتونه لورولي دي ؟

ځواب: ما د انساني ټولنې د سمون او ښېګڼې لپاره ډیر هدایات کړي چې څو یې دا دي:

۱ـ ټول انسانان د انساني شرافت له مخې برابر دي دا ځکه چې ټول د آدم (ع) اولاد دي. د رنګ ، نسل ، ژبې او سیمې له مخې هیڅ ډول توپیر او امتیاز جایز نه دی (۱) .

۲ـ د فضیلت او ښېګڼې معیار تقوا ، ایمان او ښه (یعنې نیک یا صالح) عمل دی (۲) .

۳ـ انسانان د ایمان او کفر له مخې دوه ډوله دي چې یوه ډله یې ایمان لرونکي او بله یې بې ایمانه دي (۳) .

۴ـ ما د یو ښه ټولنیز ژوندانه د جوړښت لپاره نر او ښځې ته د نکاح امر کړی دی (۴) . میړه او میرمن باید خپل تر منځ په مینه او الفت سره ژوند وکړي (۵) . دواړه یو بل ته د لباس حثیت لري (۶) . هغوی دواړه یو بل سره تسکین کوي (۷) . دواړه یو پر بل مساوي حقوق لري (۸) . نارینه د کهول پالندوی او منتظم دی (۹) . هغه مسؤلیت لري چې د خپلې میرمنې او اولادو لپاره به نفقه ، اوسېدنځای او نوري لومړنۍ آسانتیاوې برابروي (۱۰) . ښځه د کور مِلکه ده (۱۱) . هغه باید د نامحرمو کسانو څخه سَتر وکړي (۱۲) . نارینه ته د څلورو میرمنو سره تر نکاح پورې اجازه سته خو که د هغوی تعداد تر یوې ډیروي نو د ټولو سره به مساوي او برابر سلوک کوي (۱۳) . نارینه په خورا اړین او خاص حالت کې خپلې میرمنې ته طلاق ورکولای سی (۱۴) . ماندینه د میړه څخه خُلع اخیستلای سي یعنې د مَهر د پرېښوولو په صورت کې طلاق غوښتلای سی (۱۵) .

۵ـ پر والدینو فرض ده چې اولادو ته صحیح روزنه ورکړي او دین ور وښیي (۱۶) .

۶ـ اولادونه باید د والدینو خدمت وکړي او ښه سلوک ورسره وکړي (۱۷) .

۷ـ صلهً رحمی ـ د خپلوانو سره ښه رویه ضروري ده (۱۸) .

۸ـ د مسکینانو او بېوزلو د اړتیاوو پوره کول د شتمنو مسؤلیت دی (۱۹) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

۹ ـ د ګاونډیانو (۲۰) او مساپرو سره هم باید ښه سلوک وسی (۲۱) .

پوښتنه: ډېره مننه د دې خورا اساسی او ضروری معلوماتو څخه. اوس به راسم دې ته چی آیا تا دې خورا مهمی مسألې ته هم اشاره کړې چی د کومو کومو ښځو سره نکاح نا روا یعنی حرامه ده ؟
ځواب: هو ، ما دې مسألې ته واضحاً اشاره کړې ده چی د کومو کومو ښځو سره نکاح نسی کېدای چی هغه دا دي:
مور ، لور ، خور ، عمه ، خاله ، وربره ، خورځه ، هغه مور چی شیدې یې رَودل سوي وی ، رضاعی یعنی د شیدو شریکه خور ، د مایني مور یعنی خواښې ، د بل میړه څخه د مایني لور یعنی بچه اندره ، د زوی ماینه یعنی مږور ، پر عین مهال د دوې خویندی ، یعنی چی میرمن ژوندۍ وی د هغې د خور سره نکاح حرامه ده (۲۲) .

پوښتنه: ماشوم ته تر کله باید مور خپلی شیدې ورکړی ؟
ځواب: د یو ماشوم د شیدو خوړلو موده دوه کاله ده (۲۳) .

پوښتنه: آیا د حیض یعنی ښځینه میاشتنۍ ناروغۍ پر مهال د مایني سره جنسی عمل روا دی ؟
ځواب: یا قطعاً نه ، بلکی ناروا دی (۲۴) .

پوښتنه: آیا راته ویلای سې چی ټولنیزی معاملې څنګه باید تر سره سی ؟
ځواب: هغه باید د خپل منځی سلا مشورو پر اساس تر سره سی (۲۵) .

پوښتنه: د مسلمانانو خپل منځي اړیکی باید څنګه وی ؟
ځواب: باید ورورګلویزه وی. دا ځکه چی ما واضحاً ویلی چی مسلمانان سره وروڼه دي (۲۶) . هغوی باید یو تر بله سره خواخوږي ، رواداره او دوستان وی (۲۷) . که احیاناً د مسلمانانو تر منځ شخړه پیښه سی ، نو د هغوی تر منځ باید د سولې راوستلو کوښښ وسی (۲۸) . هیڅ مسلمان اجازه نه لری چی پر بل مسلمان ورور باندی مسخرې او ټوکی وکړی یا هغه ته پیغور ورکړی او یا هم هغه په بد او ناوړه نوم سره وبولی (۲۹) . یا دا چی پر هغه شک او بد ګوماني وکړی یا د هغه د حالاتو پلټنه او جاسوسی وکړی او یا یې هم غیبت وکړی (۳۰) .

پوښتنه: دا خو بهترین او اړین معلومات وو . آیا راته ویلای سې چی ستا په نظر د یوې نمونه ای یا مثالی اسلامی ټولنی ځانګړتیاوی باید څه وی ؟
ځواب: زما په نظر د یوې مثالی ټولنې بېلګې او خصوصیات په دې ډول دي:
۱ ـ هغه باید د چا مستعمره نه بلکی آزاده او خپلواکه وی (۳۱) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲ـ په هغه کی باید امن او آرامي موجوده وی (۳۲) .
۳ـ د هغې افراد باید په کفر او شرک مبتلا نه وی بلکی ایمان لرونکي وی (۳۳) .
۴ـ پر هغه باید صرف او صرف الله واکمن وی ، یعنی الهی احکام پر مسلط وی (۳۴) .
۵ـ په هغه کی باید خدایی قانون نافذ وی (۳۵) .
۶ـ د هغې افراد باید لمونځ ادأ کړی او زکات ورکړی (۳۶) .
۷ـ د هغې افراد باید د ښېګڼی او اخلاقو یوه ټوټه وی او نور هم د ښېګڼو او اخلاقو خوا ته راوبولی. هغوی پخپله باید د بدیو څخه ځانونه وساتی او هم د بدیو او خرابیو څخه د نورو د منع کولو هڅی وکړی (۳۷) .
۸ـ د هغې د حکومت ټولی چاری باید د خپل منځي مشورو له مخی اجرا سی (۳۸) .
۹ـ د هغې مشر باید د ټولنی تر ټولو نیک عمله او صالح انسان وی (۳۹) .
۱۰ـ د هغې اوسېدونکي باید ټول د قانون پابنده او مراعاتونکي وی (۴۰) .
۱۱ـ په هغه کی باید هیڅوک هم تر قانون پورته نه وی یعنی څوک باید تر قانون اضافه امتیاز و نه لری (۴۱) .
۱۲ـ په هغې کی باید د رشوت او فساد (۴۲) ، سود (۴۳) ، بې حیایی (۴۴) ، بد اخلاقی (۴۵) ، قمار (۴۶) ، او شراب غوندی لعنتونه نه وی (۴۷) .
۱۳ـ په هغې کی هر چا ته باید د ژوندانه لومړنۍ اړتیاوی مهیا وی (۴۸) .
۱۴ـ په هغې کی باید د رایی آزادي او د رغنده انتقاد پوره آزادي موجوده وی (۴۹) .

(۱) : الحجرات: ۱۳ ؛ النسأ : ۱ ؛ الاسرأ : ۷۰ . (۲) : الحجرات: ۱۳ . (۳) : التغابُن: ۲ . (۴) : النسأ : ۳ ، ۲۵ ؛ النور: ۳۲ . (۵) : النسأ : ۱۹ ؛ الروم: ۲۱ . (۶) : البقره: ۱۸۷ . (۷) : الاعراف: ۱۸۹ ؛ الروم: ۲۱ . (۸) : البقره: ۲۲۸ . (۹) : النسأ : ۳۴ . (۱۰) : الطلاق: ۶ ؛ النسأ : ۳۴ . (۱۱) : الاحزاب: ۳۳ . (۱۲) : الاحزاب: ۵۹ ؛ النور: ۳۱ . (۱۳) : النسأ : ۱۳ ، ۱۲۹ . (۱۴) : البقره: ۲۲۹ ، ۲۳۱ ، ۲۳۲ ، ۲۳۷ ؛ الطلاق: ۱ . (۱۵) : البقره: ۲۲۹ . (۱۶) : مریم: ۵۵ ؛ لقمن: ۱۳ـ ۱۹ ؛ البقره: ۱۳۲ . (۱۷) : النسأ : ۳۶ ؛ البقره: ۸۳ ؛ الاسرأ : ۱۲۳ ؛ العنکبوت: ۸ ؛ لقمن: ۱۴ . (۱۸) : النسأ : ۳۶ ؛ البقره: ۸۳ ، ۱۷۷ ؛ النحل: ۹۰ ؛ الاسرأ : ۲۶ ؛ الروم: ۳۸ . (۱۹) : الاسرأ : ۲۶ ؛ البقره: ۸۳ ، ۱۷۷ ؛ النسأ : ۳۶ ؛ الروم: ۳۸ . (۲۰) : النسأ : ۳۶ . (۲۱) : الاسرأ : ۲۶ . (۲۲) : النسأ : ۲۳ . (۲۳) : البقره: ۲۳۳ ؛ لقمن: ۱۴ . (۲۴) : البقره: ۲۳۲ . (۲۵) : الشوری: ۳۸ ؛ آل عمران: ۲۵۹ . (۲۶) : الحجرات: ۱۰ ؛ التوبه: ۱۱ ؛ آل عمران: ۱۰۳ ؛ الاحزاب: ۵ ؛ البقره: ۱۷۸ . (۲۷) : التوبه: ۷۱ ؛ الفتح: ۲۹ ؛ المایِّده: ۵۴ ؛ الانفال: ۱ . (۲۸) : الحجرات: ۹ . (۲۹) : الحجرات: ۱۹ . (۳۰) : الحجرات: ۱۲ . (۳۱) : النور: ۵۵ ؛ الحج: ۴۱ ؛ الانفال: ۲۶ . (۳۲) : الاعراف: ۵۶ ؛ النور: ۵۵ ؛ البقره: ۲۰۵ ؛ القصص: ۸۳ ؛ ص: ۲۸ . (۳۳) : آل عمران: ۱۱۰ ؛ الروم: ۳۱ ؛ النور: ۵۵ ؛ فاطر: ۳۹ ؛ الصف: ۱۱ . (۳۴) : آل عمران: ۲۶ ، ۱۸۹ ؛ المایِّده: ۱۷ ؛ الانعام: ۵۷ ؛ الاعراف: ۵۴ ؛ التین: ۸ . (۳۵) : المایِّده: ۴۴ ، ۴۵ ، ۴۷ ؛ الاعراف: ۳ ؛ النور: ۵۵ ؛ الزمر: ۵۵ . (۳۶) : البقره: ۳ ، ۱۷۷ ، ۲۷۷ ؛ الروم: ۳۱ ؛ لقمن: ۴ ؛ البینه: ۵ . (۳۷) : آل عمران: ۱۱۰ ، ۱۰۴ ؛ التوبه: ۷۱ ، ۱۱۲ ؛ النحل: ۹۰ ؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

الحج: ۴۱ . (۳۸) : الشوری: ۳۸ ؛ آل عمران: ۲۵۹ . (۳۹) : الحجرات: ۱۳ . (۴۰) : النسأ : ۵۹ . (۴۱) : القصص: ۴ . (۴۲) : البقره: ۱۸۸ . (۴۳) : البقره: ۲۷۵ ، ۲۷۹ . (۴۴) : الاعراف: ۳۳ ؛ الانعام: ۱۵۱ ؛ الشوری: ۳۷ ؛ النحل: ۹۰ ؛ النسأ : ۲۲ . (۴۵) : النحل: ۹۰ ؛ آل عمران: ۱۰۴ ، ۱۱۰ ، ۱۱۴ ؛ الاعراف: ۱۵۷ ؛ التوبه: ۷۱ ، ۱۱۲ ؛ الحج: ۴۱ . (۴۶) : المایّده: ۹۰ ـ ۹۱ ؛ البقره: ۲۱۹ . (۴۷) : البقره: ۲۱۹ ؛ المایّده: ۹۰ ـ ۹۱ . (۴۸) : الذریت : ۱۹ ؛ المعارج: ۲۵ . (۴۹) : البقره: ۲۵۲ ؛ یونس: ۹۹ ؛ آل عمران: ۱۱۰ ؛ التوبه: ۷۱ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې درویشتم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومیږي د قرآن پوهنې ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده. دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وايي. هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دایې د درویشتمې روژې لپاره درویشتم سوغات ، (ن. صمد)

د قران سره مرکه (درویشتمه برخه) :

پوښتنه: آیا تا د انساني ټولنې د اقتصادي ژوندانه په هکله هم څه احکام لورولي دي ؟ که وی لطفاً یې راته ووایه.

ځواب: ما د انسان د سپما یېزه- ټولنیزه ژوندانه اړونده ځینې اصول او مقررات وضع کړي چې لنډیز یې په دې ډول دی:

۱- د هر انسان لپاره د مځکې د رزق د وسایلو څخه د خپلې برخې اخیستلو طبیعي حق خوندي دی (۱).

۲- په رزق کې هم د الله د نورو نعمتونو غوندې مساوات نسته ، یعنې الله چا ته ډیر او چا ته هم لږ ورکوی (۲).

۳- د هر انسان لپاره د ځانې او خصوصي مالکیت لرلو حق خوندي دی (۳).

۴- نسل وژنه حرامه ده ، که هغه حتی د ډیرې لوږې او غربت د خطر له امله هم وی (۴).

۵- صرف د حلالې طریقې څخه د مال او شتمنۍ ګټل روا دی ، بلکې د ناجایزه لارې څخه یې حصول حرام او منع دی (۵).

۶- د سود کاروبار حرام دی او هغه د الله او رسول سره د جنګ معنا لری (۶).

۷- پر نصاب لرونکو یعنی هغو کسانو چې تر اړتیا اضافه مال او شتمني ولری ، د زکات ادا کول فرض دی (۷). حال دا چې د مځکې پر حاصلاتو بیا عُشر یعنی د لسمي برخې ورکړه فرض ده (۸).

۸- د حلالې طریقې څخه ګټلې عاید باید یوازې په جایز ډول مصرف سی او اضافه خرڅي باید ونسی. اِسراف او تبذیر دواړه ناجایز دي (۹).

۹- باید د سپما څخه کار واخیستل سی (۱۰).

۱۰- ما د شتمنۍ ارتکاز یعنی ټول د څو کسانو په اختیار کی راتلل سخت غندلی دی (۱۱).

۱۱- د هر نفر تر مړینې وروسته د هغه پاته جایداد باید د هغه د وارثانو تر منځ په ټاکلې اندازه وویشل سی (۱۲).

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: د دې حياتي معلوماتو څخه ډېره مننه. آيا دا رښتيا ده چې ته د پانګوالي سره هم مخالف يې ؟
ځواب: هو ، دا صحيح ده او پورته مې هم اشاره ورته وکړه. زه د سرمايدارانه ذهنيت سخت مخالف يم (۱۳) . زما په نظر د ناروا لارو څخه عايد ترلاسه کول ، د هغه غونډول او ساتل او د الله په لاره کې يې نه مصرفول حرام دي. د دغسې اعمالو کونکي به د دوږخ د سخت عذاب سزاوار وي او په اور کې به کړيږي (۱۴) .

پوښتنه: يو ښه کارګر يا مزدور څوک دی ؟
ځواب: يو ښه کارګر يا کارکونکی هغه څوک دی چې:
۱ـ که د کوم کار اهل وی ، نو په هغه کې بايد نا اهل نسي (۱۵) .
۲ـ امين او اعتمادي وی ، بلکې خاين او خطا ايستونکی نه وی (۱۲) .

پوښتنه: د يو کارګر يا مزدور سره د هغه د کارفرما (سېټ يا باس) رويه بايد څنګه وی ؟
ځواب: د يو کارفرما لخوا د خپل کارګر يا مزدور سره لاندينی سلوک بايد وسی:
۱ـ د هغه څخه بايد د هغه له طاقته زيات کار وا نه خيستل سی (۱۷) .
۲ـ پر هغه بايد ظلم او زيادتی ونسی (۱۸) .
۳ـ د معاش يا مُزد ټاکل بايد د کارګر يا مزدور په موافقه تر سره کړي (۱۹) .

پوښتنه: اوس به يوه بله حساسه مسأله وپوښتم او هغه دا چې آيا د خلافت استقرار واجب دی ؟
ځواب: هو ، په يوه اسلامی ټولنه کی د خلافت شته والی واجب دی دا ځکه چی له دې پرته هغه سوچه اسلامی ټولنه نسی کېدای (۲۰) .

پوښتنه: ستا سياسی ښوونی يا تعليمات کوم دي ؟
ځواب: زما د سياسی ښوونو مهم ټکي دا دي:
۱ـ واک او حاکميت صرف د الله سره دی (۲۱) . د ټولو اختياراتو او صلاحيتونو اصلی څښتن صرف الله دی (۲۲) .
۲ـ د الله او رسول حُکمونه اساسی قانون يعنی تر ټولو ستر قانون دی (۲۳) چی د هغه منل او اطاعت پر هر مسلمان لازمی او حتمی دی (۲۴) .
۳ـ د دولت او حکومت هره مسأله او معامله بايد په خپل منځي سلامشورو سره حل او رفع سی (۲۵) .
۴ـ پر ولس باندی د سياسی واکمن (يعنی خليفه او سياسی مشر) اطاعت لازم دی خو شرط يې دا دی چی هغه به پخپله د خدای او رسول احکام عملی کوی او د معروفاتو (يعنی د اسلام مطابق ښه کارونو) امر به کوی (۲۲) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵ـ د خپل منځي شخړو او تربګنیو وروستۍ او غوڅه پریکړه د الله او رسول حُکم دی ، نه بل څه (۲۷) .
۲ـ د حکومت او دولت بنسټیز هدفونه دا دي:
الف ـ په هېواد کی د امنیت او ثبات قایمول (۲۸) .
ب ـ د ظلم او فساد له منځه وړل (۲۹) .
ج ـ عدالت او انصاف عملی کول (۳۰) .
د ـ حُدود الله یعنی الهی شریعت نافذول او د هغه حمایه او ساتنه کول (۳۱) .
ی ـ په پراخو ذریعو سره د ښېګڼو او نیکیو زیاتول ، د بدیو او ناخوالو محوه کول (۳۲) .

پوښتنه: په یو اسلامی حکومت کی د اتباعو یعنی رعیت اساسی حقوق کوم دي ؟
ځواب: په اسلامی حکومت کی خلکو ته زیات اساسی حقوق مهیا دي چی څو یې په لاندی ډول دي:
۱ـ د ځان ، مال او عزت ساتنی حق (۳۳) .
۲ـ د رایی د آزادۍ ، د وجدان د آزادۍ او د انتقاد د آزادۍ حق (۳۴) .
۳ـ د خپل خصوصی ژوندانه د تحفظ حق (۳۵) .
۴ـ د ظلم پر خلاف د ږغ پورته کولو حق (۳۶) .
۵ـ دا حق چی هر تبعه صرف د خپلو اعمالو مسؤل دی او د بل چا د عمل مسؤل او سزاوار نه دی (۳۷) .
۶ـ د ښېګڼی او سوکالۍ د کارونو لپاره د ټولنیزی آزادۍ حق (۳۸) .
۷ـ دا حق چی د هر محتاج تبعه د ژوندانه اساسی اړتیاوی باید تأمین سی (۳۹) .
۸ـ د مذهبی آزار څخه د ژغورنی حق (۴۰) .
۹ـ دا حق چی حکومت به د خپل رعیت د فرد فرد سره یو ډول رویه او چلند کوی (۴۱) .

(۱) : الاعراف : ۱۲ . (۲) : النحل : ۷۱ ؛ النسأ : ۳۲ ؛ الرعد : ۴۲ ؛ الاسرأ : ۳۰ ؛ العنکبوت : ۶۲ . (۳) : البقره : ۱۸۸ ؛ النسأ : ۲۹ . (۴) : الانعام : ۱۵۱ ؛ الاسرأ : ۳۱ . (۵) : البقره : ۱۲۸ ، ۱۸۲ ؛ النسأ ۲۹ ، ۱۰۰ . (۶) : البقره : ۲۷۵ ، ۲۷۹ . (۷) : التوبه : ۲۰ ؛ البینه : ۵ ؛ البقره : ۵ ، ۱۱۰ ؛ الحج : ۷۸ ؛ النور : ۵۶ . (۸) : الانعام : ۴۱ ؛ البقره : ۲۶۷ . (۹) : الانعام : ۱۴۱ ؛ الاعراف : ۳۱ ؛ الاسرأ : ۲۶ـ۲۷ . (۱۰) : الفرقان : ۶۷ ؛ الاسرأ : ۲۹ ؛ الاعراف : ۳۱ ؛ الانعام : ۱۴۱ . (۱۱) : الحشر : ۷ ؛ التوبه : ۳۴ـ۳۵ . (۱۲) : النسأ : ۷ ، ۳۳ . (۱۳) : التوبه : ۳۴ ، ۳۵ ؛ آل عمران : ۱۸۰ ؛ المعارج : ۱۸ ؛ الهُمزه : ۱ـ۹ . (۱۴) : التوبه : ۳۴ـ۳۵ ؛ آل عمران : ۱۸۰ . (۱۵) : القصص : ۲۶ . (۱۶) : القصص : ۲۶ . (۱۷) : القصص : ۲۷ . (۱۸) : القصص : ۲۷ . (۱۹) : القصص : ۲۷ . (۲۰) : آل عمران : ۱۰۴ ؛ الحج : ۴۱ ؛ التوبه : ۱۰۲ ؛ النور : ۲ ؛ البقره : ۱۷۸ . (۲۱) : آل عمران : ۲۶ ، ۱۸۹ ؛ المایِّده : ۱۷ ؛ الاعراف : ۵۴ ؛ الانعام : ۵۷ . (۲۲) : آل عمران : ۲۶ ، ۱۵۴ ؛ یس : ۸۳ ؛ البقره : ۲۰ ؛ المایِّده : ۱۲۰ . (۲۳) : الاحزاب : ۳۶ . (۲۴) : آل عمران : ۱۳۲ ؛ النسأ : ۵۹ ؛ المایِّده : ۹۲ ؛ الانفال : ۴۶ ؛ محمد : ۳۳ . (۲۵) : الشوری : ۳۸ ؛ آل عمران : ۲۵۹ . (۲۶) : النسأ : ۵۹ ؛ الدهر : ۲۴ . (۲۷) : النسأ : ۵۹ . (۲۸) : المایِّده : ۳۳ ؛ النور : ۵۵ . (۲۹) : المایِّده : ۳۳ ؛ القصص

(c) ketabton.com: The Digital Library

: ۸۳. (۳۰): الحدید: **۲۵**. (۳۱): التوبه: ۱۱۲؛ البقره: ۱۸۷، **۲۳۰**؛ النسأ: ۱۳. (۳۲): الحج: ۴۱؛ التوبه: ۱۱۲. (۳۳): الاسرأ: ۳۳؛ البقره: ۱۸۸؛ النسأ: ۲۹؛ الحجرات: ۱۱-۱۲. (۳۴): البقره: **۲۵۶**؛ یونس: ۹۹؛ آل عمران: ۱۱۰؛ التوبه: ۷۱. (**۳۵**): النور: ۲۷-۲۸. (۳۶): النسأ: ۱۴۸. (۳۷): الانعام: **۱۲۵**؛ الاسرأ: **۱۵**؛ هود: **۳۵**؛ فاطر: ۱۸؛ النجم: ۳۸. (۳۸): آل عمران: ۱۰۴. (۳۹): الذریت: ۱۹؛ المعارج: ۲۵. (۴۰): الانعام: ۱۰۸. (۴۱): القصص: ۴.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې څلورویشتم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه» نومیږي د قرآن پوهنې ډېره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده. دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وايي. هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دايې د څلورویشتمې روژې لپاره څلورویشتم سوغات ، (ن. صمد)

د قران سره مرکه (څلورویشتمه برخه) :

پوښتنه: آیا راته ویلای سې چې اسلامي حکومت پر خپلو اتباعو څه حقوق لري ؟

ځواب: پر خپل رعیت یا اتباعو باندې د اسلامي حکومت حقوق ، یا په بل عبارت د اتباعو مسؤلیتونه دا دي:

۱ـ د معروف (نیکو احکامو) په اجرا کې باید د حکومت اطاعت وکړي (۱) .

۲ـ د هېواد د قانون درناوی او د هغه مراعات وکړي (۲) .

۳ـ په امنیت او آرامۍ کې خنډونه ایجاد نکړي (۳) .

۴ـ د خوښیو او ښېګڼو په هر کار کې د حکومت سره مرسته وکړي (۴) .

پوښتنه: اوس به راسم دې ته چې د اسلامي حکومت بهرنۍ تګلاره باید څنګه وي ؟

ځواب: د اسلامي حکومت د بهرنۍ تګلارې بنسټیز اصول دا دي:

۱ـ د دوه اړخیزه تړونونو او ژمنو درناوی او د هغو ساتنه باید وکړي (۵) .

۲ـ په هره مسأله او معامله کې باید صداقت او رښتنولي موجوده وي (۶) .

۳ـ د فتنې او فساد څخه باید ډډه وکړي (۷) .

۴ـ امنیت خوښوَنه او سوله باید تأمین کړي (۸) .

۵ـ د غیر مُعانِد (یعنی غیر دښمنو) هېوادو سره باید ښه اړیکې ولري (۹) .

۶ـ نړیوال عدالَت او انصاف باید مستقر کړي (۱۰) .

پوښتنه: ستا په نظر د مشرتوب معیار باید څنګه وي ؟ ځکه نن په اسلامي هېوادو کې دا معیار د هر چا څخه ورک او ګډوډ سوی دی.

ځواب: زما په نظر د مشرتوب مستحق هغه څوک دی چې:

۱ـ د ایمان لرونکی وي (۱۱) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲ـ د خورا ډیر علمي او عملی صلاحیت څښتن وی (۱۲) .
۳ـ تر هر څه د الهی احکامو ډیر پابند او متقی انسان وی (۱۳) .
۴ـ مخلص وی (۱۴) .
۵ـ خاین او ظالم نه وی (۱۵) .

پوښتنه: آیا تا نړیوال قانون هم بیان کړی دی ؟
ځواب: هو ، ما چی کوم بین المللی قانون بیان کړی ، د هغه څو مهم مواد په دې ډول دي:
۱ـ پر ټوله مځکه باید د فساد او بدۍ څخه ډډه وسی (۱۲) .
۲ـ د خپل منځی تړونو او معاهدو ساتنه او څارنه باید وسی (۱۷) .
۳ـ امن او سوله باید ولټوی (۱۸) .
۴ـ په هره معامله کی باید صداقت او حقیقت نغښتی وی (۱۹) .
۵ـ د غیر معاند (هغه چی دینی دښمنی نه پالی) هېوادو سره باید ښه اړیکی ټینګی سی (۲۰) .
۲ـ نړیوال عدالت او انصاف باید مستقر سی (۲۱) .

پوښتنه: آیا راته ویلای سې چی د مسلمانانو سره چا ډیر عداوت کړی دی ؟
ځواب: د مسلمانانو سره تر هر چا یهودانو او مشرکانو ډیر عداوت کړی دی (۲۲) .

پوښتنه: آیا عیسویانو (یعنی نصاراوو) دښمني نه ده ورسره کړې ؟
ځواب: یا ، دا ځکه چی هغوی عالمان او زاهدان لرل چی لویې او تکبر یې نه کاوه (۲۳) .

پوښتنه: آیا مسلمانان د کافرانو سره دوستي کولای سی ؟
ځواب: دا ډیره باریکه او حساسه مسأله ده او باید مغالطه پکښی ونسی ، مطلب دا چی مسلمانان د هغو کافرانو سره دوستي او مولات نسی کولای چی د الله ، رسول او اسلام یا مسلمانانو دینی دښمنان وی یا جنګ ورسره کوی (۲۴) . که هر مسلمان یا مسلمانان دغسی وکړی نو ګنهکاران ، ظالمان او د هغوی غوندی کسان دي (۲۵) . خو د هغو عادی کفارو سره چی دینی جنګ یا دښمنی نه کوی ، د دوستۍ او نیکۍ ممانعت نسته (۲۲) .

پوښتنه: د قصدي یا عمدی وژنی سزا څه ده ؟
ځواب: قصاص دی یعنی قاتل باید ووژل سی (۲۷) .

پوښتنه: د غلا سزا څه ده ؟
ځواب: د جُرم د اثبات په صورت کی د غلا سزا د لاس پرې کول دی (۲۸) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: دا چې ځينې حکومتونه ستا دغه احکام په دې او هغه پلمه سره نه عملي کوي ، يعنې قاتل نه قصاص کوي ، د غله لاس نه پرې کوي او هغه په اصطلاح د بشري حقوقو څخه تيرئ بولي او دا سې نور الهي اوامر نه مراعاتوي ، خو ځانونه په اصطلاح اسلامي حکومتونه هم بولي . په دې هکله ستا حُکم څه دی ؟

ځواب: ما واضحاً ويلي دي چې زما ټول متن به مراعات کيږي او که صرف يوه کوچنۍ برخه هم تعميل نسي معنا يې دا ده چې زما ټول متن يې و نه مانه او هغه ظالم او ګنهکار دی چې الهي سزا به ورکړه سی (۲۹).

پوښتنه: د دې اساسي معلوماتو څخه ډېره مننه. آيا پوښتلای سم چې د زنا سزا څه ده ؟

ځواب: د جرم د ثبوت په صورت کی د زانی سړي او زانی ښځی سزا سل سل دورې وهل دي (۳۰).

پوښتنه: د قذف (يعنی د زنا د تهمت) سزا څه ده ؟

ځواب: د قذف مرتکب بايد اتيا دُرې ووهل سی او د هغه شاهدي له اعتباره لويږی (۳۱).

پوښتنه: آيا د ذميانو (يعنی په اسلامی ټولنه کی د غير مسلمانانو) څخه د جزيې اخيستل روا دی ؟

ځواب: هو ، د اسلامی حکومت لخوا د خپلو غير مسلمانو اتباعو څخه د جزيې اخيستل جايز دی (۳۲).

پوښتنه: آيا راته ويلای سې چې د اسلام د دين اطاعت او پيروی آسانه ده که ګرانه ؟

ځواب: د اسلام د دين منل او اطاعت باالکل اسانه او بې تکليفه دی (۳۳).

پوښتنه: آيا تا د دعوت او تبليغ حُکم هم کړی دی ؟

ځواب: هو ، ما په هره ممکنه وسيله سره د دعوت او تبليغ امر کړی دی تر څو ښېګنه او نيکي خپره سی او بدي ورکه سی (۳۴).

پوښتنه: آيا د اسلام څخه پرته بل دين هم د الله په نزد ښه او د قبول وړ دی ؟

ځواب: يا قطعاً نه ، د الله د خوښې وړ او غوره دين صرف همدا اسلام دی (۳۵) ، د دې څخه پرته بل هر دين د الله ناخوښه دی (۳۶).

(۱): النسأ: ۹. (۲): الانعام: ۸۵. (۳): المايِّده: ۳۳ ، ۲۴ ؛ النور: ۵۵ ؛ القصص: ۸۳. (۴): المايِّده: ۲.
(۵): الاسرأ: ۲۴ ؛ النحل: ۹۱ ؛ البقره: ۱۷۷. (۲): النحل: ۹۴. (۷): الاعراف: ۵۲ ؛ القصص: ۸۳ ؛ المايِّده: ۲۴. (۸): الانفال: ۲۱ ؛ الاعراف: ۵۲. (۹): الممتحنه: ۸. (۱۰): المايِّده: ۸۵. (۱۱): الحجرات: ۱۳ ؛ البقره:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲ـ۳. (۱۲): البقره: **۲۴۷**. (۱۳): الحجرات: ۱۳. (۱۴): **الحجرات**: ۱۳. (**۱۵**): البقره: **۱۲۴**. (۱۲): الاعراف: **۵۲** ؛ القصص: **۸۳** ؛ المایِّده: **۲۴**. (۱۷): الاسرأ: **۳۴** ؛ **النحل**: **۹۱** ؛ البقره: **۱۷۷**. (۱۸): الانفال: **۲۱** ؛ الاعراف: **۵۲**. (۱۹): النحل: **۹۴**. (۲۰): الممتحنه: ۸. (۲۱): المایِّده: **۸۵**. (۲۲): المایِّده: ۸۲. (**۲۳**): المایِّده: ۸۲. (۲۴): الممتحنه: ۱ ؛ آل عمران: **۱۱۸ـ۱۱۹**. (**۲۵**): النسأ: **۱۳۸ـ۱۳۹** ؛ المجادله: ۲۲. (۲۶): الممتحنه: ۸ـ۹. (۲۷): البقره: ۱۷۸ ، **۱۷۹**. (۲۸): المایِّده: **۳۸**. (۲۹): البقره: **۴۱** ، **۸۵** ، **۲۰۲** ؛ النور: **۵۱** ؛ المایِّده: **۴۹** ؛ محمد: **۳۳** ؛ آل عمران: **۱۱۹** ؛ التوبه: **۸۲**. (۳۰): النور: ۲. (۳۱): النور: **۴** ، **۵**. (۳۲): التوبه: **۲۹**. (**۳۳**): الحج: **۷۸** ؛ البقره: **۱۸۵**. (۳۴): آل عمران: ۱۱۰ ، ۱۰۴ ، ۱۱۴ ؛ المایِّده: **۷۸** ، **۷۹** ؛ التوبه: **۷۱** ، **۱۱۲** ؛ الحج: ۴۱ ؛ الاعراف: **۱۹۹**. (**۳۵**): آل عمران: **۱۹** ؛ المایِّده: **۳** ؛ الانعام: **۱۲۵** ؛ الزومر: ۲۲. (**۳۶**): آل عمران: **۸۵**.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې پنځه ویشتم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومیږي د قرآن پوهنې ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده . دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وایي . هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دایې د پنځه ویشتمې روژې لپاره پنځه ویشتم سوغات ، (ن.صمد)
Nsamad57@hotmail.com

د قران سره مرکه (پنځه ویشتمه برخه) :

پوښتنه: آیا ته غواړې چې یو څوک د اسلام دین جبراً ومنې یعنې په زوره مسلمان سي ؟
ځواب: یا هیڅکله نه ، زه د دین په چارو کې هیڅ ډول جبر او زور نه خوښوم (۱) ، بلکې هر څوک آزاد دی چې زما هدایتونه په شعوري توګه ومنې او یا یې هم رد کړي (۲) .

پوښتنه: چې داسې ده ، نو بیا دین ته ستا د دعوت او بلنې طریقه څنګه ده ؟
ځواب: ښه مسأله دې مطرح کړه . زه خپل دعوت داسې وړاندې کوم:
۱- په خواخوږۍ او خیرغوښتونکې جذبه سره (۳) .
۲- په حکمت او پوهه سره (۴) .
۳- په درنښت او عزت سره (۵) .
۴- په نرم بیان او ګفتار سره (۶) .
۵- په ښه اخلاقو او خوږه ژبه سره (۷) .
۶- د خبرو په معقوله طریقه سره (۸) .
۷- د مخاطب د مذهبی احساساتو د زیانمنولو څخه پرته (۹) .
۸- د مناقشه ای حالت د غوره کولو څخه پرته (۱۰) .
۹- د مخاطب په ژبه ، تر څو هغه ښه و پوهوم (۱۱) .
۱۰- د مخاطب طاقت او استعداد ، غوښتنې او روحیاتو ته په بشپړ پام سره (۱۲) .
۱۱- دین ته د بلنې کار د ګډ فکری اساس او عقیدې څخه راپیلوم (۱۳) .
۱۲- د بېلا بیلو میتودونو او لارو چارو په ذریعه یې پوهوم (۱۴) .
۱۳- د هر ډول چاپلوسۍ ، لحاظ او مراعات څخه پرته (۱۵) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۴ـ د مخالفينو د ملامتولو او پېغور او بد رد ويلو له ډاره پرته (۱۲) .
۱۵ـ د دښمنانو پر خلاف د جهاد په اعلانولو سره (۱۷) .
۱۲ـ د ځان ښودلو د لارو چارو څخه پرته (۱۸) .
۱۷ـ د خپل کور څخه په راپيلولو سره (۱۹) .
۱۸ـ لومړی د انسانانو د اغيزمنو څيرو او طبقو په مخاطب کولو سره (۲۰) .
۱۹ـ په صبر ، حوصله ، عزم او ثبات سره (۲۱) .
۲۰ـ پر برياليتوب په يقين سره (۲۲) .
۲۱ـ د خپلی بلنی د عملی نمونې په وړاندی کولو سره (۲۳) .

پوښتنه: ډيره مننه د دې خورا دلچسپی او معلوماتی څرګندونی څخه چی پوهېدنه يې پر هر مسلمان واجب او لازمی ده. بله پوښتنه می دا ده چی د حق په لاره کی د څه ډول ازموينو سره مخامخ کېدای سو ؟
ځواب: د حق په لاره کی ډير امتحانونه راتلای سی چی ځينی يې دا دي:
۱ـ د دښمن څخه بېره (۲۴) .
۲ـ لوږه او تنده (۲۵) .
۳ـ اقتصادی ستونزی (۲۲) .
۴ـ ځانی او مالی قربانۍ (۲۷) .

پوښتنه: آيا د پلار ـ نيکه هر څه په پټو سترګو منل روا دي ؟
ځواب: يا هيڅکله نه ، بلکی حق بايد ومنل سی او بس (۲۸) .

پوښتنه: آيا داسی څوک سته چی په حق تر پوهېدلو وروسته يې بيا هم د هغه مخالفت کړی وی ؟
ځواب: هو ډير مثالونه يې سته. لکه فرعون او د هغه ملګرو چی د موسی (ع) څرګند مخالفت کاوه حال دا چی موسی (ع) يې پر حق باله (۲۹) . بل مثال يې دا چی يهوديان ښه پوهېدل چی رسول الله (ص) پر حق دی مګر بيا يې هم مخالفت ورسره کاوه (۳۰) .

پوښتنه: اوس به يوه بله ډيره مهمه مسأله وپوښتم چی نن خورا باب سوې ده او هغه دا چی ډيرئ کسان قوم پالنه کوی. آيا تا قوميت او مليت جايز ګڼلی دی که يا ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: دا په رښتیا هم ډېره مهمه پوښتنه ده ، خو زه به درته ووایم چې ما قومیت او ملیت په تمامه معنی رد کړی دی او د دې کار سخت مخالف یم او ما ټول مسلمانان هم له دې کاره سخت منع کړي دي (۳۱) .

پوښتنه: آیا تا کومه مناقشه یا مناظره هم بیان کړې ده که څنګه ؟
ځواب: یا ، زما د بلنې طریقه مناقشه نه ده (۳۲) ، بلکې ما یوازې مُحاجه (۳۳) یا مجادله غوره بللې ده چې هماغه د بحث معقوله طریقه ده (۳۴) او صرف په همدې مې اکتفا کړې ده. ځکه ، زما د بلنې هدف تلقین او هدایت دی (۳۵) . د بېلګې په ډول ما د ابراهیم (ع) او یو مغرور پاچا محاجه داسې بیان کړې ده:
ابراهیم (ع) هغه ته د دعوت په ورکولو سره داسې وویل: زما رب هغه دی چې څوک ژوندئ کوی او مړ کوی یې. مغرور پاچا : ژوندی کونکی او مړ کونکی خو زه یم. ابراهیم (ع) : که داسې ده نو الله خو لمر د ختیځ څخه راخیژوی ، خو ته هغه د لویدیځ څخه راوخیژوه .
د دې سوال په اورېدو سره کافر پاچا وارخطا او سرځوړئ سو او وبیرېدئ (۳۶) .

پوښتنه: پر یوه ډېره مهمه موضوع تر اوسه مفصلاً نه یو رېغبدلي او هغه نفاق او منافقت دی. آیا راته ویلای سې چې نفاق څه او منافق څوک دی ؟
ځواب: نفاق د مسلمانانو بې اتفاقه کول ، هغوی د الهی احکامو په هکله زړه نازړه کول او په زړونو کی د اسلام په هکله شک ورپیدا کول دی چې نوښتګر یې منافق دی ، یعنی دا چې منافقین د نفاق عاملین دي او ځای به یې دوږخ وی (۳۷) . ښه دا ده چې منافق په لنډه توګه درو پیژنم:
۱- په الهی احکامو ملنډې وهل ، په ظاهره د غسې کار ساعتیرئ بلل د نفاق نښه ده چې کړونې یې منافقین دي (۳۸).
۲- په هغو مؤمنانو د ملنډو وهل یا پر خندل چې د الهی دین لپاره ځانی او مالی قربانۍ ورکوی د منافقانو عمل دی چې سخت عذاب ورته ګوری (۳۹) .
۳- د قرآن او سنت په نافذولو کی پلمې ، حیلې او عذرونه وړاندی کول او د غیر الله پریکړو ته مراجعه کول یا ترجیح ورکول منافقت دی چې انجام یې ظلمت دی (۴۰) .
۴- د الله په لار کی د جهاد څخه ځان پټول ، د نورو بېرول او بې زړه کول ، او چټی بهانې جوړول د نفاق نښه ده او عاملین یې منافقین دي (۴۱) .
۵- د ځانی عزت ، نوم او برم حاصلولو په خاطر د کفارو سره ملګرتوب او دوستي او برعکس د مسلمانانو پرې ښودل د منافقت علامه ده (۴۲) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

۶ـ د اسلامي احکامو په باره کې شک او تذبذب د منافقت نښه ده ، او د خدای غولول ، تظاهر ، ریا ، نه پر اسلام پوره یقین لرل او نه هم پر کفر ځان پوره عیارول ټول د منافق اعمال دي چې سزا به یې د اور لمبې وی (۴۳) .

۷ـ د ځان ساتلو او امتیاز حاصلولو په غرض د یهودو او نصاراوو (یعنی عیسویانو) سره دوستي د منافقت نښه ده چې د دې سختی ګناه عذاب د اور عتاب دی (۴۴) .

(۱) : البقره : **۲۵۶** . (۲) : الکهف : ۱۹ ؛ الفرقان : **۵۷** ؛ المزمل : ۱۹ ؛ المدثر : ۳ ، **۵۵** ؛ الدهر : ۲۹ . (۳) : النحل : ۱۲۵ . (۴) : النحل : ۱۲۵ ؛ الانعام : ۲۸ . (۵) : عبس : **۵ـ۱۲** . (۶) : طه : **۴۴** ؛ آل عمران : **۱۵۹** . (۷) : حم سجده : ۳۴ ؛ المومنون : ۹۶ . (۸) : النحل : ۱۲۵ ؛ العنکبوت : ۴۶ . (۹) : الانعام : ۱۰۸ . (۱۰) : الحج : **۲۷ـ۲۹** . (۱۱) : ابراهیم : ۴ . (۱۲) : النسأ : ۲۳ ؛ طه : ۴۰ ؛ الاسرأ : ۱۰۶ . (۱۳) : آل عمران : ۲۴ . (۱۴) : الانعام : **۱۰۵** . (۱۵) : الانعام : ۷۴ ؛ المایّده : **۵۴** ؛ طه : ۲۴ . (۱۶) : المایّده : **۵۴** . (۱۷) : التوبه : ۷۳ ، ۴۱ ، ۴۴ ؛ التحریم : ۹ ؛ الفرقان : **۵۲** ؛ الصف : ۴ . (۱۸) : الانبیأ : **۱۵۷** . (۱۹) : الشعرأ : ۲۱۴ ؛ الانعام : ۷۴ . (۲۰) : طه : ۲۴ ؛ النازعات : ۱۷ ؛ البقره : ۲۵۸ ؛ قریش : ۱ـ۴ . (۲۱) : هود : ۴۹ ؛ الاعراف : ۱۲۸ ؛ حم سجده : ۳۰ ؛ الاحقاف : ۱۳ ، **۳۵** ؛ آل عمران : ۲ . (۲۲) : هود : ۴۹ ؛ الاعراف : ۱۲۸ ؛ آل عمران : ۱۳۹ . (۲۳) : الاحزاب : ۲۱ ؛ هود : ۸۸ ؛ البقره : ۴۴ ؛ الصف : ۲ ، ۳ . (۲۴) : البقره : **۱۵۵** . (۲۵) : البقره : **۱۵۵** . (۲۶) : البقره : **۱۵۵** . (۲۷) : البقره : **۱۵۵** . (۲۸) : البقره : ۱۷۰ ؛ المایّده : ۱۰۴ ؛ الاعراف : ۲۸ ؛ الانبیأ : **۵۳** ؛ الشعرأ : ۷۴ . (۲۹) : النمل : ۱۴ . (۳۰) : البقره : ۸۹ ، ۱۴۴ ، ۱۴۶ ؛ الانعام : ۲۰ ، ۱۱۴ . (۳۱) : آل عمران : ۱۰۳ ، **۱۰۵** ؛ الشوری : ۱۳ ؛ الانعام : **۱۵۳** ، **۱۵۹** ؛ الروم : ۳۲ . (۳۲) : الحج : **۲۷ـ۲۹** . (۳۳) : البقره : **۲۸۵** . (۳۴) : النحل : ۱۲۵ ؛ العنکبوت : ۴۶ . (۳۵) : القصص : ۴۳ ؛ الزمر : ۲۷ ؛ ابراهیم : **۲۵** ؛ الاسرأ : ۴۱ ؛ یونس : ۳ . (۳۶) : البقره : **۲۸۵** . (۳۷) : التوبه : **۲۵ـ۲۶** ؛ النسأ : **۱۳۸ـ۱۳۹** . (۳۸) : التوبه : **۲۵ـ۲۶** . (۳۹) : التوبه : ۷۹ . (۴۰) : النسأ : ۲۰ـ۲۱ . (۴۱) : الاحزاب : ۱۳ . (۴۲) : النسأ : ۱۳۸ـ ۱۳۹ . (۴۳) : النسأ : ۱۴۲ ـ ۱۴۳ . (۴۴) : المایّده : **۵۱ـ۵۲** .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې شپږ ویشتم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومیږي د قرآن پوهنې ډېره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده . دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وايي . هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دايې د شپږویشتمې روژې لپاره شپږویشتم سوغات ، (ن . صمد)

Nsamad57@hotmail.com

د قران سره مرکه (شپږویشتمه برخه) :

پوښتنه: آیا تا د پخوانیو اُمتونو بیان کړی دی ؟ که وی ، دوه-درې مثالونه یې راکولای سې ؟

ځواب: هو ، ما د ډیرو پخوانیو امتیانو بیان کړی دی لکه د نوح قوم(۱) ، د عاد قوم(۲) ، د ثمود قوم(۳) او داسی نور .

پوښتنه: آیا تا د کوم بت نوم هم اخیستی دی ؟

ځواب: هو ، ما د ځینو بتانو نومونه هم ذکر کړي دي ، مثلاً : لات(۴) ، عُزی(۵) ، منات(۲) ، وَد ، سواع ، یعوث ، یعوق ، نسر(۷) او نور .

پوښتنه: آیا تا د کوم کافر نوم هم ذکر کړی دی که یا ؟

ځواب: هو ، ما د څو کافرانو نومونه ذکر کړي دي لکه فرعون ، قارون ، هامان(۸) ، ابولهب(۹) او نور .

پوښتنه: ځینی خلک وایی چې د فرعون جسد تر ننه هم خوندي دی ، آیا دا ربښتیا ده ؟او تا په دې هکله څه ویلی دي که یا ؟

ځواب: هو ، دا ربښتیا ده او د فرعون جسد الله تعالی تر قیامت پوری همداسی ساتلی دی تر څو خلک د هغه له بد انجامه عبرت واخلی (۱۰) .

پوښتنه: اوس به راسم دې ته چې آیا تا د کومی ښځی نوم هم ذکر کړی دی که یا ؟

ځواب: هو ، ما د مریم یعنی د عیسی (ع) د مور نوم څو واره ذکر کړی دی (۱۱) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: آیا تا د کوم مسجد نوم هم ذکر کړی دی ؟
ځواب: هو ، ما د ځینو مسجدونو نومونه ذکر کړي دي لکه مسجدِ حرام (۱۲) په مکه کی ، مسجدِ اقصی (۱۳) په بیت المقدس کی او نور.

پوښتنه: آیا کولای سم چی د کعبې په باره کی لنډ معلومات در څخه وغواړم ؟
ځواب: هو ولی نه ، کعبه یعنی د الله دغه کور په مکه کی دی (۱۴). د نړۍ تر ټولو لومړنی عبادت ځای همدا دی (۱۵). دا د برکت او هدایت مرکز دی (۱۶). په دې کی د الله تعالی ډیری نښانی شته دي (۱۷). په دې کی د ابراهیم ځای یعنی مقام ابراهیم هم موجود دی (۱۸). ابراهیم (ع) او اسمعیل (ع) کعبه له سره ودانه کړه (۱۹). کعبه د امن او سولی ځای دی (۲۰). دا سپیځلی (۲۱) او عزتمن (۲۲) ځای دی. دا د حج او الهی عبادت لپاره د انسانانو ټولیزه ځای دی (۲۳). پر هر استطاعت لرونکي مسلمان باندی (په ژوند کی یو ځل) لازمه ده چی د دې کور حج وکړی (۲۴). د هغه انتظام او پالنه د پرهیزګارو خلکو دنده ده (۲۵). د حج څخه علاوه د دې کور عُمره هم کېدای سی (۲۶). د حج په مراسمو کی د کعبې طواف (۲۷) ، د صفا او مروا د غونډیو تر منځ ګړندئ تګ راتګ (۲۸) ، د عرفات په میدان کی راغونډېدل (۲۹) ، قربانی (۳۰) او په مشعر حرام (۳۱) یا مزدلفه کی تم کېدل هم شامل دي.

پوښتنه: آیا تا د کوم شتمن نوم هم یاد کړی دی که یا ؟
ځواب: هو ، ما د موسی (ع) د قوم د یو ډیر لوی شتمن یعنی قارون نوم ذکر کړی دی (۳۲).

پوښتنه: د موضوع په ارتباط می یوه بله پوښتنه په زړه کی راوګرځېده او هغه دا چی ستا د نزول څخه مخکی د عربو حالت څنګه و ؟ که یو څه وضاحت راکړې خوشاله به سم.
ځواب: زما د راتګ یعنی نازلېدو څخه مخکی نه یوازی عربی ټاپو وزمه بلکی ټوله نړۍ په فتنه او فساد کی ډوبه وه (۳۳). هره خوا د کفر ، شِرک ، وهم او شک پالنې او د ګمراهۍ تیاره خپره وه (۳۴). هیڅ کوم مرکزی حکومت واکمن نه و ، بلکی خلک پر قبیلو او قومونو ویشل سوي وو (۳۵) او خپل تر منځو په نښتو او جګړو اخته وو (۳۶).
عوام ټول په غربت او مفلیسۍ کی راګیر وو (۳۷). په ټولو کی د قریشو ټبر ډیر متمَول او شتمن و (۳۸) ، دا ځکه چی کورنی او بهرنی تجارت ټول د دوی په واک کی و (۳۹). د هغوی سوداګریز کاروانونه په هماغه نا امن حالت کی داسی ژغورلي وو لکه په دوه دیرش غاښونو کی چی ژبه ده (۴۰). د دې کار لوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

علت دا و چې دا خلک د عربو مذهب سالاران (۴۱) ، د کعبې متوَلیان یا ساتونکي (۴۲) او حاجیانو ته د څښلو د اوبو ورکونکي وو (۴۳) . همدا علت و چې د دوی د قافلو سره هیچا هم غرض نه درلود او هغوی بېله کومې بیرې او خطر څخه سفر کاوه (۴۴) .
د عربو ډیره او پراخه سیمه بې حاصله او ریګستاني وه (۴۵) . ځای ځای به څو د خرما ونې ولاړې وې او یا به هم د انګورو باغونه لیدل کېدل (۴۶) . د څارویو له منځه اوښ ډیر عام و او خلک پر هغه سپرېدل ، د هغه غوښې یې خوړلې او په هغه سره یې بارونه له یوه ځایه بل ته انتقالول (۴۷) .
میشتېدنه دوه ډوله وه: لومړی حَضَری یعنی ښاری ژوند او دوهم بَدَوی یعنی د کوچیانو غوندی کلیوالي ژوند (۴۸) . باید ووایم چې په عربو کی قومي او نژادي تعصب خورا ډیر و (۴۹) . هغوی جګړه مار او زړه ورخلک وو (۵۰) . هغوی په خپلې ژبې ډیر ویاړ کاوه او غیر عربو ته یې عجم (یعنی ګونګیان) ویل (۵۱) . هغه مهال شعر او شاعري ډیر رواج درلود (۵۲) .
هغوی د شراب څښلو او قمار کولو ناوړه عادتونه هم لرل (۵۳) . شک او ګومان پالنه خورا ډیره وه (۵۴) . د سود کاروبار ډیر پکښې عام و (۵۵) . هغوی د لور وژنې په ناولي دود هم مبتلا وو او ځینو کسانو به خپلې لوڼې تر زوکېدو وروسته ژوندۍ ښخولې (۵۶) .
کعبه د عربو مذهبی مرکز و (۵۷) . له هری خوا به عرب هر کال دلته د حج او طواف لپاره راتلل (۵۸) . د هغه د سترتیا او برم اندازه له دې نه ښه ترا معلومېدای سی چې یو غیر متمدن قوم د حسد ، دښمنۍ او قومی ګټو له امله د هغې د نړولو لپاره د فیلانو یو غټ لښکر تهیه کړ او حمله یې پر وکړه ، خو الله تعالی د دغو خلکو د دې ناولی پلان د شنډولو په خاطر یو ډول خاص مرغان (ابابیل) ډلې ډلې راولیږل چې پر دغو یرغلګرو یې ډَبَرینی توتې را و اورولې او هغوی ټول یې تباه او برباد کړل او په دې ډول د الله د دغه مرکزیت او مرجعیت ورانونکي پخپله محوه او تباه سول (۵۹) .
ابراهیم (ع) عربو ته د الهی توحید پیغام ورکړی و خو هغوی د ده پیغام هېر او له پامه غورځولی و (۶۰) .
هغوی د خدای لمانځنې پر ځای شِرک او بت پرستۍ ته مخه کړې وه (۶۱) . د لات ، منات ، عزی او نورو بې شمیره بتانو عبادت یې کاوه (۶۲) او د هغوی لمانځل یې تر الله پوری د رسېدو ذریعه بلله (۶۳) . هغوی یو ازینی خدای د کایناتو خالق او د عالم چلونکی باله (۶۴) . خو د قیامت ، جزا او نبوت څخه منکر وو (۶۵) . په عربو کی عیسویان (۶۶) ، یهودیان (۶۷) او اور لمانځونکي (۶۸) هم موجود وو .

پوښتنه: ستا د دې جامع تفصیل څخه ډیر منندوی یم . که اوس را ته ووایې چې ستا تاریخی فلسفه څه ده ، یعنی ستا لخوا د پورتنیو ذکر سوو پیښو له بیانه اصلی مطلب څه دی ؟
ځواب: زما د تاریخ فلسفه هماغه عبرت او درس دی . ما پخوانۍ پیښې صرف د دې لپاره ذکر کړې دي تر څو خلکو ته عبرت او نصیحت وګرځی او د هغو په رڼا کی خپله آینده سمه کړی (۶۹) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۱) : الاعراف: ۵۹ ؛ هود : ۲۵ . (۲) : الاعراف: ۶۵ ؛ هود : ۵۰ . (۳) : الاعراف: ۷۳ ؛ هود : ۶۱ . (۴) : النجم: ۱۹ (۵) : النجم: ۱۹ . (۶) : النجم: ۲۰ . (۷) : نوح: ۲۳ . (۸) : العنکبوت: ۳۹ . (۹) : تبت: ۱ . (۱۰) : یونس: ۹۲ . (۱۱) : آل عمران: ۳۶ ؛ النسأ : ۱۷۱ ؛ المایّده: ۱۷ ، ۵۰ ؛ التحریم: ۱۲ . (۱۲) : البقره: ۱۴۴ ؛ المایّده: ۲ ؛ الانفال: ۳۴ ؛ التوبه: ۷ ؛ الاسرأ : ۱ . (۱۳) : الاسرأ : ۱ . (۱۴) : آل عمران: ۹۶ . (۱۵) : آل عمران: ۹۶ . (۱۶) : آل عمران: ۹۶ . (۱۷) : آل عمران: ۹۷ . (۱۸) : آل عمران: ۹۸ . (۱۹) : البقره: ۱۲۷ . (۲۰) : البقره: ۱۲۵-۱۲۶ ؛ القصص: ۵۷ . (۲۱) : التوبه: ۲۸ . (۲۲) : البقره: ۱۹۱ ؛ المایّده: ۲ ، ۹۷ ؛ القصص: ۵۷ . (۲۳) : البقره: ۱۲۵ . (۲۴) : آل عمران: ۹۷ ؛ الحج: ۲۷ . (۲۵) : الانفال: ۳۴ . (۲۶) : البقره: ۱۵۸ . (۲۷) : البقره: ۱۲۵ ؛ الحج: ۲۹ . (۲۸) : البقره: ۱۵۸ . (۲۹) : البقره: ۱۹۸ . (۳۰) : الحج: ۳۴ ، ۳۶ ، ۲۸ . (۳۱) : البقره: ۱۹۸ . (۳۲) : القصص: ۲۷-۸۲ . (۳۳) : الروم: ۴۱ ؛ ال عمران: ۱۰۳ ؛ قریش: ۴ . (۳۴) : الانعام: ۱۰۶ ، ۱۴۳ ، ۱۴۴ ؛ آل عمران: ۱۰۳ ، ۱۵۱ ، ۱۲۴ . (۳۵) : الحجرات: ۳ . (۳۶) : مریم: ۹۷ ؛ آل عمران: ۱۰۳ ؛ الروم: ۴۱ ؛ قریش: ۴ . (۳۷) : قریش: ۴ ؛ ابراهیم: ۳۷ . (۳۸) : قریش: ۴ . (۳۹) : قریش: ۱-۲ . (۴۰) : قریش: ۴ . (۴۱) : قریش: ۳ . (۴۲) : التوبه: ۱۹ . (۴۳) : التوبه: ۱۹ . (۴۴) : قریش: ۱-۴ . (۴۵) : ابراهیم: ۳۷ . (۴۶) : الانعام: ۹۹ ، ۱۳۶ ، ۱۴۱ ؛ المومنون: ۱۹ ؛ یس: ۳۴-۳۵ ؛ الانبیأ ک ۱۵ و ۱۲ . (۴۷) : الغاشیه: ۱۷ ؛ الانعام: ۱۴۲ ، ۱۴۴ ؛ الاعراف: ۴۰ ؛ النحل: ۵-۷ . (۴۸) : الاحزاب: ۲۰ ؛ التوبه: ۹۰ ، ۹۷ ، ۱۲۰ . (۴۹) : الفتح: ۲۶ . (۵۰) : مریم: ۹۷ ؛ النسأ : ۱۰۴ . (۵۱) : حم سجده: ۴۴ ؛ النحل: ۱۰۳ ؛ الشعرأ ک ۱۹۸ . (۵۲) : الحاقه: ۴۱ ؛ الطور: ۳۰ ؛ الشعرأ : ۲۲۴ الصفت: ۳۶ . (۵۳) : البقره: ۲۱۹ ؛ المایّده: ۹۰-۹۱ . (۵۴) : الانعام: ۱۴۳ ، ۱۴۴ ؛ الاسرأ : ۴۰ ؛ النسأ : ۱۱۷ ؛ الزخرف: ۱۹ . (۵۵) : البقره: ۱۷۵ ؛ آل عمران: ۱۳۰ ؛ الروم: ۳۹ . (۵۶) : الانعام: ۵۱ ؛ الاسرأ : ۳۱ ؛ التکویر: ۸-۹ . (۵۷) : الانفال: ۳۵ ؛ قریش: ۳ ؛ التین: ۳ . (۵۸) : البقره: ۱۵۸ ، ۱۸۹ ، ۱۹۷ ؛ الحج: ۲۷ . (۵۹) : الفیل: ۱-۵ . (۶۰) : الحج: ۲۶-۳۱ ؛ الانعام: ۱۶۱ ؛ ابراهیم: ۳۵-۴۱ ؛ مریم: ۴۱-۵۵ ؛ العنکبوت: ۱۲ . (۶۱) : الانعام: ۱۰۶ ؛ الزمر: ۳ ؛ یونس: ۱۸ ؛ النحل: ۷۳ ؛ الفرقان: ۳ . (۶۲) : النجم: ۱۹-۲۰ ؛ الفرقان: ۳ . (۶۳) : الزمر: ۳ ؛ یونس: ۱۸ . (۶۴) : یونس: ۳۱ ؛ المومنون: ۸۴-۹۰ . (۶۵) : الفرقان: ۱۱ ؛ السبا : ۳ ؛ الشوری: ۱۸ ؛ النازعات: ۴۲ ؛ الروم: ۱۲ . (۶۶) : البقره: ۶۲ ؛ المایّده: ۶۹ ؛ الحج: ۱۷ ؛ الجمعه: ۲ . (۶۷) : البقره: ۶۲ ؛ المایّده: ۱۸ ، ۶۹ ؛ التوبه: ۳۰ ؛ الحج: ۱۷ . (۶۸) : الحج: ۱۷ . (۶۹) : یوسف: ۱۱۱ ؛ النازعات: ۲۶ ؛ آل عمران: ۱۳ ؛ الاعراف: ۱۷۲ ؛ الحشر: ۲ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې اووه ويشتم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نوميږي د قرآن پوهنې ډيره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طريقه ده . دلته د قرآن کريم څخه پوښتنې کيږي او هغه د خپلو آيتونو له مخې ځوابونه وايي . هيله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دايې د اووه ويشتمې روژې لپاره اووه ويشتم سوغات ، (ن . صمد)

Nsamad57@hotmail.com

د قران سره مرکه (اووه ويشتمه برخه) :

پوښتنه : آيا راته ويلای سې چې ستا د خوښې وړ انسانان څوک دي ، يعنې څه ډول انسانان خوښوې ؟

ځواب : زما د خوښې وړ يا مطلوب انسان بايد لاندينې صفتونه ولري :

١ـ پر الله ، د هغه پر نبيانو ، د هغه پر ملايکو ، د هغه پر کتابو ، او پر آخرت باندی ايمان ولری (١) .

٢ـ د خدای سره بل شريک و نه نيسي (٢) .

٣ـ ږغ يې تر غيرالله پوری نه وی يعنی بېله خدايه بل څوک معبود و نه بولی (٣) .

۴ـ په هره مسأله او معامله کی د الله او د هغه د رسول اطاعت يا پيروی وکړی نه د بل چا يا بل ځواک (۴) .

۵ـ د الله په لاره کی په خپل سر او مال سره جهاد وکړی (۵) .

۶ـ د الله څخه وبيريږی (۶) ، پر هغه باور او اعتماد وکړي (٧) ، د هغه د رضا ياخوښې غوښتونکی وی (٨) ، د هغه تسبيح او حمد ويونکی وی (٩) ، هغه ته سر ټيټونکی يا سجده کونکی وی (١٠) ، د هغه عبادت کونکی وی (١١) ، توبه او استغفار کونکی يعنی د عفوی غوښتونکی وی (١٢) .

٧ـ لمونځ کونکی وی (١٣) ، د روژې په مياشت کی روژه نيونکی وی (١۴) .

٨ـ د نصاب د پوره کېدو په صورت کی د زکات ورکونکی وی (١۵) ، او حج کونکی وی (١۶) .

٩ـ رښتيا ويونکی وی (١٧) ، صبر کونکی يعنی صابر وی (١٨) ، پر خپل قهر باندی غالب يعنی د هغه کنټرولونکی وی (١٩) ، امانت ساتونکی يعنی امين يا په امانت کی صادق وی (٢٠) .

١٠ـ د ښه کارونو خپرونکی او د بدو منع کونکی وی (٢١) ، د ښېګڼې لپاره نه ستړی کيدونکی وی (٢٢) .

١١ـ په رښتيا شاهدي ورکونکی وی (٢٣) ، د درواغو د شاهدۍ څخه ځان ژغورونکی وی (٢۴) ، متکبر او مغرور نه وی (٢۵) .

١٢ـ د بيوزلو او مسکينانو سره د خپل مال او شتمنۍ له درکه مرسته وکړی (٢۶) .

١٣ـ د خپل جنسی سيستم ساتونکی او د زنا څخه ډډه کونکی وی (٢٧) .

١۴ـ د کنجوسۍ يعنی بخيل توب او اضافه خرڅۍ يعنی اِسراف څخه ډډه وکړی بلکی کم خرڅه وی (٢٨) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۵- پر قول ټینګ وی (۲۹).
۱۶- د ګناهونو څخه ځان ساتونکی یعنی ډډه کونکی وی (۳۰).
۱۷- د چا ناحقه وژونکی نه وی (۳۱).
۱۸- د چتې او بې ګټې خبرو څخه ځان ساتونکی وی (۳۲).
۱۹- د نورو د غلطیو عفو کونکی وی (۳۳).
۲۰- نور مسلمانان خپل ورونه وبولی او د هغوی سره وروروګلویزه سلوک وکړی (۳۴).
۲۱- د مسلمانانو لپاره نرم خویه وی خو د کافرانو په وړاندی ډیر سخت او په عین حال کی متوجه وی (۳۵)
.
۲۲- په مغرورانه توګه نه بلکی په عزتمنه طریقه سره چال چلند وکړی (۳۶).
۲۳- د نورو سره په مشوره کار مخته یوسی (۳۷).
۲۴- د الهی حدودو (حکمونو) ساتندوی وی (۳۸).
۲۵- د الله او رسول حُکم تر هر څه لوړ، د مینی وړ، او په هر حالت کی اولتر وبولی (۳۹).

پوښتنه: دا خو ډیر حیاتی معلومات وو. آیا پر الله باندی ډیر ګران کسان یا د الهی انعام ګټونکي راپیژندلای سې؟
ځواب: هو، هغه کسان چی د الله ډیره ښېګڼه، نیکی او عزت پر لورول سوی هماغه انبیأ کرام، صدیقین (یعنی رښتیا ویونکي او صادقان)، شهیدان او صالحین (یعنی نېک عمله) انسانان دي (۴۰). خو باید متوجه اوسې چی زما په نزد یوازی همدا ډله مختص نه ده بلکی نبیان می هم صالحین بللي دي (۴۱).

پوښتنه: آیا راته ویلای سې چی د نن ورځی د مسلمانانو څخه ګیله او شکایت لرې که یا؟
ځواب: دا خو ډیره معقوله او ضروری پوښتنه ده او باید درته ووایم چی بلې هو، زه صرف دا شکایت ورڅخه لرم چی هغوی زه په عمل کی ترک او پرې ېښی یم بلکی صرف په نوم پر ګران یم (۴۲).

پوښتنه: چی داسی ده، نو د انسان د روزنې او تربیې لارې چارې کومی دي؟
ځواب: زما په نزد انسانی تربیه خپلی لارې چاری لری چی هغه مختصراً داسی دي:

لومړی- زما د تربیې څخه اصلی مقصد د یو صالح یعنی نیک عمله انسان جوړول دی (۴۳)، داسی یو انسان چی په صحیح توګه د الله اطاعت او بندګي کونکی وی (۴۴)، د الهی لارښوونی یا هدایت رښتیانی عملی کونکی وی (۴۵)، چی پر مځکه د الله د خلیفه او استاځي په توګه و اوسیږی او د خپلو مسؤلیتونو اجرا کونکی وی (۴۶).

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوهم- زه د انسان ټوله روزنه کوم (۴۷). زه د هغه سره د مادي او روحياتي ژوندانه خورا ژوري اړيکي لرم (۴۸). نو ځکه زه د انسان د جسم، عقل او روح وده، توازن او انتظام رامنځته کوم (۴۹). د يو مسلمان هر عمل عبادت دی خو په دې شرط چې اړونده کار يې د الله د خوښۍ حاصلولو په خاطر وي (۵۰).

دريم: ما د انسان د روحاني ژوندانه د ودې او پرمختګ لپاره ذکر او فکر (۵۱)، عبادت (۵۲)، او زما تلاوت کول ضروري بللي دي (۵۳) او هغه ته مې عالي اخلاق او ښېګنې ور ښوولې دي (۵۴).

څلورم- زما په نظر انساني عقل د الله تعالی يو نعمت دی چې د هغه څخه ګټه نه اخيستل ناشکري او د نعمت کفران ګڼل کيږي (۵۵). زه هر انسان ته د کايناتو په هکله د ژور فکر او غور او د الله د قدرت او حکمت د مشاهده کولو بلنه ورکوم (۵۶). د الهي شريعت حکمتونه او ګټې واضح کوم (۵۷). په پټو سترګو يې د نورو د تقليد څخه راګرځوم (۵۸). زما په نظر په هر ډول مسأله او معامله کې د پوهې او څېړنې څخه پرته صرف د شک، وهم او ګومان څخه کار اخيستل غلط دي (۵۹). د قيامت په ورځ به د هر انسان څخه د خپل عقل د نه استعمال يا غلط استعمال پوښتنه کيږي (۶۰).

پنځم- ما د انسان د جسماني او مادي اړتياوو د بشپړولو په هکله هم ډير ټينګار کړی دی (۶۱).

شپږم- ما د انسان د جذباتو او احساساتو تربيه هم په نظر کې نيولې ده. وګوره زه انسان ته فقط د الله څخه بيره ورښيم (۶۲)، او د بل هر ډول خوف يا بيرې څخه مثلاً د مړينې څخه د بيرې (۶۳)، د رزق د لږښت د بيرې (۶۴) او خيالي يا تخيلي خطرونو د بيرې څخه خلاصون ورکوم (۶۵). د هغه په زړه کې د دنيا او آخرت د نعمتونو هيله او آرزو ورپيدا کوم (۶۶). هغه ته د الله سره مينه او محبت (۶۷) او د شيطان څخه کرکه او نفرت ورښيم (۶۸). زه د انسان په دننه کې د هر ډول بدۍ سره کرکه پيدا کوم (۶۹) تر څو د کفر او شِرک (۷۰)، فحشا (۷۱)، فتنې او فساد (۷۲) او نورو بديو د ارتکاب څخه وژغورل سي.

اووم: ما د انسان د فردي (۷۳) او ټولنيز (۷۴) ژوندانه د سمون لپاره هر ممکن کوښښ کړی دی.

اتم- ما د انسان د حتمي يعنې فرض (۷۵) او غوره يعنې ښه (۷۶) کړنو يا چارو توپير بيان کړی دی تر څو د مهمو او غير مهمو مسألو تفکيک وکړای سي.

نهم- ما د انساني تربيې لپاره د لاندنيو وسايلو او ذرايعو څخه ډير کار اخيستی دی:

۱- چې يوه بيلګه ييزه حالت غوره کړي (۷۷) مطلب دا چې د رسول الله أُسوةً حسنه اختيار کړي.

۲- د وعظ او تلقين ذريعې ورښيم (۷۸).

۳- په خبرداري ورکولو او چمتو کولو سره «يعنې اِنذار او ترهيب» يې متوجه کوم (۷۹).

(c) ketabton.com: The Digital Library

۴ـ د کیسو او تاریخ څخه په عبرت سره یې پوهوم (۸۰) .
۵ـ د جاهلیت د کلتور او عنعناتو په ختمولو سره یې روزم (۸۱) .

لسم ـ نو پر دغه طریقه چې څوک تیار سي ، هغوی زما د تلپاتو حقایقو او داخلي او خارجي هر ډول دلایلو څخه ښه خبر وی ، زما د احکامو پلي کونکی ، د حکمت او بصیرت څخه ګټمن او هغوی د نفس د پاکۍ تر ټولو ښه درجه او مرتبه لرونکي وی (۸۲) . کله چې داسی وسی نو یوه بهترینه ټولنه منځته راځی چې په ایمان او ښه عمل سره به ښکلې وی چې نیکي به خپروی او بدي به منع کوی (۸۳) .

(۱) : البقره : ۱۷۷ ، ۲۸۵ . (۲) : المومنون : ۵۹ . (۳) : الفرقان : ۲۸ ؛ الجن : ۱۸ . (۴) : النسأ : ۵۹ ؛ التوبه : ۷۱ . (۵) : النسأ : ۷۲ ؛ الصف : ۱۱ . (۶) : المومنون : ۵۷ ؛ النور : ۹۲ ؛ الرعد : ۲۱ ؛ التوبه : ۱۸ ؛ الانبیأ : ۴۹ . (۷) : المایّده : ۲۳ ؛ الانفال : ۲ ؛ النحل : ۴۲ ؛ الشوری : ۳۶ . (۸) : الرعد : ۲۲ ؛ البقره : ۲۷۱ ؛ الروم : ۳۸ ، ۳۹ ؛ الدهر : ۹ . (۹) : التوبه : ۱۱۲ ؛ الفرقان : ۶۴ . (۱۰) : التوبه : ۱۱۲ . (۱۱) : التوبه : ۱۱۲ ؛ آل عمران : ۱۷ ؛ الفرقان : ۶۴ . (۱۲) : آل عمران : ۱۷ ، ۱۳۵ ؛ النسأ : ۷۶ ؛ التوبه : ۱۱۲ الذریت : ۱۸ . (۱۳) : المومنون : ۲ ؛ النسأ : ۱۰۳ ؛ البقره : ۳ ؛ المایّده : ۵۵ ؛ الانفال : ۳ . (۱۴) : البقره : ۱۸۳ ؛ الاحزاب : ۳۵ . (۱۵) : التوبه : ۷۱ ؛ المومنون : ۴ ؛ البقره : ۱۷۷ ؛ المایّده : ۵۵ ؛ الحج : ۷۸ . (۱۶) : آل عمران : ۹۷ ؛ الحج : ۲۶ . (۱۷) : آل عمران : ۱۷ ؛ الاحزاب : ۳۵ . (۱۸) : البقره : ۱۵۳ ؛ آل عمران : ۱۷ ؛ الاحزاب : ۳۵ . (۱۹) : آل عمران : ۱۳۴ ؛ الشوری : ۳۷ . (۲۰) : المومنون : ۸ . (۲۱) : آل عمران : ۱۱۴ ؛ التوبه : ۱۱۲ . (۲۲) : المومنون : ۶۱ ؛ فاطر : ۳۲ ؛ المایّده : ۴۸ . (۲۳) : النسأ : ۱۳۵ ؛ المایّده : ۸ . (۲۴) : الفرقان : ۷۲ . (۲۵) : السجده : ۱۵ ؛ النسأ : ۳۶ ؛ لقمن : ۱۸ ؛ النحل : ۲۳ . (۲۶) : البقره : ۳ ؛ آل عمران : ۱۷ ، ۱۳۴ ؛ ابراهیم : ۳۱ ؛ الانفال : ۳ ؛ الحج : ۳۵ . (۲۷) : المومنون : ۵ ؛ النور : ۳۰ ، الاحزاب : ۳۵ ؛ الفرقان : ۶۸ . (۲۸) : الفرقان : ۶۷ ؛ الانعام : ۱۴۱ ؛ الاعراف : ۳۱ ؛ الاسرأ : ۲۶ـ۲۷ . (۲۹) : البقره : ۱۷۷ ؛ الانعام : ۱۵۲ ؛ النحل : ۹۱ ؛ المومنون : ۸ ؛ الاحزاب : ۲۳ . (۳۰) : الشوری : ۳۷ ؛ النجم : ۳۲ . (۳۱) : الفرقان : ۶۸ ؛ الانعام : ۱۵۱ . (۳۲) : الفرقان : ۶۳ ؛ المومنون : ۳ . (۳۳) : الشوری : ۳۷ ؛ آل عمران : ۱۳۴ . (۳۴) : الحجرات : ۱۰ ؛ التوبه : ۱۱ ؛ آل عمران : ۱۰۳ ؛ الاحزاب : ۵ ؛ البقره : ۱۷۸ . (۳۵) : الفتح : ۲۹ . (۳۶) : الفرقان : ۶۳ ؛ لقمن : ۱۹ . (۳۷) : الشوری : ۳۸ ؛ آل عمران ۲۵۹ . (۳۸) : التوبه : ۱۱۲ ؛ البقره : ۱۸۷ ، ۲۳۰ ؛ النسأ : ۱۳ . (۳۹) : المجادله : ۲۲ ؛ النسأ : ۶۵ ؛ التوبه : ۲۴ ؛ البقره : ۱۶۵ . (۴۰) : النسأ : ۷۹ . (۴۱) : الانعام : ۸۵ ؛ النحل : ۱۲۲ ؛ الانبیأ : ۷۲ ؛ الصفت : ۱۱۲ ؛ القلم : ۵۰ . (۴۲) : الفرقان : ۳۰ . (۴۳) : الحجرات : ۱۳ . (۴۴) : الذریت : ۵۶ . (۴۵) : البقره : ۵ ، ۲۸ ، ۱۵۷ ؛ الزمر : ۱۸ . (۴۶) : البقره : ۳۰ . (۴۷) : ص : ۷۱ـ۷۲ . (۴۸) : القیامه : ۱۶ـ۱۷ ؛ الاعراف : ۳۲ ؛ البقره : ۱ . (۴۹) : البقره : ۱۴۳ ؛ النحل : ۱۰ـ۱۷ . (۵۰) : البقره : ۱۷۷ . (۵۱) : آل عمران : ۱۹۱ . (۵۲) : البقره : ۲۱ ؛ الحج : ۷۷ . (۵۳) : فاطر : ۲۹ ؛ البقره : ۱۲۱ . (۵۴) : البقره : ۱۷۷ ؛ المومنون : ۱ـ۹ ؛ الفرقان : ۶۳ـ۷۶ . (۵۵) : الملک : ۲۳ . (۵۶) : البقره : ۱۲۴ ؛ الانعام : ۹۵ـ۹۹ ؛ الروم : ۸ ؛ الجاثیه : ۲۲ ؛ التغابن : ۳ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۵۷) : البقره: ۱۷۹ ، ۱۸۴ ، ۲۸۲ . (۵۸) : الزخرف: ۲۳ ؛ البقره: ۱۷۰ . (۵۹) : النجم: ۲۳ ، ۲۸ ؛ الاسرأ : ۳۶ ؛ الکهف: ۱۵ ؛ الحجرات: ۲ ؛ النسأ : ۸۳ . (۲۰) : الاسرأ : ۳۶ ؛ التکاثر: ۸ ؛ الملک: ۲۳ . (۲۱) : الاعراف: ۳۲ ؛ القصص: ۷۷ ؛ البقره: ۲۲۲ـ ۲۲۳ ؛ الروم: ۲۱ . (۲۲) : آل عمران: ۱۵۷ ؛ الزمر: ۳۶ ؛ الانعام: ۱۵ ؛ المايّده: ۹۴ ؛ الدهر: ۱۰ . (۲۳) : ق: ۴۳ ؛ آل عمران: ۱۵۴ ، ۱۸۵ ؛ النسأ : ۷۸ ؛ المنافقون: ۱۱ . (۲۴) : الرعد : ۲۶ ؛ الروم: ۳۷ ؛ الذریت: ۲۲ ، ۵۸ ؛ فاطر: ۳ . (۲۵) : البقره: ۲۱۲ ؛ النسأ : ۱۹ ؛ لقمن: ۳۴ ؛ الطلاق: ۱ . (۲۶) : الاعراف: ۳۲ ؛ آل عمران: ۱۴ـ ۱۵ ؛ الصف: ۱۰ـ ۱۲ ؛ الواقعه: ۱۵ـ ۲۴ ؛ المطففين: ۲۲ـ ۲۴ . (۲۷) : البقره: ۱۲۵ ؛ التوبه: ۲۴ ؛ الانفطار: ۷۶ ؛ التغابُن: ۳ ؛ الزمر: ۵۳ . (۲۸) : البقره: ۱۲۸ـ ۲۰۸ ؛ یوسف: ۵ ؛ الاسرأ : ۵۳ ؛ فاطر: ۲ ؛ یس: ۲۰ـ ۲۲ . (۲۹) : النحل: ۹۰ ؛ آل عمران: ۱۰۴ ، ۱۱۰ ، ۱۱۴ ؛ التوبه: ۱۱۲ . (۷۰) : البقره: ۱۹۱ ؛ الحجرات: ۷ . (۷۱) : النور: ۱۹ . (۷۲) : المايّده: ۲۳ ؛ الاعراف: ۵۶ ؛ المايّده: ۲۴ ؛ القصص: ۸۳ . (۷۳) : فاطر: ۱۸ ؛ المدثر: ۳۸ ؛ البقره: ۴۸ . (۷۴) : الحشر: ۹ ؛ المايّده: ۲ ؛ آل عمران: ۱۰۳ ؛ التوبه: ۷۱ ؛ الشوری: ۳۸ . (۷۵) : النسأ : ۱۰۳ ؛ البقره: ۱۷۸ ، ۱۸۳ ؛ التوبه: ۲۰ ؛ آل عمران: ۹۷ . (۷۶) : البقره: ۲۷۱ ، ۲۸۰ ؛ النسأ : ۲۵ . (۷۷) : الاحزاب: ۲۱ ؛ الانبیأ : ۱۰۷ ؛ السبا : ۲۸ . (۷۸) : النسأ : ۵۸ ؛ السبا : ۴۶ ؛ النحل: ۹۰ ، ۱۲۵ . (۷۹) : التوبه: ۳۹ ؛ النور: ۲ ؛ المايّده: ۳۸ ؛ الفرقان: ۲۸ـ ۲۹ . (۸۰) : الاعراف: ۱۷۶ ؛ المايّده: ۲۷ـ ۳۰ ؛ هود : ۱۰۰ ؛ یوسف: ۳ ، ۱۱۱ . (۸۱) : المايّده: ۹۰ ؛ التکویر: ۸ـ ۹ ؛ النحل: ۲۷ . (۸۲) : العصر: ۳ـ ۴ ؛ البقره: ۲۷۷ ؛ الرعد : ۲۹ . (۸۳) : آل عمران: ۱۱۰ ، ۱۲۴ ؛ الجمعه: ۲ ؛ البقره: ۱۵۱ ؛ العصر: ۳ـ ۴ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې اته ویشتم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومیږي د قرآن پوهنې ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده . دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وایي . هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو داېې د اته ویشتمې روژې لپاره اته ویشتم سوغات ، (ن . صمد)

Nsamad57@hotmail.com

د قران سره مرکه (اته ویشتمه برخه) :

پوښتنه: آیا تا د محمدی امت ذکر او بیان کړی دی ؟

ځواب: هو ، ما د هغوی په باره کی ډیر وضاحت ورکړی دی او هغوی می د مُسلِمه امت (۱) ، وسطی امت (۲) یعنی پر سمه لاره تلونکی امت ، تر ټول ښه امت (۳) او مسلمینو (۴) یعنی مسلمانانو په القابو سره نازولي دي (۵) . دغه امت دا امتیاز هم لری چی د نړۍ تر ټولو هغسی غوره امت دی چی الله یې تر قیامته دا ذمه اخیستې ده چی د نیکۍ د خپرولو او د بدۍ د منع کولو هڅه به کوی (۲) ، د حق دین شفاهی او عملی شهادت به ورکوی (۷) او د هغه د استقرار او ټینګښت کوښښ به کوی (۸) .

پوښتنه: آیا د دغه مُسلم امت په باره کی له مخکی څخه هم کومه پیش ګویی موجوده وه که یا ؟

ځواب: هو ، کله چی ابراهیم (ع) او اسمعیل (ع) د کعبې تر بیا جوړولو وروسته الله تعالی ته دعا کړې وه ، په هغه کی یې د همدې مُسلمه امت ذکر کړی و (۹) .

پوښتنه: آیا تا د صحابهٔ کرامو بیان یا ذکر هم کړی دی ؟

ځواب: هو ، هغه کسان چی د رسول الله (ص) ملګري وو ، صحابه دي (۱۰) . په تورات او انجیل کی هم په دې هکله پیش ګویی سوې وه (۱۱) . د صحابه وو د ټولنی شروع د خورا لږ او پراګنده حالت څخه وسوه ، وروسته دا سی وخت هم راغی چی هغوی یو پیاوړئ ځواک سو (۱۲) . دغه اشخاص خپل تر منځو ډیر ګران او یو پر بل مهربان وو خو د کافرانو په وړاندی خورا جدی او سرسخته وو (۱۳) . په دغه جماعت کی هغه مهاجرین هم شامل وو چی د الله په لار کی یې خپل کورونه او هر څه پریښي وو او د مکې څخه مدینې ته را غلی وو ، او په هغوی کی انصار هم شامل وو چی د نوموړو مهاجرینو سره یې وروړګلویزه سلوک کاوه او دا ټول رښتیاني مسلمانان وو (۱۴) . دغو خلکو د الله د دین په خاطر د سر او مال قربانۍ ورکړې (۱۵) . په هغوی که هغسی پاکو اشخاصو هم شتون درلود چی هره هغه خپلوی او قرابت یې ایسته وغورځاوه چی د ده او الله تر منځ به خنډ کېدله . د دغو انسانانو په زړونو کی ایمان ننوتلی و او الله هم ځنی خوشاله و او هغوی هم د الله څخه راضی ول (۱۲) . هغو اصحابو چی تر یوې ونې لاندی یې په ټولیزه توګه رسول الله ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیعت وکړ هغوی ټوله له یو مخې جنتي دي او هغوی د خورا ایثار او ځان تیرېدنې څخه کار واخیست (۱۷)
.

انصارو د مهاجرینو سره د مرستې په خاطر له خورا لویې قربانۍ او ایثاره کار واخیست (۱۸). په اصحابو کې «سابقون الاولون» هم وو چې الله ورڅخه راضي سو او هغوی هم د الله څخه راضي سول (۱۹).
د رسول الله سره د هغه یو صحابي [ابوبکر رضی الله عنه] هم هجرت وکړ او کله چې رسول الله د دښمنانو د خطر له امله په غار کې پټ سو نو د غه صحابي هم ورسره ملګری و (۲۰).
پوښتنه: آیا تا مشخصاً د کوم صحابي نوم هم ذکر کړی دی که یا ؟
ځواب: هو ، ما د زید [رضی الله عنه] نوم ذکر کړی دی (۲۱).
پوښتنه: آیا د تابعینو ذکر دی هم کړی دی که یا ؟
ځواب: هو ، الله تعالی د نیکو تابعینو څخه هم هغسې راضي و لکه د نورو اصحابو کرامو څخه چې و (۲۲)
.

پوښتنه: که لطفاً راته ووایې چې شیطان څوک دی ، خوشاله به سم. څنګه چې د هغه لعین په باره کې تا پر له پسې خبرداری راکړی دی ، نو ښه به وي چې مختصراً یې را وښیې.
ځواب: شیطان ته چې ابلیس ویل کیږي (۲۳) اصلاً د جن له ذاته دی (۲۴). هغه له اوره جوړ سوی و (۲۵).
د هغه کار دا دی چې خلک ګمراه او زیانمن کړي (۲۶). هغه آدم (ع) ته د سجدې څخه د سرغړونې له امله د الله د حُکم څخه انکار وکړ نو ځکه د الهي لعنت وړ وګرځېد (۲۷). شیطان د انسان ازلي او فطري دښمن دی (۲۸). هیڅوک باید د هغه پیروي او په خوله و نه کړي (۲۹).
پوښتنه: تا د جن نوم واخیست ، آیا د هغه په هکله هم څه راته ویلای سې ؟
ځواب: هو ، جن هم د انسان غوندی د الله مخلوق دی (۳۰). هغه د اور څخه پیدا سوی دی (۳۱). جن د انسان څخه مخکې پیدا سوی دی (۳۲). جن هم د انسان غوندی د خپلې عقیدې او کړنې لپاره مؤظف او مسؤل دی نو ځکه د خپل عمل ځواب ویونکی دی (۳۳). په جنانو کې هم د الله اطاعت کونکي او سرغړونکي شته دي (۳۴). مُشرکو عربو به د خپل جهالت له مخې د الله او جنانو تر منځ خپلوي قیاسوله (۳۵). دوی به جنان حتی د خدای شریکان هم بلل (۳۶) او د هغوی عبادت به یې کاوه (۳۷). د بیرې او مصیبت پر مهال به یې هغوی رابلل او لمانځل (۳۸). جن کولای سي چې انسانان ووینې خو انسانان جنان نسي لیدلای (۳۹). هغوی د حضرت محمد (ص) تر بعثت مخکې د لوړه سره د ځینو غیب خبرونو احوال هم معلومولای سو (۴۰). د جنانو یوې ډلې به د رسول الله (ص) څخه قرآن هم اورېدئ او پر ده باندې یې ایمان راوړی و (۴۱).
پوښتنه: آیا د کوم خاص علت له مخې د یو مسلمان ټول اعمال ضایع کېدای هم سي ؟
ځواب: هو ، د یو مسلمان ټوله اعمال هغه وخت ضایع او له منځه ځي که:
۱- کفر غوره کړي (۴۲).

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲ـ د شِرک ارتکاب وکړی (۴۳).
۳ـ مُرتد سی ، یعنی له دینه واوړی (۴۴).
۴ـ د رسول الله (ص) په مجلس کی د هغه تر آواز په لوړ ږغ شور ماشور یا خبری وکړی (۴۵).
پوښتنه: تا پر کومو خلکو او مخلوقاتو لعنت ویلی دی ؟
ځواب: ما چي پر کومو انسانانو او نورو مخلوقاتو لعنت ویلی ، هغه اصلاً د الله لعنت دی او هغه دا دي:
۱ـ پر شیطان باندی (۴۶).
۲ـ پر کافرانو باندی (۴۷).
۳ـ پر ظالمانو باندی (۴۸).
۴ـ پر درواغ ویونکو باندی (۴۹).

(۱): البقره: ۲۸. (۲): البقره: ۱۴۳. (۳): آل عمران: ۱۱۰. (۴): الحج: ۷۸. (۵): البقره: ۱۲۸. (۶): آل عمران: ۱۰۴، ۱۱۰. (۷): البقره: ۱۴۳؛ النسأ: ۱۳۵؛ الحج: ۷۸؛ المایّده: ۸. (۸): الشوری: ۱۳. (۹): البقره: ۱۲۸. (۱۰): التوبه: ۴۰؛ الفتح: ۲۹؛ التحریم: ۸. (۱۱): الفتح: ۲۹. (۱۲): الفتح: ۲۹؛ الانفال: ۲۲. (۱۳): الفتح: ۲۹. (۱۴): الانفال: ۷۴. (۱۵): التوبه: ۸۸. (۱۶): المجادله: ۲۲. (۱۷): الفتح: ۱۸. (۱۸): الحشر: ۹. (۱۹): التوبه: ۱۰. (۲۰): التوبه: ۴۰. (۲۱): الاحزاب: ۳۷. (۲۲): التوبه: ۱۰۰. (۲۳): البقره: ۳۴، ۳۶؛ الاسرأ: ۶۱ـ ۶۴. (۲۴): الکهف: ۵۰. (۲۵): الاعراف: ۱۲. (۲۶): النسأ: ۶۰، ۱۲۰؛ المایّده: ۹۱؛ الاعراف: ۲۷؛ المجادله: ۱۹؛ الفرقان: ۲۹. (۲۷): البقره: ۳۴؛ الاعراف: ۱۱؛ الحج: ۳۱؛ الاسرأ: ۶۱؛ الکهف: ۵۰. (۲۸): یوسف: ۵؛ الاسرأ: ۵۳؛ فاطر: ۶؛ الزخرف: ۶۲. (۲۹): البقره: ۱۶۸، ۲۰۸؛ الانعام: ۱۴۲؛ مریم: ۴۴؛ النور: ۲۱. (۳۰): الجن: ۶؛ الرحمن: ۱۵؛ الحجر: ۲۶ـ ۲۷؛ الصفت: ۱۵۸؛ الانعام: ۱۲۹. (۳۱): الرحمن: ۱۵؛ الحجر: ۲۷. (۳۲): الحجر: ۲۷؛ الکهف: ۵۰. (۳۳): الانعام: ۱۲۹ـ ۱۳۱؛ الاعراف: ۳۸، ۱۷۹؛ حم سجده: ۱۹ـ ۲۵؛ الاحقاف: ۱۸؛ الرحمن: ۱۳. (۳۴): الجن: ۱۱، ۱۴. (۳۵): الصفت: ۱۵۸. (۳۶): الانعام: ۱۰۲. (۳۷): السبا: ۴۱. (۳۸): الجن: ۶. (۳۹): الاعراف: ۲۷. (۴۰): الجن: ۸ـ ۹. (۴۱): الجن: ۲، ۱۳. (۴۲): الکهف: ۱۰۵؛ الاحزاب: ۱۹؛ محمد: ۹، ۳۲. (۴۳): الانعام: ۸۸؛ الزمر: ۶۵؛ التوبه: ۱۷. (۴۴): البقره: ۲۱. (۴۵): الحجرات: ۲. (۴۶): البقره: ۸۹، ۱۶۱؛ الاحزاب: ۶۴؛ المایّده: ۷۸. (۴۷): الاعراف: ۴۴؛ هود: ۱۸؛ المومن: ۵۲. (۴۸): آل عمران: ۶۱. (۴۹): الاعراف: ۵۴؛ النحل: ۱۲؛ الحج: ۱۸؛ العنکبوت: ۶۱.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې نهه ویشتم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومیږي د قرآن پوهنې ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده . دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وایي . هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دا يې د نهه ويشتمې روژې لپاره نهه ويشتم سوغات ، (ن.صمد)

Nsamad57@hotmail.com

د قران سره مرکه (نهه ويشتمه برخه) :

پوښتنه: آیا تا ستوري هم ذکر کړي دي ؟
ځواب: هو ، ما د لمر ، سپوږمۍ او نورو ستورو نومونه ذکر کړي دي (١) .

پوښتنه: آیا ستا په نظر دغه سیارې او ستوری ساکن دي که متحرک ؟ دا ځکه چې د اسلام مخالفین یو لړ ګمراه کونکي تبلیغات کوی .
ځواب: ما واضحاً ویلی دي چې دا ټول خوځنده یعنی د حرکت په حال کی دي (٢) .

پوښتنه: آیا تا د غرونو ذکر هم کړی دی که یا ؟
ځواب: هو ذکر می یې کړی دی (٣) ، حتی دا چې ځینو ته می په نوم سره هم اشاره کړې ده لکه د طور غر (٤) ، د جودی غر (٥) او نور .

پوښتنه: آیا د فلزاتو نومونه دي هم یاد کړي دي ؟ که وی نو هغه کوم کوم فلزات دي ؟
ځواب: هو ، ذکر کړي می دي مثلاً : سره او سپین زر (٦) ، مس (٧) ، اوسپنه (٨) او نور .

پوښتنه: آیا تا د ملغلرو نوم هم اخیستی دی ؟
ځواب: هو ذکر کړی می دی (٩) .

پوښتنه: آیا تا د شین ګیاوو (ترکاري بابو) نومونه هم ذکر کړي دي ؟
ځواب: هو ، ما د بیلګې په توګه د پیاز ، هوږې ، چمبرخیال او نورو نومونه ذکر کړي دي (١٠) .

پوښتنه: که په همدې موضوع کی پاته سم ، نو آیا تا د ونو او نورو یادونه هم کړې ده ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: هو ، کړې مې ده (۱۱) . ما د ځینو ونو نومونه هم ذکر کړي دي لکه خرما (۱۲) ، زیتون (۱۳) ، بیرى (۱۴) او نور .

پوښتنه: نو چې داسې ده آیا د میوو ذکر دې هم کړى دى که یا ؟
ځواب: هو باالکل مې کړى دى (۱۵) . د دې جملې څخه مې د خرما (۱۶) ، انګورو (۱۷) ، انارو (۱۸) او نورو نومونه ذکر کړي دي .

پوښتنه: آیا مرغانو ته دې هم اشاره کړې ده که یا ؟
ځواب: هو کړې مې ده (۱۹) . د مثال په توګه به دغه مرغان در یاد کړم: هُد هُد (۲۰) ، کاغې (۲۱) ، ابابیل (۲۲) او نور .

پوښتنه: نو آیا د حیواناتو په باره کې دې هم څه یادونه کړې ده ؟
ځواب: هو ، ما ډیرو حیواناتو ته اشاره کړې ده (۲۳) ، چې په هغو کې پسونه او وزې (۲۴) ، میږه (۲۵) ، غوا او غویی (۲۶) ، آس (۲۷) ، خر (۲۸) ، قچر یعنی غاتره (۲۹) ، اوښ او اوښه (۳۰) ، بیزو (۳۱) ، سپی (۳۲) ، خوګ یا خنځیر (۳۳) ، فیل (۳۴) ، او زمرى (۳۵) شامل دي .

پوښتنه: نو آیا د حشراتو نومونه دې هم ذکر کړي دي ؟
ځواب: هو ، ما د ځینو حشراتو نومونه ذکر کړي دي مثلاً : غوماشى (۳۶) ، مچ (۳۷) ، میږئ (۳۸) ، غنې (۳۹) ، د عسلو مچې (۴۰) او نور .

پوښتنه: که د دغو څخه د عسلو د مچې په باره کې معلومات راکړې خوشاله به سم .
ځواب: هو ولې نه ، د شاتو مچې د څو رنګو څخه جوړيوى (۴۱) ، او په هغوى کې د انسانانو د ناروغیو لپاره شفا او علاج موجود دى (۴۲) .
پوښتنه: خبره تر خبرى یادیږى . آیا تا د رنګونو په باره کې هم څه ذکر کړى دى که یا ؟
ځواب: هو ، ما د څو رنګونو ذکر کړى او نومونه مې يې هم اخیستى دي ، مثلاً سپین (۴۳) ، سور (۴۴) ، تور (۴۵) ، ژړ (۴۶) او نور .

پوښتنه: آیا د کومې ورځې نوم دې هم ذکر کړى دى ؟
ځواب: هو ، ما د جمعې (۴۷) او شنبې (۴۸) نومونه ذکر کړي دي .

پوښتنه: آیا راته ویلاى سې چې د وخت تاکل څنګه کېداى سى ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: د ورځې او شپې د وخت معلومول د لمر د راختلو او لوېدلو له مخې کيږي (۴۹) ، او د ورځو ، مياشتو او کلونو جنتري د سپوږمۍ د موقعيتونو پر اساس ترتيب کيږي (۵۰) . خو بايد متوجه اوسې چې په يو کال کې دوولس مياشتې وي (۵۱) .

پوښتنه: آيا تا د کوم ښار نوم هم ذکر کړی دی ؟
ځواب: هو ، ما د څو ښارونو نومونه ذکر کړي دي لکه: بابل (۵۲) ، مکه (۵۳) ، مدينه (۵۴) او نور .

پوښتنه: آيا تا شيدو ته هم اشاره کړې ده که يا ؟
ځواب: هو ، لاکن د خالصو شيدو ذکر مې کړی دی (۵۵) .

پوښتنه: وروستۍ پوښتنه مې دا ده چې آيا ته کوم خاص پيغام لرې چې راته و يې وايې تر څو خلکو ته يې ورسوم ؟
ځواب: هو ، زه پخپله اصلاً يو پيغام يم يعنې د الله تعالی لخوا ټول بشر ته د يو پيغام په ډول راليږل سوی يم (۵۶) . غواړم چې زما لخوا ټولو خلکو ته زما دا پيغام ورسوې چې هغوی د خپل رښتياني خالق او مالک بندګي غوره کړي او بس (۵۷) .

شُکراً ـ تشکر ستا د دې خورا مهمې ، هر اړخيزې او معلوماتي مرکې څخه (۵۸) .

اشکرلله ـ مننه له خدايه (۵۹) .

(۱) : الاعراف: ۵۴ ؛ النحل: ۱۲ ؛ الحج: ۱۸ ؛ العنکبوت: ۶۱ . (۲) : الرعد : ۲ ؛ القمن: ۲۹ ؛ فاطر: ۱۳ ؛ يس: ۳۸ ، ۴۰ ؛ الزمر: ۵ . (۳) : النحل: ۸۱ ؛ طه: ۱۰۵ ؛ الانبيأ : ۷۹ ؛ الحج: ۱۸ ؛ الاحزاب: ۷۲ . (۴) : البقره: ۶۳ ؛ طه: ۸۰ . (۵) : هود : ۴۴ . (۶) : آل عمران: ۱۴ ؛ التوبه: ۳۴ . (۷) : الرحمن: ۳۵ . (۸) : الکهف: ۹۶ ؛ الحديد : ۲۵ . (۹) : الرحمن: ۲۲ ؛ الطور: ۲۴ ؛ الواقعه: ۲۳ ؛ الحج: ۲۳ ؛ الدهر: ۱۹ . (۱۰) : البقره: ۶۱ . (۱۱) : الحج: ۱۸ ؛ الرحمن: ۶ ؛ المومنون: ۲۰ ؛ النور: ۲۵ ؛ الفتح: ۱۸ . (۱۲) : النحل: ۱۱ ؛ عبس: ۲۹ . (۱۳) : النحل: ۱۱ ؛ النور : ۳۵ ؛ عبس: ۲۹ . (۱۴) : السبا : ۱۶ . (۱۵) : البقره: ۲۲ ، ۱۲۶ ؛ الاعراف: ۵۷ ؛ الرعد : ۳ ؛ فاطر: ۲۷ ؛ الرحمن: ۱۱ . (۱۶) : مريم: ۲۵ ؛ النحل: ۶۷ . (۱۷) : الانعام: ۹۹ ، ۱۴۱ ؛ النحل: ۶۷ . (۱۸) : الانعام: ۹۹ ، ۱۴۴ . (۱۹) : البقره: ۲۶۰ ؛ الانعام: ۳۸ ؛ النحل: ۷۹ ؛ النور: ۴۱ ؛ الملک: ۱۹ . (۲۰) : النمل: ۲۰ . (۲۱) : المايّده: ۳۱ . (۲۲) : الفيل: ۳ . (۲۳) : البقره: ۱۷۴ ؛ الانعام: ۳۸ ؛ هود : ۶ ؛ الحج: ۱۸ ؛ الجاثيه: ۴ . (۲۴) : الانعام: ۱۴۲ ؛ طه: ۱۸ ؛ الانبيأ : ۱۸ . (۲۵) : ص: ۲۳ـ۲۴ . (۲۶) : البقره: ۶۷ـ۷۱ ؛ يوسف: ۴۳ . (۲۷) : الانفال: ۶۰ ؛ النحل: ۸ ؛ الحشر: ۶ . (۲۸) : البقره: ۲۵۹ ؛ الجمعه: ۵ ؛ المدثر: ۵ . (۲۹) : النحل: ۸ . (۳۰) : الانعام: ۱۴۴ ؛ الاعراف:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۴۰ ؛ الغاشیه: ۱۷. (۳۱): البقره: ۲۵ ؛ المایّده: ۲۰ ؛ الاعراف: ۲۲. (۳۲): الاعراف: ۷۲ ؛ الکهف: ۱۸. (۳۳)
: البقره: ۱۷۳ ؛ المایّده: ۳. (۳۴): الفیل: ۱. (۳۵): المدثر: ۵۱. (۳۶): البقره: ۲۲. (۳۷): الحج: ۷۳. (۳۸)
: النمل: ۱۸. (۳۹): العنکبوت: ۴۱. (۴۰): النحل: ۲۸. (۴۱): النحل: ۲۹. (۴۲): النحل: ۲۸-۲۹. (۴۳):
البقره: ۱۷۷ ؛ آل عمران: ۱۰۲ ؛ الاعراف: ۱۰۸ ؛ فاطر: ۲۷ ؛ الصفت: ۴۲. (۴۴): فاطر: ۲۷. (۴۵): البقره: ۱۸۷
؛ آل عمران: ۱۰۲ ؛ فاطر: ۲۷ ؛ الزخرف: ۱۷ ؛ الزمر: ۲۰. (۴۶): البقره: ۲۹ ؛ الروم: ۵۱ ؛ الزمر: ۲۱ ؛ الحدید:
۲۰ ؛ المرسلت ۳۳. (۴۷): الجمعه: ۹. (۴۸): الاعراف: ۱۲۳. (۴۹): الاسرأ: ۱۲ ؛ یونس: ۲ ؛ البقره: ۱۲۴ ؛
آل عمران: ۲۷ ؛ الانبیأ: ۳۳. (۵۰): یونس: ۵ ؛ الانعام: ۹۲ ؛ الاسرأ: ۱۲ ؛ الرحمن: ۵. (۵۱): التوبه: ۳۶.
(۵۲): البقره: ۱۰۲. (۵۳): آل عمران: ۹۲ ؛ التین: ۳ ؛ البلد: ۱-۲ ؛ النمل: ۹۱ ؛ الانعام: ۹۲. (۵۴): التوبه:
۱۰۱ ، ۱۲۰ ؛ الاحزاب: ۲۰ ؛ المنافقون: ۸. (۵۵): النحل: ۲۲ ؛ محمد: ۱۵. (۵۶): ابراهیم: ۵. (۵۷): البقره:
۲۱ ؛ النحل: ۳۲. (۵۸): السبا: ۱۳. (۵۹): لقمن: ۱۲.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې دېرشم (وروستی) سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومېده ، د قرآن پوهنی ډېره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه وه . دلته د قرآن کریم ځخه پوښتنی کیدې او هغه د خپلو آیتونو له مخی ځوابونه ویل . هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو ګرځېدلې وی ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله ! نو د دې لړۍ وروستۍ برخه لطفاً په غور او تدبُر سره ولولئ (ن . صمد)
Nsamad57@hotmail.com

د قران سره د مرکې د پای لیکنه :

ښه ګرانو لوستونکو ، د قرآن سره خو مو دا مرکه په ۲۹ برخو کی ولوستله . خدای دی وکړی چې ځوابونه او محتویات یې د خپل ژوندانه تلن لاره وګرځوو ، که نه صرف وخت به مو ضایع کړی وی .

کله چې دا مرکه پای ته ورسېده ، نو « قرآن » څو خصوصی رازونه او ترخه حقایق راته وویل او پر ما یې پخه کړه چې تر تاسو به یې رسوم . هغه ګیله او شکایت وو ، اسویلی او فریاد وو ، خپګان او حسرت وو ، یعنی هغه څه وو چې اصلاً دي ، کیږی ، په سترګو یې وینو ، او باالاخره هغه څه وو چې باید نه وای .

آیا پوهیږئ چې « قرآن » په آخره کی څه راته وویل ؟ قرآن د مسلمانانو ځخه عجیبه حساس او عینی برداشتونه کړي وو . کله چې یې یو یو راته وایه نو باور وکړئ چې خوله می بنده سوه ، پر سترګو می توره تیاره خپره سوه ، سر می ځوړند سو ، بدن می په رپېدو او جټکو سو ، له سره تر نوکه په خولو کی لوند سوم ، د بدن ټول سېک می وخوت او نږدې و چې چپه سم .
آیا څه حدس کوئ چې قرآن به په رمازه او کنایه کی څه راته ویلی وی ؟ هغه راته وویل چې تاسو ټول تش په نوم مینه راسره لرئ خو په اصل کی درواغ وایاست ، د طوطی غوندی می تلاوت کوئ خو نه پوهیږئ چې څه لولئ . تاسو زه عملاً ترک او خوشی کړی یم لاکن په ظاهره زما په نوم دنیا خرابوئ . په خوله می منئ خو په زړه می شړئ ، که می لولئ نو هیڅ فکر او تدبر نه کوئ . زه خو لا څه ، آن پخپله رسول الله (ص) هم شکایت درځخه کوی (الفرقان-۳۰) .

زه مو ډیر نفس تنګه ساتلی یم او ساه می ځکه بنده وی چې په اوو پوښونو کی مو پېچلی یم او هلته لوړ مو په دوړو کی ایښی یم . چندانی مو نه په کارېږم بلکی هغه مهال می را اخلئ چې مسافر له کوره وځي یا په واده کی د ناوی پر سر نیول کیږم ، او یا دا چې کله غم او مصیبت درباندی راسی نو مو په یاد سم او له دوړو می پاک او په زاریو می خدای ته شفیع کوئ.... خورا ډیر می مچوئ خو ربنتیانی مینه نه راسره لرئ ، خورا ډیر می خوښوئ خو له ځانه می لیری ساتئ ، خورا ډیر می یادوئ خو اصلاً می هیروئ ، خورا ډیر می

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستاییً خو نه می خپلوئ ، خورا ډیر قسمونه راباندی اخلیً خو سرچپه عمل کوئ ، خورا ډیر عزت می کوئ خو عملأ می نه منیً او خورا ډیر در نږدې یم خو ړانده یاست نه می وینیً...

هو ګرانه لوستونکې ، هغه شکایت وکړ چی ماته اوس ثابته سوې ده چی هسی یو کتاب یم ، عادی کتاب ، اضافی کتاب ، بې غمخوره او بې سرپرسته کتاب !

هغه په داسی حال کی چی لهجه یې څه تونده سوه داسی دوام ورکړ: ګوره ، ټولو مسلمانانو خصوصاً افغانانو ته ووایه چی اول خو می نه تلاوت کوئ ، که می تلاوت کوئ نو په معنا می نه پوهیږئ. که احیاناً پوه هم سیً ، نو بیا بدبختانه عمل نه په کوئ. نو آیا په دغسی حالاتو کی زه د یو عادی یا اضافی کتاب څخه علاوه بل اهمیت لرلای سم ؟ ګورئ ، همدا حساسه بارکی زما او ستاسی دښمن ډیره ښه درک کړې ده نو ځکه مسلسل ما سپکوي ، ما توهینوی ، ما سوځوي او پر تاسو مرګوني ګوزارونه کوی او سرونه هم له بې غیرتی نه سیً راپورته کولای. دا ځکه چی ما ته مو عملاً شا راګرځولې د ه او زما د دښمن ملګري سوي یاست. په دې ډول د نامردانو ، منکرانو او ناکسانو تر یوغ لاندی سرځوړیزه ژوند تیروئ.

بلې ګرانه لوستونکې ، هغه په داسی حال کی چی راڅخه لیری کېدئ ، راته وویل چی دا یوه خبره می لا واوره او هغه دا چی پرتاسو ټولو صرف په نوم ګران یم بلکی دا هر څه مو چل ول ، ریا او حیلې دي. کله چی د قول او قسم خوړلو وار راورسیږی او یو د بل سره د دنیا په شخړو کی لاس او ګریوان سیً ، نو بیا زه در په یاد سم او په ټګۍ سره می راپورته کړئ او وایاست چی ما دی دغه قرآن ووهی که به داسی یا هسی نه وی... بله ناوړه استفاده لا دا راڅخه کوئ چی د هری غونډی او جلسې په پیل کی تلاوت کیږم ، اورول کیږم او په پای کی ستایل کیږم ، خو د دغسی نمایشی او یکنواخته مراسمو تر ختمیدو وروسته نه د چا په کار یم او نه د چا یار یم ! آیا داسی نه ده چی یو ځل می خندوئ لاکن سل ځله می ژړوئ ؟ دا څنګه مینه راسره لرئ چی قانون د بل منیً خو قسم په ما باندی اخلیً ؟ په ما سر ورکوئ خو سر نه راباندی خوږوئ ؟ ! ګورئ ، هر څوک می په ظاهره د محبت ډیره دعوه کوی ، زما لپاره د سر تیرېدو ټټر هم وهي خو عملاً یې پرې ینبیً یم او یوازی په اوو پوښونو کی بندي پروت یم.

هو ، زه صرف یو بندی کتاب یم ، یوازی یم او د حسرت اوښکی تویوم. زه نه پوهیږم چی چا ته وژاړم ؟ ! ګورئ ، اوس خو څه نسم کولای ، مګر د قیامت په ورځ به پر تاسو هر یوه شاهد سم او خپل مصنف او مؤلف ته به فریاد وکړم چی ستا دغه او هغه بنده زما سره پورتني ظلمونه او چمونه کړي دي. آیا پوهیږئ چی لوی الله به څه درسره وکړی ؟ زما به غور او ستاسی به جور په برخه وی. تاسی دا فکر قطعاً مه کوئ چی الله ولی د خپلو ګناهونو سزا همدا اوس نه درکوی. داسی نه ده بلکی الله مهلت درکړی دی او دا هر څه درته ساتی. که یې په دې دنیا کی چا ته سزا ورکولای نو د مځکی پر مخ به نن هیڅوک هم نه وای بچ سوی (النحل: ۶۱). ګورئ ، خدای ښه پیژنیً خو اطاعت یې نه کوئ ، ما د بلبل غوندی تلاوت کوئ خو عمل نه کوئ ، دا وایاست چی مرګ حق دی خو هغه ته چمتو ینه نه نیسیً ، نو واورئ: دنیا چی خوښوئ آخرت مو

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیروئ ، مخلوق چی خوښوئ خالق مو هیروئ ، ما چی ښکلوئ شا راګرځوئ... خو اوس لا هم وختی دی ، د شیطانی وسوسو او طاغوتی فتنو څخه را وګرځئ. دا ځکه چی نن د عمل ورځ ده بېله حسابه ، خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله ! د دې لپاره چی ناوخته سوی نه وی ، په ځانونو کی ژور او اساسی بدلون راوړئ او تر څو چی دا سی ونکړئ ، الله مو روان حالت نه بدلوی (الرعد ـ ۱۱) .

هو ګرانه لوستونکې ، زه د قرآن دغو فریادونو او تهدیدونو د حسرت په اوښکو او د هیبت په خولو کی دا سی بې حاله کړم لکه د جراحي عملیاتو پر مهال چی د بې هوښۍ دوا په رګونو کی تذریق سی . کله چی می سترګی رڼی کړې ، نو صرف د دې مرکې یو څو خورې ورې پاڼی او کاغذونه می ولیدل چی زیاتره یې باد را څخه وړي وو . بس ژر را پورته سوم او پاته کاغذونه می راټول کړل او په تلوار می تر تاسو راورسول . نور نو تاسو پوه سئ او تصمیم مو ، چی د قرآن دغه خبرداریٔ او پیغام عملی کوئ او که یې ردوئ (البقره : ۲۱ ؛ النحل : ۳۶) !

والسلام،
ستاسو د دعاوو محتاج : نثار احمد صمد

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لراوبر په برېښنايي کتابتون کي پر ليکه اثار

- اسلام او مذهب:
- د روژې ډالۍ ډاکتر نثار احمد صمد
- روژه د رحمت، برکت او مغفرت مياشت مؤلف: مولوي سيد محبوب شاه ساجد
- د اصحابانو کيسې مولوي عبدالهادي حماد
- د مصطلح الحديث علم په سوال او ځواب کښې ليکونکی: شيخ مصطفى العدوی مترجم: محمد عمر بشار
- اړينه پوهه مولوي عبدالهادي حماد
- د برېښنايي کتابتون د اسلام او مذهب د برخي د نورو پر ليکه کتابونو لپاره دلته کليک وکړئ !

(c) ketabton.com: The Digital Library

- ساینس او تخنیک:
- د رڼا کرکې (د کمپیوټر زده کړه) عبدالستار فیضي
- سرطان او د چاپېريال راديو اکتيويتي ليکوال: پوهنوال ډاکټر نظر محمد سلطانزی ځدراڼ
- د مايکروسافټ آفس پښتو لارښود عبدالستار فیضي
- غواړئ ذهني ځيرکتيا مو تمرين کړئ؟ ژباړن: مختار احمد احسان
- د ساينس او تخنيک د برخې د نورو پر ليکه کتابونو لپاره دلته کليک وکړئ !

- سپورټ او روغتيا:
- هغه پياوړي لاري چاري چې انډېښنه ستاسو له ژوند څخه محو کوي ژباړن: ډاکټر محمد رقيب (فاروقي وردگ)
- THE PREVALENCE OF HIV/AIDS IN AFGHANISTAN Dr.Hameed Shuja
- د کوچنيانو تنفسي سيستم ليکوال: پوهندوی دوکتور سيد حسام مل
- د لراوبر وېبپاڼې د برېښنايي کتابتون د سپورټ او روغتيا د برخې د نورو پر ليکه آثارو لپاره دلته کليک وکړئ !

- هنر او ادبيات:
- راځئ کيسه وليکو نصير احمد احمدي
- مناجاتونه نور احمد قرانمل
- د هيلو غوټۍ ويناواله: وحيده "آرينزی"
- د ابراهيم ادهم په پلونو (ناول) ليکوال: عبدالله الهام جمالزی
- منظومې کيسې پښتو لنډۍ او غاړې ليکوال: څارنوال احمد منگل خان

د ماشومانو لپاره:
- کوچنی شاهزاده (د ماشومانو لپاره) ډاکټر عبدالباري
- زما سوی (د ماشومانو لپاره) مختار احمد احسان
- فتبالر (د ماشومانو لپاره) مختار احمد احسان
- د برېښنايي کتابتون د هنر او ادبياتو د برخې د نورو پر ليکه آثارو لپاره دلته کليک وکړئ !

- تاريخ او سياست:
- روز شمار واقع افغانستان تهيه او ترتيب: حميد علمي
- شيرشاه سوري د افغانانو تر منځ د يووالي هڅونکي ژباړن: استاد قريب الرحمن سعيد
- د ډيورنډ ترون د حقوقو او سياست په تــــله کښې ليکوال: ډاکټر رحمت ربی زيرکيار
- د تاريخ او سياست د برخې د نورو آثارو لپاره دلته کليک وکړئ !

- بېلابېل آثار:
- خوندور خواره عبدالستار فیضي
- د نړۍ اووه عجايبې ژباړن: مختار احمد احسان
- د بېلابېل آثار نومې برخې د نورو پر ليکه کتابونو د لوست لپاره دلته کليک وکړئ !

(c) ketabton.com: The Digital Library

پای

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library